

Η σκληρή μάχη Κίνας - Δύσης για παραγωγή σπάνιων γαιών Σελ. 10

ΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ Απεγνωσμένες προσπάθειες των δυτικών για απεξάρτηση

ΤΟ ΠΕΚΙΝΟ Στήριξη στις κινεζικές βιομηχανίες ορυχείων

ΤΟ ΝΤΟΜΙΝΟ Φρενάρει η ηλεκτροκίνηση και οι τιμές υποχωρούν

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ Μονάδες εξόρυξης αγωνίζονται να επιβιώσουν

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Η οικονομία της τρίτης ηλικίας ανθεί στην Κίνα

Ο πληθυσμός γερνάει και η οικονομία προσαρμόζεται στην Κίνα, που δεν είναι συνηθισμένη στις αιφνίδιες αλλαγές ρότας. Η μείωση των γεννήσεων απειλεί την ανάπτυξη, αλλά δημιουργεί ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις φροντίδας ηλικιωμένων, με αποτέλεσμα να ανθεί η λεγόμενη «ασθενής οικονομία» της Κίνας ή, αλλιώς, «οικονομία της τρίτης ηλικίας». Σελ. 12

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΕ ΤΟΝ ΙΑΤΡΟ Ή ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΤΕΧΝΟ ΣΑΣ.

ΦΕΥΓΟΥΝ ΑΠΟ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Η Ελλάδα στα πλάνα των εύπορων ξένων

Το σχέδιο των Εργατικών στη Βρετανία, για κατάργηση του ευνοϊκού φορολογικού καθεστώτος για εύπορους ξένους, δημιουργεί τάσεις φυγής. Η Ελλάδα είναι μία από τις επιλογές μετεγκατάστασης μαζί με την Ελβετία, τη Μάλτα, το Ντουμπάι και την Καραϊβική. Ηδη, 213 πλούσιοι έχουν μεταφέρει την έδρα τους στην Ελλάδα, με επενδύσεις 1 δισ. ευρώ. Σελ. 14

Ουραγοί στις μεταρρυθμίσεις του Ταμείου

Μόνο το 5% των οροσήμων και στόχων από τη μακρά λίστα για το Σχέδιο Ανάκαμψης έχει ολοκληρωθεί μέχρι τώρα

Μόνο το 5% των οροσήμων και στόχων από τη μακρά λίστα μεταρρυθμίσεων που έχει καταθέσει για το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, έχει εκπληρώσει η Κύπρος. Αυτό την κατατάσσει τρίτη από το τέλος στο πο-

σοστό εκπλήρωσης των οροσήμων μεταξύ των κρατών. Η Κύπρος, όπως φαίνεται από τους επίσημους πίνακες του RRF Scoreboard, έχει να διανύσει ακόμα δρόμο με το 95% εκπλήρωσης των οροσήμων και στόχων, καθώς

έχει ολοκληρώσει μόνο 31 ορόσημα. Η Κύπρος πρέπει να προβεί σε συνολικά 166 επενδύσεις και 116 μεταρρυθμίσεις μέχρι τα τέλη του Ιουνίου 2026 για να λάβει το μέγιστο ποσό που δικαιούται, ύψους 1,22 δισ. ευρώ.

Μέχρι στιγμής, από τους πίνακες του RRF Scoreboard προκύπτει πως η Κύπρος έχει λάβει 236 εκατ. ευρώ χορηγιών και 26 εκατ. ευρώ δανείων. Το μεγάλο στοίχημα της Κύπρου ήταν να καταφέρει να περάσει μεταρρυθ-

μύσεις και να προχωρήσει σε επενδύσεις. Ο κατάλογος με τα έργα που θα πρέπει να παραδοθούν είναι μεγάλος και πλέον έχει μείνει κάτι παραπάνω από ενάμιση χρόνος για να ολοκληρωθούν. Σελ. 4

ΑΡΓΙΕΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

«Πετάγονται» για τριήμερο στην Ελλάδα οι Κύπριοι

Εκμεταλλούμενοι τις αργίες της 1ης Οκτωβρίου και της 28ης του ίδιου μήνα οι Κύπριοι ετοιμάζουν τις βαλίτσες τους για ολιγοήμερες αποδράσεις. Πρώτες στις προτιμήσεις τους είναι η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη. Η κίνηση για την 1η και 28η Οκτωβρίου καταγράφεται σε ιδιαίτερα ικανοποιητικά επίπεδα σε σχέση με πέρυσι, σύμφωνα με στοιχεία της AEGEAN. Σελ. 5

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Εμπόδια στη στροφή της Μόσχας προς Ασία

Μετά το πλήγμα στις εμπορικές σχέσεις της Ρωσίας με την Ευρώπη, η Μόσχα έχει στραφεί σε εναλλακτικούς εμπορικούς εταίρους στην Ασία, κατά κύριο λόγο στην Κίνα και στην Ινδία. Ωστόσο, αποδεικνύεται δύσκολη η αλλαγή κατεύθυνσης στις εμπορικές σχέσεις της κυρίως σε ό,τι αφορά τα δυσκίνητα εμπορεύματα, μεταξύ των οποίων και οι υδρογονάνθρακες. Σελ. 9

Το αντίδοτο στις παρενέργειες του υπερτουρισμού

Εντονες είναι οι παρενέργειες του υπερτουρισμού σε πολλούς δημοφιλείς προορισμούς στην Ευρώπη και οι κυβερνήσεις λαμβάνουν διάφορα μέτρα για αντιμετώπιση του προβλήματος. Η Βενετία επικείμενη πρώτη να ελέγξει τη ροή των επισκεπτών από τα κρουαζιερόπλοια. Το Αμστερνταμ είναι από τις πόλεις που έχουν δραστικά περιορίσει τις βροχυκρόνες μισθώσεις. Πόσο, όμως, έχουν αποδώσει τα μέτρα αυτά; Ειδικό από τις δύο πόλεις δίνουν απαντήσεις αν τα μέτρα βελτίωσαν την ποιότητα ζωής των κατοίκων ή έβλαψαν το τουριστικό προϊόν. Σελ. 13

Παρανομίες σε υπό ανέγερση συγκρότημα στο Λατοσί

Τριώροφα χωρίς άδεια

Σωρεία πολεοδομικών παρανομιών εντοπίζεται σε υπό ανέγερση τουριστικό συγκρότημα στο Λατοσί. Συγκεκριμένα, ανεγείρεται ξενοδοχειακό συγκρότημα 480 κλινών και τριών ορόφων κατά παρέκκλιση του τοπικού σχεδίου Πόλης Χρυσόχους. Παρά τις προειδοποιήσεις της Πολεοδομίας οι εργασίες δεν έχουν διακοπεί. Σελ. 5

Δεν πλήρωσαν πρόστιμα 42 εκατ. ευρώ οι εταιρείες

Η μάχη κατά ξεπλύματος

Απλήρωτα παραμένουν τα πρόστιμα σε εταιρείες που δεν έχουν καταχωρήσει τα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων στο Μητρώο του Εφόρου Εταιρειών, που συστάθηκε για ενίσχυση της διαφάνειας και της καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος. Εισπράχθηκε μόλις €1,5 εκατ. από τα €43 εκατ. Σελ. 7

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελ. 6

Εντονο διπλωματικό παρασκήνιο στη Νέα Υόρκη για το Κυπριακό

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ψηφιακή ατζέντα 2028 για τις τράπεζες

Η τεχνητή νοημοσύνη αναμένεται να αλλάξει τη ζωή μας όπως έγινε πριν από δυο δεκαετίες με το διαδίκτυο. Μεταξύ των δραστηριοτήτων που θα επηρεαστούν συμπεριλαμβάνονται και οι τράπεζες, οι οποίες σύντομα θα συνειδητοποιήσουν ότι οι καθημερινές τους εργασίες αργά αλλά σταθερά, αναλόγως της χώρας δραστηριοποίησης, θα εισέλθουν σε νέα εποχή. Ακόμη και σήμερα οι τράπεζες λειτουργούν σε ένα περιβάλλον εξάρτησης από μεγάλο όγκο πληροφοριών και δεδομένων καθώς και τεχνολογικών εφαρμογών, που σε αρκετές περιπτώσεις παρέχονται από φορείς εκτός τράπεζας. Η νέα εποχή προφανώς και δημιουργεί νέες απαιτήσεις για τους επόπτες, οι οποίοι καλούνται να διασφαλίσουν ότι θα είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται τις νέες προκλή-

σεις και κινδύνους. Προς αυτή την κατεύθυνση ο ενιαίος εποπτικός μηχανισμός υποθέτει την ψηφιακή ατζέντα σε μια προσπάθεια να αναπτύξει εσωτερική τεχνογνωσία για την τεχνολογική επανάσταση που έρχεται.

Η νέα στρατηγική του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού καλύπτει την περίοδο 2024-2028 και στηρίζεται σε δύο πυλώνες, το ανθρώπινο δυναμικό και τις νέες τεχνολογίες. Η διαφορά αυτής της στρατηγικής από τις προηγούμενες έγκειται στην αναγνώριση της ολόενα αυξημένης αλληλεπίδρασης των δύο πυλώνων. Πρακτικά αυτό που οι επόπτες προγραμματίζουν είναι την ανάπτυξη εσωτερικής τεχνογνωσίας παράλληλα με την τεχνολογική καινοτομία. Στόχος η μεγιστοποίηση της αξίας που μπορεί να παραχθεί από την αλληλεπίδραση των δύο πυ-

λώνων. Προκειμένου να είναι επιτυχημένη, η νέα στρατηγική θα απαιτήσει αλλαγή κουλτούρας που θα επιτρέψει την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών και την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας που θα αναπτυχθεί σε όλες τις εποπτικές διαδικασίες. Η κινητήρια δύναμη για την εφαρμογή μιας τόσο φιλόδοξης στρατηγικής θα προέλθει από τις ομάδες του προσωπικού (tech champions) που θα αναπτυχθούν σε κεντρικό και εθνικό επίπεδο. Τα νέα συστήματα, προκειμένου να έχουν μέγιστη αποδοχή, θα πρέπει να είναι φιλικά προς τους χρήστες οι οποίοι θα τα χρησιμοποιούν σε καθημερινή βάση.

Κάθε μεγάλη αλλαγή έχει ανάγκη από την κατάλληλη οργανωτική δομή εντός του οργανισμού που την επιχειρεί. Σε αυτή την περίπτωση οι ο-

μάδες τεχνολογίας έχουν καθοριστικό ρόλο να επιτελέσουν, ενώνοντας το εξωτερικό τεχνολογικό περιβάλλον με τις εσωτερικές δομές της εποπτείας, τόσο σε κεντρικό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Σημαντική επίσης είναι και η πρόθεση του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού να αξιοποιήσει συγκεκριμένες ομάδες αυξημένης τεχνογνωσίας που σήμερα βρίσκονται στις εθνικές κεντρικές τράπεζες, για την ανάπτυξη συστημάτων που θα μπορούν να έχουν καθολική εφαρμογή.

Κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας για την υλοποίηση μεγάλων αλλαγών είναι και η εξωστρέφεια. Η σύνδεση των πανεπιστημίων με τις κεντρικές και εθνικές εποπτικές αρχές μπορεί να προσφέρει επιλογές στον τομέα της εκπαίδευσης για σύγχρονα τεχνολογικά ζητήματα, όπως είναι ο

προγραμματισμός και η ανάλυση μεγάλου όγκου δεδομένων, καθώς επίσης και η «εκπαίδευση» των αλγορίθμων (machine learning). Χρήσιμες συνεργασίες μπορούν να προκύψουν και από τον ιδιωτικό τομέα στο κομμάτι της δημιουργίας νέων τεχνολογικών προϊόντων που θα εξειδικεύονται στις εποπτικές ανάγκες.

Το επόμενο διάστημα ο ενιαίος εποπτικός μηχανισμός θα μπει σε φάση μεγάλων αλλαγών και φιλόδοξων πλάνων αναφορικά με την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στην εποπτική καθημερινότητα. Οι συστηματικές δράσεις της Ευρώπης θα είναι οι πρώτες που θα έρθουν αντιμέτωπες με τα νέα δεδομένα και καλό θα ήταν να ξεκινήσουν τη δική τους προετοιμασία αν επιθυμούν να πετύχουν μέγιστη αξιοποίηση της συγκυρίας.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις cashback!

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK

μπλε

«Όσοι συμμετέχουν στην ανασκαφή δεν ξεχνούν την περιοχή ποτέ», λέει ο Μιχάλης Κοσμόπουλος. «Αλλά και οι φοιτητές όλων των πεδίων που έρχονται και παρακολουθούν τα μαθήματά μας στην Ελλάδα. Ταξιδεύουν στη χώρα, έρχονται σε επαφή με τον πολιτισμό της, την ερωτεύονται. Μέχρι στιγμής έχουν έρθει στην Ελλάδα περισσότερα από 1.000 παιδιά».

Μιχάλης Κοσμόπουλος, καθηγητής Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο του Μιζούρι

Μια Ελλάδα ανθεί στο Σεντ Λούις

Ο κάτοχος της Εδρας Ελληνικών Σπουδών μιλάει για τα 30 χρόνια λειτουργία της

Συνέντευξη στην

ΤΑΣΟΥΛΑ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

«**Παλεύουμε** για να διατηρηθεί η σπίθα του ελληνισμού στις ΗΠΑ, σε αυτό το τεράστιο κωνευτήρι, σε ένα περιβάλλον που δεν ευνοεί τη διατήρηση της ελληνικής πολιτισμικής ταυτότητας. Δίνουμε σκληρό αγώνα για να εξασφαλίσουμε τη συνέχεια των προγραμμάτων ελληνικών σπουδών στο εξωτερικό», λέει ο Μιχάλης Κοσμόπουλος, ακαδημαϊκός, καθηγητής Αρχαιολογίας και κάτοχος της Διακεκριμένης Εδρας Ελληνικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο του Μιζούρι, στο Σεντ Λιούις, μια από τις πρώτες που ιδρύθηκαν στις ΗΠΑ. Την επρχόμενη Κυριακή 22 Σεπτεμβρίου η Εδρα κλείνει 30 χρόνια αδιάλειπτης λειτουργίας και ακμής.

Οχι εύκολα. Με την εργατικότητα, το πείσμα, το πάθος, το όραμα να υπερνικούν εμπόδια και να αντιστέκονται στο ρεύμα που καταπνίγει γλώσσες και κουλτούρες. Ένα από τα θαύματα του ζήλου. Ο Μιχάλης Κοσμόπουλος, με το ευρύ και εξέχον αρχαιολογικό, ερευνητικό και συγγραφικό έργο, ύψωσε τον φάρο και τον κρατά αναμμένο. Όταν ο ίδιος διέυρνε το 2001 το αντικείμενο της Εδρας Ελληνικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο του Μιζούρι, που ήταν μόνο η εκμάθηση της ελληνικής, οι φοιτητές αυξήθηκαν από 15 το 1994 σε άνω των 300 κατ' έτος –συνολικά πάνω από 5.000 έχουν συλλάβει την ουσία του ελληνικού πολιτισμού, ανακαλύπτοντας ένα άφθαρτο σύμπαν. Πλέον έχει δημιουργηθεί ένας ισχυρός πόλος ελληνικών σπουδών,

που προσφέρει μακρά σειρά μαθημάτων –από αρχαία, νέα ελληνικά και ελληνική ιστορία και μυθολογία μέχρι αρχαιολογία της ελληνικής θρησκείας και εμπειρία του πολέμου–, όπως και διαδίκτυακά μαθήματα. Οχι μόνο επιτυγχάνει την αναβάπτιση στις καταγωγικές πηγές, όχι μόνο μπει φοιτητές και κοινό στο υψηλό κάλλος διαχρο-

Υπάρχει μια πολύ δυναμική ελληνική κοινότητα, διψασμένη για τον πολιτισμό και την παράδοσή μας, μολονότι πολλά μέλη είναι Ελληνες τρίτης και τέταρτης γενιάς.

νικών αξιών, αλλά και παρέχει τις πρακτικές δεξιότητες για επιτυχία στις αρένες του σήμερα.

Στο ίδιο πανεπιστήμιο ο κ. Κοσμόπουλος ίδρυσε το Ματσάκειο Κέντρο Ελληνικού Πολιτισμού, το οποίο έχει επιτύχει και τους τρεις στόχους που έθεσε. Πρώτον, να προσφέρει στους φοιτητές όχι μόνο γνώση αλλά και ένα είδος εστίας, όπου μπορούν να συγκεντρώνονται, να συζητούν, να έρχονται σε επαφή με την αρχαιοελληνική και βυζαντινή τέχνη μέσω των αντιγράφων έργων που υπάρχουν εκεί. Δεύτερον, να αγκαλιάσει και να φέρει κοντά στο πανεπιστήμιο την ελληνική κοινότητα με τη συνεχή οργάνωση διαλέξεων, σεμιναρίων, συνεδρίων, παραστάσεων,

τη δημοσίευση μελετών. «Στο Σεντ Λούις υπάρχει μια πολύ δυναμική ελληνική κοινότητα, διψασμένη για τον ελληνικό πολιτισμό και την παράδοσή μας, μολονότι πολλά μέλη είναι Έλληνες τρίτης και τέταρτης γενιάς», σημειώνει ο εμπνευστής του Κέντρου. Ο τρίτος στόχος ήταν να διασωθεί η ιστορία της ελληνικής κοινότητας. Η έρευνα έχει ολοκληρωθεί, έχουν συγκεντρωθεί προφορικές ιστορίες παλαιότερων και νεότερων μελών της κοινότητας, έγγραφα, ντοκουμέντα και έχει δημιουργηθεί ένα αρχείο το οποίο θα διατηρηθεί για πάντα στο πανεπιστήμιο.

«Η έδρα έχει προικοδοτηθεί από την ελληνική πολιτεία και την τοπική ελληνική κοινότητα και η λειτουργία του Κέντρου Ελληνικού Πολιτισμού έχει εξασφαλιστεί εσαεί. Με τους τόκους του καταπιστεύματος δίνουμε υποτροφίες σε παιδιά που έρχονται να σπουδάσουν στη χώρα μας, οργανώνουμε εκδηλώσεις, πολλές από τις οποίες έχουν το δικό τους καταπίστευμα, και στηρίζουμε πρωτογενή έρευνα για την Ελλάδα», εξηγεί ο κ. Κοσμόπουλος. Με τη μακρά πείρα που διαθέτει –είναι ο ιδρυτής και του Κέντρου Ελληνικού Πολιτισμού στο Πανεπιστήμιο της Μανιτόμπα στον Καναδά– έχει καταφέρει να στήσει τις βάσεις για τη μακροχρόνια λειτουργία της Εδρας και του Κέντρου.

Τα προγράμματα παρακολουθούν και παιδιά που δεν έχουν ελληνικές ρίζες. Η έδρα δημιουργεί συνεχώς νέες γενιές φιλελλήνων. Ζωηρή νοσταλγία για την πατρίδα μας αναφέρουν όσοι παρακολουθούν το αρχαιολογικό θερινό

σχολείο του κ. Κοσμόπουλου στο λαμπρό μυκηναϊκό κέντρο της Ικλαινας Μεσσηνίας και τα εξαμηνιαία προγράμματα σπουδών στην Ελλάδα. «Όσοι συμμετέχουν στην ανασκαφή δεν ξεχνούν την περιοχή ποτέ. Αλλά και οι φοιτητές όλων των πεδίων που έρχονται και παρακολουθούν τα μαθήματά μας στην Ελλάδα. Ταξιδεύουν στη χώρα, έρχονται σε επαφή με τον πολιτισμό της, την ερωτεύονται. Μέχρι στιγμής έχουν έρθει στην Ελλάδα περισσότερα από 1.000 παιδιά», λέει ο κ. Κοσμόπουλος.

Η τελετή για τον εορτασμό της 30ής επετείου της Εδρας θα γίνει παρουσία των αρχών του πανεπιστημίου, της κυβέρνησης της πολιτείας του Μιζούρι, του γενικού προξένου της Ελλάδας στο Σικάγο και σύσσωμης της τοπικής ελληνικής κοινότητας. Ο κ. Κοσμόπουλος θα κάνει μια αναδρομή στα πεπραγμένα της Εδρας παρουσιάζοντας όλα τα έργα για τη διάδοση και διατήρηση του ελληνικού στοιχείου και της ελληνικής ταυτότητας της ομογένειας της Αμερικής. Θα ακολουθήσει η προβολή ταινίας, παραγωγής της Εδρας, για την ελληνική κοινότητα του Σεντ Λούις, καθώς και η επίσημη παρουσίαση της ιστοσελίδας που φιλοξενεί την ψηφιακή έκθεση με τις προφορικές ιστορίες των μελών της κοινότητας και των τοπικών ελληνικών συλλόγων και οργανισμών, την οποία έχει οργανώσει ο κ. Κοσμόπουλος. Ως ένδειξη τιμής για την Ελλάδα, τις ημέρες αυτές η ελληνική σημαία θα παραμείνει υψωμένη πάνω από το κεντρικό κτίριο του πανεπιστημίου.

Ανακαλύφθηκε άγνωστο έργο του Μότσαρτ στη Γερμανία

Ένα άγνωστο μουσικό έργο που φαίνεται πως συνέθεσε ο Βόλφγκανγκ Αμαντέους Μότσαρτ στην αρχή της εφηβείας του αποκαλύφθηκε σε βιβλιοθήκη στη Γερμανία. Το έργο χρονολογείται από τα μέσα έως τα τέλη της δεκαετίας του 1760 και αποτελείται από επτά μινιατούρες για τρίο εγχόρδων διάρκειας περίπου 12 λεπτών, σύμφωνα με τη δημοτική βιβλιοθήκη της Λειψίας στη Γερμανία. Οι ερευνητές ανακάλυψαν το έργο στη βιβλιοθήκη ενώ συνέτασσαν τον κατάλογο Köchel που περιέχει το σύνολο με τα μουσικά έργα του συνθέτη.

Γεννημένος το 1756, ο Μότσαρτ ήταν παιδί-θαύμα και άρχισε να συνθέτει από πολύ μικρή ηλικία υπό την καθοδήγηση του πατέρα του. Το ίδιο το χειρόγραφο που ανακαλύφθηκε αποτελείται από σκούρο καφέ μελάνι σε λευκό χειροποίητο χαρτί. Ωστόσο, δεν φαίνεται να γράφτηκε πριν από το πρώτο ταξίδι του Μότσαρτ στην Ιταλία, σύμφωνα με τη δημοτική βιβλιοθήκη της Λειψίας.

Χρονολογείται από τα μέσα έως τα τέλη της δεκαετίας του 1760 και αποτελείται από επτά μινιατούρες για τρίο εγχόρδων διάρκειας περίπου 12 λεπτών.

kleine Nachtmusik» ερμήνευσε ένα τρίο εγχόρδων στο Σάλτσμπουργκ της Αυστρίας την περασμένη Πέμπτη, ενώ θα κάνει τη γερμανική πρεμιέρα του στην Όπερα της Λειψίας το Σάββατο, όπως μετέδωσε το γαλλικό πρακτορείο ειδήσεων AFP. Ο κατάλογος Köchel περιγράφει το κομμάτι ως «διατηρημένο σε μία μόνο πηγή, στην οποία η απόδοση του συγγραφέα υποδηλώνει ότι το έργο γράφτηκε πριν από το πρώτο ταξίδι του Μότσαρτ στην Ιταλία», σύμφωνα με τη δημοτική βιβλιοθήκη της Λειψίας.

Σ. Ι.

Βρετανικό ντοκιμαντέρ για την ελληνική κρίση χρέους

Ένα νέο ντοκιμαντέρ γύρω από την ελληνική οικονομική κρίση, που παρουσιάζει την Ελλάδα ως θύμα της τρόικας και τιμωρητικών δυνάμεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάνει πρεμιέρα στους κινηματογράφους των Ηνωμένων Βασιλείων στις 25 Σεπτεμβρίου, με τίτλο «Public enemy - A Greek tragedy» της Ελίζα Μαντέν.

Στο ντοκιμαντέρ, σύμφωνα με τον Guardian, εμφανίζονται οι πρωταγωνιστές της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ του 2015, όπως ο πρώην πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας, ο Γιάννης Βαρουφάκης και άλλοι πρώην υπουργοί, ο πρώην πρόεδρος της Γαλλίας Φρανσουά Ολάντ κ.ά. Μιλούν για τα μέτρα λιτότητας και την τρόικα και τονίζουν πως η ελληνική δημοκρατία ήταν δευτερεύουσας σημασίας για τις Βρυξέλλες. «Ο τραγικός του 21ου αιώνα», όπως αποκάλυψε ο Guardian τον Γιάνη Βαρουφάκη, τονίζει ότι η κρίση του

χρέους, που υποτίθεται πως επιλύθηκε, άφησε σοβαρά κοινωνικά και ψυχολογικά κατάλοιπα στους Έλληνες και δεν επιτρέπει «κάθαρση», όπως στις αρχαίες τραγωδίες.

Όπως σημειώνει η βρετανική εφημερίδα, ίσως η πραγματική ελληνική τραγωδία να είναι ο πειρασμός να ερμηνευθούν όλα όσα συμβαίνουν στην Ελλάδα μέσα από το ιστορικό της παρελθόν. Επισμαίνεται επίσης ότι στο ντοκιμαντέρ παρουσιάζει κυρίως η μία πλευρά της υπόθεσης καθώς οι εκπρόσωποι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου απέσυραν τη συμμετοχή τους την τελευταία στιγμή. Στο ντοκιμαντέρ συμπεριλαμβάνονται πλάνα από κοινωνικές και διαλιτευτικές διαμαρτυρίες, που διαδραματίστηκαν κατά τη διάρκεια των δύσκολων χρόνων της κρίσης. Στην παραγωγή συμμετείχε επίσης και το τμήμα κινηματογραφικών σπουδών του Πανεπιστημίου του Εξέτερ.

Βυζαντινή τέχνη στο Λούβρο

Νέο τμήμα στο γαλλικό μουσείο και πεδίο συνεργασίας με την Ελλάδα

Του **ΝΙΚΟΛΑ ΖΩΗ**

Θα καλύπτει έναν χώρο έκτασps περίπου 2.000 τ.μ., που θα ανακαινιστεί σύντομα από ανάδοχο ο οποίος προέκυψε από διεθνή διαγωνισμό. Θα επικοινωνεί χωροταξικά με το Τμήμα Ελληνικών, Ετρουσκικών και Ρωμαϊκών Αρχαιοτήτων, με το Τμήμα Ισλαμικής Τέχνης και με τις αίθουσες της δυτικής ζωγραφικής, προκειμένου να αναδείξει τον διαπολιτισμικό διάλογο που έλαβε χώρα στη λεκάνη της Μεσογείου ανά τους αιώνες, καθώς και την ευρύτερη σημασία της έννοιας της εικόνας. Το επίσης ενδιαφέρον όμως σχετικά με το νέο Τμήμα Βυζαντινών Τεχνών και Χριστιανισμού της Ανατολής που δημιουργείται στο Μουσείο του Λούβρου (το ένατο κατά σειρά τμήμα του ιδρύματος) είναι ότι θα παρουσιάζει περίπου 1.000 εκθέματα, προερχόμενα από μια εντυπωσιακή συλλογή 20.000 αντικειμένων και χρονολογημένα από τις αιπαρχές της χριστιανικής εικονογραφίας μέχρι το ξεκίνημα του 20ού αιώνα. Και όπως φάνηκε από αυτά που μας είπε χθες σε άτυπη δημοσιογραφική συνάντηση η πρόεδρος και διευθύντρια του Μουσείου του Λούβρου, η ιστορικός τέχνης Λοράνς ντε Καρ, το εγχείρημα αφορά με έναν τρόπο και την Ελλάδα.

«Η δημιουργία αυτού του νέου τμήματος σηματοδοτεί και ένα νέο πεδίο συνεργασίας με τις ελληνικές αρχές», είπε στους δημοσιογράφους η κ. Ντε Καρ και συνέχισε: «Συζητήσαμε σήμερα για αυτό στο υπουργείο Πολιτισμού και είμαστε ενθουσιασμένοι για τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται. Οι διεθνείς συνεργασίες θα είναι κομμάτι αυτής της νέας προσπάθειας και μπορεί να περιλαμβάνουν σεμινάρια, εκδόσεις, ανταλλαγές προσωπικού και τεχνονγνώσις. Σίγουρα θα υπάρξει διεθνής διάλογος γύρω από τη συντήρηση και την ανάδειξη των έργων αυτών, επομένως είναι κομμάτι της νέας ζωής που χτίζεται γύρω από αυτή την πρωτοβουλία».

Ενδιαφέρον όμως παρουσιάζει και η «χρονολογική περίμετρος» του τμήματος. «Υπάρχουν όμορφες συλλογές βυζαντινής τέχνης σε άλλα μουσεία του κόσμου, οι οποίες όμως εκτείνονται συνήθως μέχρι και τον Μεσαίωνα», έλεγε στους δημοσιογράφους ο Μαξιμιλιέν Ντιράν, διευθυντής του νέου τμήματος του Λούβρου. «Εμείς έχουμε διευρύνει την περίοδο, για να καλύψουμε το διάστημα από τον 3ο αιώνα μέχρι το 1923, μία συμβολική χρονολογία, καθώς τότε υπογράφηκε η Συνθήκη της Λωζάννης, με την οποία σηματοδοτούνται μετακινήσεις πληθυσμών και μία αναδιαμόρφωση του χώρου της Ανατολής γενικότερα. Είναι επίσης και η απαρχή –λόγω των υποχρεωτικών αυτών μετακινήσεων– της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών, επομένως συμβολίζεται και η στάση μας κατά του λαθρεμπορίου έργων τέχνης».

Το νέο τμήμα του Λούβρου θα υποδεχθεί το κοινό του το 2027, με τις εργασίες για την ανακαίνιση της πτέρυγας Denon που θα το φιλοξενήσει να ξεκινούν του χρόνου, από τα αρχιτεκτονικά γραφεία WHY και BGC. Ερωτώμενος για κάποια ξεχωριστά εκθέματα

που θα παρουσιάζονται, ο Μαξιμιλιέν Ντιράν ανέφερε ότι είναι δύσκολο να διαλέξει κανείς ανάμεσα π.χ. σε Λειψανοθήκες του Ναού του Παναγίου Τάφου και σε μακέτες με απεικονίσεις των Αγίων Τόπων που έχουν δωρηθεί στον Λουδοβίκο ΙΔ΄ τον 14ο. Υπογράμμισε επίσης τη γεωγραφική περιοχή που θα «καλύπτει» το τμήμα –από τα Βαλκάνια μέχρι τη Μέση Ανατολή, από τον Καύκασο μέχρι τη Μεσοποταμία και από την Αιθιοπία μέχρι τη Ρωσία–, ενώ τόνισε ότι θα δίνεται έμφαση στον ρόλο της εικόνας και στη σημασία της για τους Ανατολίτες χριστιανούς,

Η κ. Λοράνς ντε Καρ.

«Η ίδρυσή του είναι ένα παλιό όνειρο, που έχω την τιμή να υλοποιώ», είπε η πρόεδρος και διευθύντρια του Μουσείου του Λούβρου, Λοράνς ντε Καρ.

αλλά και στην επίδραση που άσκησε στο Ισλάμ.

«Μία επίκαιρη διάσταση», πρόσθεσε ο διευθυντής, «είναι αυτή της γεωπολιτικής, μια και όταν η πρόεδρος πρότεινε τη δημιουργία του τμήματος, δεν είχε υπάρξει η εισβολή στην Ουκρανία, ούτε είχε επιδεινωθεί τόσο η κατάσταση στην Αρμενία και γενικότερα στη Μέση Ανατολή. Επομένως η στιγμή δίνει μια ιδιαίτερη σημασία στη δημιουργία του τμήματος. Μέσα από τον ρόλο της εικόνας στη βυζαντινή τέχνη αναδεικνύουμε την περιπλοκότητα του σύγχρονου κόσμου».

Στην ομιλία της στη δεξίωση στη Γαλλική προέβεια που ακολούθησε, η Λοράνς ντε Καρ υπενθύμισε ότι το δεύτερο «νεότερο» τμήμα του Λούβρου, εκείνο της Ισλαμικής Τέχνης, είχε εγκατασταθεί λίγο μετά την 11η Σεπτεμβρίου. «Τότε γιορτάζαμε το φωτεινό πρόσωπο της θρησκείας», σημείωσε, προσθέτοντας ότι τώρα τιμάται το φως της ανατολικής χριστιανισσύνης υπό ένα πρίσμα όχι μόνο θρησκευτικό, αλλά και κοινωνικό. «Η ίδρυση του τμήματος Βυζαντινής Τέχνης και Χριστιανισμού της Ανατολής», είπε, «είναι ένα παλιό όνειρο του Μουσείου του Λούβρου, που έχω την τιμή να υλοποιώ».

Φωτορεαλιστική απεικόνιση της νέας «Βυζαντινής διαδρομής» που ετοιμάζει το Μουσείο του Λούβρου.

Ο Απόστολος Κουρουπιάκης απουσιάζει.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΙΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπτόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντές: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΛΑΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΘΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

digital

agenda

CYPRUS SUMMIT

OCTOBER 09, 2024
NICOSIA MUNICIPAL THEATRE

TICKETS NOW

ON SALE AT agenda.cy

BETH DAVIES
Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΓΙΓΑΝΤΩΣΕ
APPLE & TESLA

DAVID ROWAN
WIRED
FOUNDING EDITOR

JASON BEVAN
WARNER BROS
CREATIVE VP

TAAVI ROIVAS
PRIME MINISTER
ESTONIA

POWERED BY

Bank of Cyprus

Τρίτη από το τέλος η Κύπρος για το Ταμείο

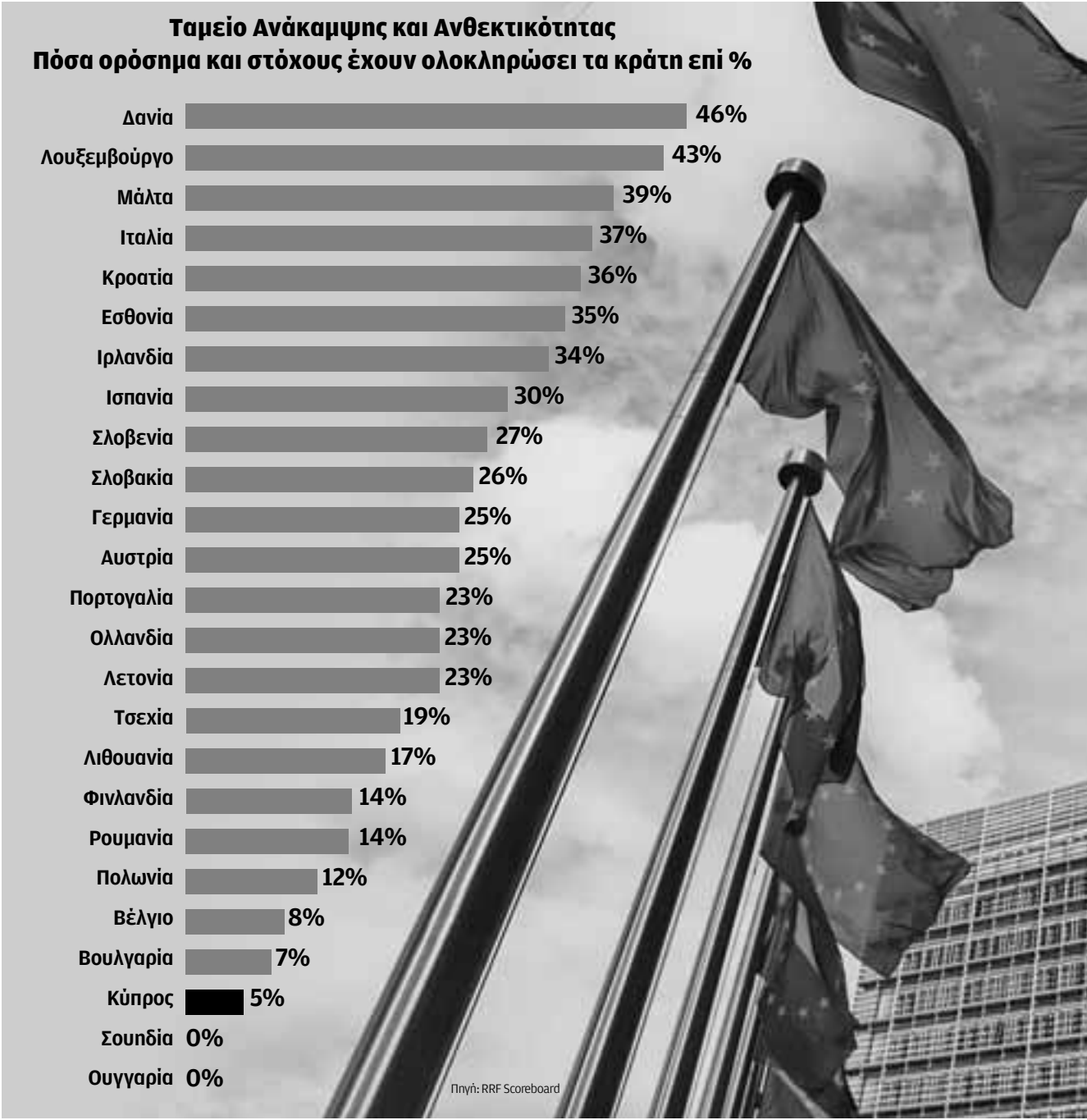
Μόνο το 5% των οροσήμεων και στόχων από τη μακρά λίστα μεταρρυθμίσεων έχει ολοκληρωθεί μέχρι τώρα

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η Κύπρος έχει εκπληρώσει μόνο το 5% των οροσήμεων και στόχων από τη μακρά λίστα μεταρρυθμίσεων που έχει καταθέσει για το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κύπρου, του χρηματοδοτικού εργαλείου που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Next Generation EU. Μπορεί να ήταν θετικά τα μηνύματα της προηγούμενης εβδομάδας, που η Κύπρος έλαβε τη θετική προκαταρκτική αξιολόγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μέρους του 2ου αιτήματος πληρωμής για λήψη έως 152 εκατομμυρίων ευρώ που περιλαμβάνει τη 2η και την 3η δόση, ωστόσο στο συγκριτικό σκορ με άλλα κράτη (RRF Scoreboard), τα μηνύματα δεν είναι τόσο θετικά. Εάν ανατρέξει κανείς στα

Μέχρι στιγμής από τους πινάκες του RRF Scoreboard προκύπτει πως, η Κύπρος έχει λάβει 236 εκατομμύρια ευρώ χορηγιών και 26 εκατομμύρια ευρώ δανείων.

κράτη ένα προς ένα, θα δει πως στο ποσοστό εκπλήρωσης των οροσήμεων και των στόχων η Κύπρος βρίσκεται τρίτη από το τέλος. Εστιάζοντας στα ποσοστά εκπλήρωσης των οροσήμεων και στόχων των κρατών που συμμετέχουν στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, η Ουγγαρία και η Σουηδία έχουν 0% εκπλήρωσής τους και δεν έχουν προχωρήσει σε κανένα αίτημα πληρωμής από το Ταμείο. Είτε σε επίπεδο χορηγιών, είτε σε επίπεδο δανείων. Είναι άγνωστο προς εμάς πόσα ορόσημα πρέπει να συμπληρώσουν τα εν λόγω κράτη για να προχωρήσουν σε κάποιο αίτημα, πάντως στο RRF Scoreboard φαίνεται πως, η Σουηδία έχει προχωρήσει σε 10 ορόσημα—στόχους, ενώ η Ουγγαρία σε 34. Η Κύπρος, όπως φαίνεται από τους επίσημους πίνακες του RRF Scoreboard, έχει να διανύσει ακόμα δρόμο με το 95% εκπλήρωσης των οροσήμεων και στόχων, καθώς έχει ολο-

κληρώσει μόνο 31 ορόσημα. Για παιδεία έχει ολοκληρώσει 6 επενδύσεις και 4 μεταρρυθμίσεις, για εργασία 6 μεταρρυθμίσεις και 4 επενδύσεις, για υγεία 3 μεταρρυθμίσεις και 6 επενδύσεις και για κοινωνία, 1 μεταρρύθμιση και 1 επένδυση. Βάσει των στοιχείων, για να

γίνει μία σύγκριση αναλογικά με τον... δρόμο που έχει να διανύσει η Κύπρος, η λίστα της έχει συνολικά 166 επενδύσεις και 116 μεταρρυθμίσεις μέχρι τη τέλη του Ιουνίου 2026 για να λάβει στο μάξιμουμ το ποσό που δικαιούται. Υπενθυμίζεται πως η Κύπρος μπορεί

να λάβει 1,22 δισ. ευρώ μέχρι τα τέλη Ιουνίου 2026, ενώ μέχρι στιγμής από τους πίνακες του RRF Scoreboard προκύπτει πως η Κύπρος έχει λάβει 236 εκατομμύρια ευρώ χορηγιών και 26 εκατομμύρια ευρώ δανείων.

Το μεγάλο στοιχείο της Κύπρου εξ

Υπολείπεται ένα ορόσημο για τα 152

Η Επιτροπή έδωσε θετική προκαταρκτική αξιολόγηση για τα 37 από τα 38 ορόσημα και στόχους του αιτήματος πληρωμής των 152 εκατ. ευρώ. Το ορόσημο που δεν έχει ολοκληρωθεί πλήρως στο παρόν στάδιο είναι το ορόσημο 209. Αφορά στην έναρξη ισχύος νομοθεσίας για την αντιμετώπιση του Επιθετικού Φορολογικού Σχεδιασμού. Έτσι, η Επιτροπή ενεργοποιεί τη διαδικασία «αναστολής πληρωμών», όπως προβλέπεται στο άρθρο 24 του κανονισμού, παρέχοντας στην Κύπρο πρόσθετο χρόνο για την εκπλήρωση του οροσήμεου, προχωρώντας όμως ταυτόχρονα με την πληρωμή για τα ορόσημα που έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά. Εν τω μεταξύ, η Επιτροπή έχει στείλει εγγράφως στην Κύπρο την αιτιολόγηση της προκαταρκτικής αξιολόγησης του οροσήμεου, για τις παρατηρήσεις της και τις ενέργειές της.

αρχής ήταν να καταφέρει να περάσει μεταρρυθμίσεις και να προχωρήσει σε επενδύσεις, οι οποίες δεν είναι μόνο ότι θα φέρουν χρήματα στα κρατικά ταμεία, αλλά θα πάνε και το κράτος μπροστά. Ο κατάλογος με τα έργα που θα πρέπει να παραδοθούν είναι μεγάλος και πλέον έχει μείνει κάτι παραπάνω από ενάμιση χρόνος για να ολοκληρωθούν. Τα κράτη έχουν την ευκαιρία να λάβουν και δάνεια, αλλά κυρίως χορηγίες που δεν θα κληθούν να τις επιστρέψουν για να κάνουν τομέες και να αναβαθμιστούν σε γενικότερη βάση. Η Κύπρος δεν θα πρέπει να χάσει το στοιχείο και είναι κάτι που το γνωρίζουν οι υπεύθυνοι. Κοινωνικές πηγές, απαντώντας σε σχετική ερώτηση της «Κ», τόνισαν ότι ο κίνδυνος να μην ληφθούν όλα τα χρήματα που δικαιούται ένα κράτος είναι υπαρκτός όχι μόνο για την Κύπρο, αλλά αφορά όλες τις χώρες. Πάντως, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, εξετάζεται στο παρόν στάδιο και το τρίτο αίτημα, αφού έχει σταλεί και μελετάται από την Ευρωπαϊκή Ε-

πιτροπή. Δεν υπάρχουν πληροφορίες για το 3ο αίτημα, πάντως οι κοινωνικές πηγές υπέδειξαν πως για το 2ο εξετάστηκαν γύρω στα 750 έγγραφα, ώστε να προχωρήσει στη σχετική αξιολόγηση και κατ' επέκταση εκταμίευση έως 152 εκατομμυρίων ευρώ. Αξίζει να σημειωθεί πως τα 1,22 δισ. ευρώ που δικαιούται στο μάξιμουμ η χώρα, αντιστοιχούν στο 4,09% του ΑΕΠ της Κύπρου.

Ποιοι παίρνουν «χρυσό»
Αφού μιλάμε για τους τελευταίους στην ολοκλήρωση οροσήμεων και στόχων, ας μιλήσουμε και για τους πρώτους. «Χρυσό» στην ολοκλήρωση οροσήμεων λαμβάνει η Γαλλία, έχοντας εκπληρώσει ορόσημα και στόχους της τάξης του 73% της λίστας. Αργυρό η Δανία έχοντας ολοκληρώσει το 46% των οροσήμεων και στόχων που είχαν τεθεί και χάλκινο το Λουξεμβούργο έχοντας υλοποιήσει τα ορόσημα της λίστας του κατά 43%. Η Αυστρία έχει ολοκληρώσει το 25% οροσήμεων και στόχων της, το Βέλγιο 8%, η Βουλγαρία 7%, η Κροατία 36%, η Τσεχία 19%, η Εσθονία 35%, η Φινλανδία 14%, η Γερμανία 25%, η Ελλάδα 23%, η Ιρλανδία 34%, η Ιταλία 37%, η Λετονία 23%, η Λιθουανία 17%, η Μάλτα 39%, η Ολλανδία 23%, η Πολωνία 12%, η Πορτογαλία 23%, η Ρουμανία 14%, η Σλοβακία 26%, η Σλοβενία 27% και η Ισπανία 30%.

Μονοψήφιο ποσοστό ολοκλήρωσης μέχρι τώρα των οροσήμεων και στόχων από τα παραπάνω ποσοστά του RRF Scoreboard προκύπτει πως έχουν μόνο 5 χώρες, από 10% έως 30% έχουν 14 χώρες, ενώ πάνω από 30% ολοκληρώσες έχουν 8 χώρες.

Σημειώνεται πως, ένα ορόσημο ή στόχος εκπληρώνεται όταν ένα κράτος-μέλος έχει παράσχει στην Επιτροπή τα αποδεικτικά στοιχεία, υποβάλλοντας αίτηση πληρωμής (το πολύ δύο φορές τον χρόνο), ότι έχει ολοκληρώσει το ορόσημο ή τον στόχο με ικανοποιητικό τρόπο και η Επιτροπή το έχει αξιολογήσει θετικά σε εκτελεστική απόφαση. Το Next Generation EU δίνει μια δυνατή χρηματοδοτική ενίσχυση, ένα ισχυρό κίνητρο, για να κάνουν τα κράτη-μέλη τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις που χρειάζονται, για μια ανθεκτική και συμπεριληπτική ανάπτυξη.

Επιασε δουλειά στην Ελληνική η παλιά ομάδα της Eurobank Κύπρου

Ο λόγος για τον νέο CEO της Τράπεζας, τον κ. Μιχάλη Λούη, τον κ. Χάρη Χαμπάκη και τον κ. Στέφανο Κασσιανίδη

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Έπιασε δουλειά η νέα ανώτατη διευθυντική ομάδα που προέρχεται από την Eurobank Κύπρου, στην Ελληνική Τράπεζα. Μια ημέρα μετά την Ετήσια Γενική Συνέλευση και τα ψηφίσματα αυτής που έφεραν πολλά νέα πρόσωπα στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ελληνικής Τράπεζας, αλλά και τρία νέα εντός της τράπεζας, από την Πέμπτη συγκεκριμένα, βρίσκεται η νέα διευθυντική ομάδα εντός της τράπεζας. Ο λόγος για τον νέο CEO της τράπεζας, τον κ. Μιχάλη Λούη, τον κ. Χάρη Χαμπάκη που είναι ο αναπληρωτής διευθύνων σύμβουλος και ο κ. Στέφανος Κασσιανίδης, ο ανώτερος γενικός διευθυντής. Τα στοιχεία είναι πολλά, ωστόσο πρωταρχικός στόχος της ομάδας είναι να φέρει αποτελέσματα για την Ελληνική εφάμιλλα με τα αποτελέσματα που έφερε στην Eurobank

Παράλληλα με τη λειτουργία της τράπεζας θα πρέπει «να τα βρει» η Eurobank με τους υπόλοιπους μεγάλους μετόχους της Ελληνικής στους επόμενους 5 μήνες.

Κύπρου. Τα επιτόκια έχουν δώσει ώθηση σε όλες τις τράπεζες και αδιαμφισβήτητα θα έχει κέρδη η τράπεζα για το 2024, τα οποία πιθανόν να ξεπεράσουν και αυτά του 2023. Ο στόχος όμως των αποτελεσμάτων δεν περιορίζεται μόνο στα κέρδη, αλλά κυρίως σε δείκτες που αφορούν δανεισμό και κέρδη τα οποία προέρχονται από μη επιτοκιακά έσοδα, ενώ άλλος ένας στόχος είναι ο περιορι-

Ο στόχος των αποτελεσμάτων δεν περιορίζεται μόνο στα κέρδη, αλλά κυρίως σε δείκτες που αφορούν δανεισμό και κέρδη τα οποία προέρχονται από μη επιτοκιακά έσοδα.

σμός του κόστους της Ελληνικής Τράπεζας, που παραδοσιακά ήταν μεγάλο. Παράλληλα με τη λειτουργία της τράπεζας θα πρέπει «να τα βρει» η Eurobank με τους υπόλοιπους μεγάλους μετόχους της Ελληνικής. Με τους μετόχους της Δήμητρα Επενδυτική, αλλά και με την ΕΤΥΚ, όπου θα έχει τουλάχιστον ακόμα 5 μένες η Eurobank μέχρι να δικαιούται να προχωρήσει σε νέα δημόσια πρόταση για την απόκτηση του 75%. Θα έχει ενδιαφέρον η τροπή που θα λάβει αυτή η διαπραγμάτευση, καθώς σημαντικές θα είναι και οι περαιτέρω εξελίξεις. Πάντως, όπως διαφαίνεται, το κεφάλαιο συνένωσης Ελληνικής–Eurobank θα είναι ανοικτό τουλάχιστον μέχρι και το 2025, αφού ακόμα και συμφωνία να γίνει μεταξύ των μερών, θα χρειαστεί αρκετός χρόνος για να γίνει η ενσωμάτωση των δύο τραπεζών. Υπενθυμίζεται πως, κατά την ομιλία

του στην Ετήσια Γενική Συνέλευση της Ελληνικής Τράπεζας, ο πρόεδρος της Ελληνικής Τράπεζας, κ. Πέτρος Χριστοδούλου υπογράμμισε ότι η ανοδική πορεία και η μετεξέλιξη της τράπεζας συνεχίζεται από τις αρχές του 2024 με γεγονός τα ορόσημα που αλλάζουν καταλυτικά την υπόσταση και το εκτόπισμα του Οργανισμού. Όπως είπε, με την απόκτηση του πλειοψηφικού μετοχικού μεριδίου από την Eurobank, η Ελληνική Τράπεζα λαμβάνει μια τεράστια ψήφο εμπιστοσύνης και διασφαλίζει ένα ευοίωνο μέλλον, με νέες προοπτικές και ευκαιρίες. «Με την αύξηση του ποσοστού της στο μετοχικό κεφάλαιο της Ελληνικής, η Eurobank αποτελεί σήμερα τον βασικό μας μέτοχο και γυρίζουμε πια σελίδα ως μέλος ενός χρηματοπιστωτικού κολλοσσού στη νοτιοανατολική Ευρώπη, με ενεργητικό πέραν των 80 δισ. ευρώ».

Εκανε ποδαρικό με 5 ευρώ στο ΧΑ η Τράπεζα Κύπρου

Την πρώτη ημέρα ο τζίρος έφτασε τα 2,27 εκατ. ευρώ, ενώ η τιμή εισαγωγής της μετοχής είχε καθοριστεί στα 4,78 ευρώ

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Στα 5 ευρώ έκλεισε η μετοχή της Τράπεζας Κύπρου στο Χρηματιστήριο Αθηνών στην πρεμιέρα της τη Δευτέρα, ενώ την Τρίτη, τη δεύτερη ημέρα των συναλλαγών της, έφτασε στα 4,92 ευρώ, με τζίρο τα 1,5 εκατομμύρια ευρώ. Την πρώτη ημέρα δε, ο τζίρος έφτασε τα 2,27 εκατ. ευρώ, ενώ η τιμή εισαγωγής της μετοχής τη Δευτέρα είχε καθοριστεί στα 4,78 ευρώ. Κατά την πρώτη ημέρα η μετοχή της έφτασε μέχρι και τα 5,10 ευρώ ανά μετοχή.

Μετά από ένα διάλειμμα στο Λονδίνο, η Τράπεζα Κύπρου επέστρεψε στην Αθήνα ύστερα από 7 χρόνια. Ο πρόεδρος της BOC, κ. Τάκης Αράπογλου, σχολίασε πριν από την έναρξη της πρώτης διαπραγμάτευσης ότι, «η έναρξη της διαπραγμάτευσης στο Χρηματιστήριο Αθηνών αντιπροσωπεύει ένα ακόμη ορόσημο για το Συγκρότημα,

Αποφασίσαμε τη μεταφορά μας στο ΧΑ με την πεποίθηση ότι έτσι η μετοχή μας θα αυξηθεί ακόμα παραπάνω την εμπορευσιμότητά της, είπε ο κ. Τάκης Αράπογλου.

το οποίο αποτελεί πλέον έναν ισχυρό οργανισμό χρηματοοικονομικών υπηρεσιών με υψηλής ποιότητας ισολογισμό, υψηλά κεφάλαια και ρευστότητα και βιώσιμη επαναλαμβανόμενη κερδοφορία».

Σε γραπτή του δήλωση τόνισε ξανά πως, «το διοικητικό συμβούλιο πιστεύει ότι η εισαγωγή έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει τη ρευστότητα των μετοχών μας και την προβολή του Συγκροτή-

Η έναρξη της διαπραγμάτευσης στο Χρηματιστήριο Αθηνών τη Δευτέρα πλαισιώθηκε από την παραδοσιακή τελετή.

ματος σε μια ευρύτερη σχετική επενδυτική βάση προς όφελος των μετόχων και του Συγκροτήματος». Η έναρξη της διαπραγμάτευσης στο Χρηματιστήριο Αθηνών τη Δευτέρα πλαισιώθηκε από την παραδοσιακή τελετή, παρουσία του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Κύπρου, κ. Τάκη Αράπογλου, του διευθύνοντος συμβούλου της τράπεζας, κ. Πανίκου Νικολάου, της εκτελεστικής διευθύντριας Οικονομικής Διεύθυνσης κας Ελίζας Λειβαδιώτου, του διευθύνοντος συμβούλου, Ομίλου Χρηματιστηρίου Αθηνών, κ. Γιάννου Κοντόπουλου, της προέδρου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς κας Βασιλικής Λαζαράκου, στελεχών και καλεσμένων της Τράπεζας.

Αποφασίσαμε τη μεταφορά μας στο ΧΑ με την πεποίθηση ότι έτσι η μετοχή μας θα αυξηθεί ακόμα παραπάνω την εμπορευσιμότητά της, αφού θα τύχει της προσοχής περισσότερων

αναλυτών και επενδυτών καθιστώντας την πιο άμεσα συγκρίσιμη με τράπεζες που έχουν όμοιο επιχειρηματικό μοντέλο με εμάς στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Σημαντική αναγνώριση της μεγάλης μας προόδου, ήταν και η έγκριση των εποπτικών αρχών για διανομή μερισμάτων για δύο συνεχόμενες χρονιές με το ύψος του μερισματος να ανέρχεται στο 30% της κερδοφορίας μας για τη χρήση 2023», ανέφερε ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της τράπεζας, κ. Τάκης Αράπογλου, κατά τη διάρκεια του καιρετισμού του την ημέρα της διαπραγμάτευσης.

Η διαγραφή των μετοχών από τη δευτερογενή εισαγωγή διενήργησε εμπορικών εταιρειών στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου (LSE) και η επακόλουθη ακύρωση της εισαγωγής στο LSE πραγματοποιήθηκε στις 8:00 π.μ. (ώρα Λονδίνου) στις 19 Σεπτεμβρίου 2024.

Πολεοδομικές παρανομίες με ανοχή στο Λατοί

Ανεγείρεται συγκρότημα 480 κλινών και τριών ορόφων κατά παρέκκλιση του τοπικού σχεδίου Πόλης Χρυσοχούς

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Σωρεία παρανομιών καταγράφονται τον τελευταίο ένα χρόνο στο Λατοί σε υπό ανέγερση τουριστικό συγκρότημα ισραηλινών συμφερόντων και σε χώρο όπου λειτουργούσε το Elia Latchi Holiday Village που μετονομάστηκε σε Zening Hotel Eco Resort. Η κατάσταση που επικρατεί στην περιοχή είναι άκρως ανησυχητική, μιας και πρόκειται για μια πανέμορφη περιοχή η οποία τα τελευταία χρόνια έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον επενδυτών με ό,τι αυτό μπορεί να σημαίνει για την περιβαλλοντική της επιβάρυνση. Εδώ και ένα χρόνο έχουν διατυπωθεί σωρεία καταγγελιών κατοίκων της περιοχής, που είχαν ως αποτέλεσμα την παρέμβαση της Πολεοδομίας, οι γραπτές προειδοποιήσεις της οποίας για τερματισμό των πολεοδομιών παρανομιών από τους ιδιοκτήτες των κτιριακών εγκαταστάσεων έπεσαν στο κενό. Η υπόθεση θα είχε οδηγηθεί στα δικαστήρια εάν στο μεσοδιάστημα δεν είχε εφαρμοσθεί η νέα τοπική

κίνηση πριν εξασφαλιστεί η απαιτούμενη άδεια, με την Πολεοδομία να εκδίδει ειδοποίηση επιβολής για τερματισμό των εργασιών. Όπως προκύπτει από τα γεγονότα, ο ιδιοκτήτης του έργου δεν συμμορφώθηκε με την ειδοποίηση επιβολής της Πολεοδομίας.

Το ξενοδοχείο

Η άδεια για τουριστικά δωμάτια εκδόθηκε στις 19/12/2023 ενώ οι εργασίες συνεχιζόνταν κανονικά. Αμέσως μετά την άδεια ο ιδιοκτήτης υπέβαλε νέα αίτηση στην Πολεοδομία αυτήν τη φορά για ανέγερση ξενοδοχειακής μονάδας, υδροπάρκου και προσθήκες στο κτήριο έτσι ώστε αντί δώροφες οι οικοδομές να είναι τριώροφες. Η αίτηση κατατέθηκε κατά παρέκκλιση των προνοιών του τοπικού σχεδίου Πόλης Χρυσοχούς.

Η διαδικασία λήψης νομικών μέτρων έχει παγώσει μέχρι να παρθούν τελικές αποφάσεις από τον ΕΟΑ Πάφου, μετά τις απόψεις που έχει ζητήσει από την Επιτροπή Αισθητικού Ελέγχου και την Οικοδομική Επιτροπή του Οργανισμού.

Το νέο τοπικό σχέδιο

Κατά σύμπτωση που δικαιολογημένα μπορεί να δημιουργήσει εύλογες υποψίες, η αίτηση για ανέγερση ξενοδοχειακής μονάδας 480 κλινών κατέστη άνευ ουσίας μιας και στις 7 Ιουλίου 2024 δημοσιεύθηκε το εγκεκριμένο τοπικό σχέδιο Πόλης Χρυσοχούς στο πλαίσιο του οποίου η πολεοδομική ζώνη στην οποία εμπίπτει το εν λόγω τεμάχιο πλέον επέτρεπε την ανέ-

Ο τρίτος όροφος

Την 1η Ιουνίου οι Πολεοδομικές Αρχές μεταβίβστηκαν στους Επαρχιακούς Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης (ΕΟΑ). Όπως και άλλοι φάκελοι έτσι και ο συγκεκριμένος με την αίτηση παρέκκλισης στάλθηκε στον ΕΟΑ Πάφου, ενώπιον του οποίου υποβλήθηκαν νέες καταγγελίες αλλά και πληροφορίες από τον Δήμο Πόλης Χρυσοχούς ότι οι εργασίες ανέγερσης 3ου ορόφου συνεχιζόνταν. Δηλαδή, επτά μήνες μετά την ειδοποίηση επιβολής τερματισμού των εργασιών και την προειδοποίηση για νομικές διαδικασίες από το Τμήμα Πολεοδομίας. Ο ΕΟΑ Πάφου ασχολήθηκε με το θέμα που έχει προκύψει και αποφασίστηκε να κινηθεί νομική διαδικασία μέσω της Νομικής Υπηρεσίας. Ο ΕΟΑ Πάφου ετοίμασε έκθεση πταίσματος και γεγονότων για τις παρανόμες κατασκευές που διαβιβάστηκαν στη Γενική Εισαγγελία. Η υπόθεση θα είχε πάρει τον δρόμο της Δικαιοσύνης εάν η Γενική Εισαγγελία δεν ενημέρωνε πως ο ΕΟΑ Πάφου, όπως και όλοι οι ΕΟΑ, δεν είναι κάτω από τη νομική ομπρέλα της Νομικής Υπηρεσίας μετά την 1η Ιουνίου και πως έπρεπε να αποταθούν σε ιδιώτη δικηγόρο.

Ερωτηματικά προκαλεί η στάση της δημοτικής αρχής στην Πόλη Χρυσοχούς αναφορικά με τη σωρεία πολεοδομικών παρανομιών στο Λατοί με την ανέγερση αρχικά τουριστικών δωματίων και στη συνέχεια με κατασκευή και τριώροφου χωρίς άδεια.

αυτοδιοίκηση και η μεταφορά των πολεοδομιών αρχών στους Επαρχιακούς Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης (ΕΟΑ). Ωστόσο, αυτό το οποίο προκαλεί τεράστια ερωτηματικά είναι, πρώτον, η απουσία αντίδρασης από πλευράς της τοπικής αρχής που είναι ο Δήμος Πόλης Χρυσοχούς, στις διαπιστωμένες οικοδομικές παρανομίες και δεύτερον η στάση του ιδιοκτήτη να αγνοεί τις επανειλημμένες προειδοποιήσεις της Πολεοδομίας να τερματίσει άμεσα τις παράνομες εργασίες που σήμερα εστιάζονται στην κατασκευή τρίτου ορόφου, κάτι που απαγορεύεται από το τοπικό σχέδιο Πόλης Χρυσοχούς και μόνο με απόφαση του Πολεοδομικού Συμβουλίου μπορεί να ανεγερθεί, κατά παρέκκλιση.

Δωμάτια

Όπως φαίνεται και στις φωτογραφίες, σε περιοχή στο Λατοί ανεγείρεται συγκρότημα κτιρίων το οποίο έχει ξεπεράσει το επιτρεπτό οικοδομικό όριο που είναι οι δυο όροφοι. Τα κτήρια ανεγείρονται σε χώρο του πρώην Elia Latchi Holiday Village που κατεδαφίστηκε. Σύμφωνα με τα γεγονότα της συγκεκριμένης περίπτωσης, αρχικά οι ιδιοκτήτες του χώρου υπέβαλαν αίτηση στην Πολεοδομία, τον Οκτώβριο του 2023, για ανέγερση οργανωμένων τουριστικών διαμερισμάτων. Η αίτηση που υποβλήθηκε προνοούσε την ανέγερση δώροφων οικοδομών με κοινόχρηστους χώρους. Την περίοδο που εξασφαλίστηκε η άδεια, οι ζώνες στις οποίες ενέπιπτε το τεμάχιο ανέγερσης των τουριστικών διαμερισμάτων δεν επέτρεπαν την ανέγερση ξενοδοχείων. Η πρώτη παρανομία που εντοπίστηκε ήταν πριν η Πολεοδομία εγκρίνει την άδεια. Σύμφωνα με καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην πολεοδομική αρχή, οι εργασίες ανέγερσης των κτιρίων ξε-

Καλύτερη Ασφαλιστική Ζωής*

και για το

2024

eurolife

*Στα βραβεία World Finance Insurance Awards 2024

Οι αποδράσεις των Κυπρίων για τις αργίες Οκτωβρίου

Αθήνα και Θεσσαλονίκη στις πρώτες προτιμήσεις των ταξιδιωτών το φθινόπωρο – Στη λίστα και μεγάλες ευρωπαϊκές πόλεις

Της ΑΝΝΑΣ ΠΟΛΥΒΙΟΥ

Μπορεί οι καλοκαιρινές διακοπές να έχουν τελειώσει –για τους περισσότερους τουλάχιστον– ωστόσο, με τις αργίες της 1ης και 28ης Οκτωβρίου να πλησιάζουν, ήδη οι προετοιμασίες για το επόμενο ταξίδι αναψυχής έχουν ξεκινήσει. Αν και το καλοκαίρι κερδίζουν οι παραθαλάσσιοι προορισμοί, με πολλούς να επιλέγουν τα νησιά, το φθινόπωρο ενδείκνυται τόσο για τις παραλιακές περιοχές, όσο και για αυτές που βρίσκονται πιο μακριά, προσφέροντας μια πιο «αστική ατμόσφαιρα», ενώ αρκετοί προτιμούν να ταξιδέψουν σε προορισμούς, που έχουν πιο φθινοπωρινό καιρό, συγκριτικά με αυτόν της Κύπρου.

Μεγάλο πλεονέκτημα για τις φετινές αργίες του μήνα είναι το γεγονός πως τόσο η 1η όσο και η 28η Οκτωβρίου «πέφτουν» Τρίτη και Δευτέρα αντίστοιχα, δεδομένου το οποίο συμβάλλει στην «επέκταση» του Σαββατοκύριακου, με την προσθήκη αδειών από τις εργασίες. Το γεγονός αυτό ευνοεί θετικά τα σύντομα ταξίδια στο εξωτερικό.

Η κίνηση στις αργίες Οκτωβρίου

Την Ελλάδα φαίνεται να προτιμούν για τις πρώτες φθινοπωρινές τους αποδράσεις οι Κύπριοι ταξιδιώτες –με αφορμή τις αργίες Οκτωβρίου– με την Αθήνα και Θεσσαλονίκη να βρίσκονται πρώτες στη λίστα. Η ταξιδιωτική κίνηση φαίνεται να καταγράφεται σε ιδιαίτερα ικανοποιητικά επίπεδα, σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά, δεδομένου ότι οι αργίες συνδυάζονται σε τετραήμερα και τριήμερα.

Σε επικοινωνία της «Κ» με την AEGEAN αναφορικά με την ταξιδιωτική κίνηση των Κυπρίων για τις αργίες του Οκτωβρίου, μας αναφέρθηκε πως «οι Κύπριοι επιβάτες δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση στα ταξίδια στο εξωτερικό διά μέσου του αεροδρομίου της Αθήνας, του μεγαλύτερου κόμβου της εταιρείας». Λόγω της αυξημένης ζήτησης που καταγράφεται από τους ταξιδιώτες αλλά και λόγω της ευρύτερης ενίσχυσης της δραστηριότητάς της στο νησί, η εταιρεία έχει αυξήσει σημαντικά τις διαθέσιμες θέσεις για την Κύπρο. Σχεδόν μια εβδομάδα πριν από την αργία της

1ης Οκτωβρίου και ένα μήνα πριν την 28η Οκτωβρίου, τα δεδομένα τείνουν να δείχνουν αυξητική τάση. Η εβδομαδιαία κίνηση στους δύο μεγαλύτερους κόμβους της AEGEAN, τόσο της Αθήνας, όσο και της Θεσσαλονίκης, σημειώνει αισθητή αύξηση σε σχέση με την ίδια

Η κίνηση για την 1η και 28η Οκτωβρίου καταγράφεται σε ιδιαίτερα ικανοποιητικά επίπεδα σε σχέση με πέρυσι, σύμφωνα με στοιχεία της AEGEAN.

περίοδο του 2023. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας, ο κόμβος της Αθήνας καταγράφει σχεδόν 40% αύξηση κατά την αργία της 1ης Οκτωβρίου και περίπου 65% για την 28η Οκτωβρίου. Η κίνηση στον κόμβο της Θεσσαλονίκης σημειώνει αύξηση της

τάξεως του 40% για την πρώτη αργία μετά το καλοκαίρι και 9% για την αργία της 28ης Οκτωβρίου.

Εκτός από την Ελλάδα, ωστόσο, για τις αργίες της 1ης και 28ης Οκτωβρίου, στην κορυφή των προορισμών των Κυπρίων βρίσκονται και μεγάλοι δημοφιλείς, ευρωπαϊκοί προορισμοί. Συγκεκριμένα, για την αργία της 1ης Οκτωβρίου, «νικητής» στις προτιμήσεις των Κυπρίων είναι η Βαρκελώνη, με τη Μαδρίτη και τη Λισαβόνα να ακολουθούν, ενώ η Κωνσταντινούπολη και η Ρώμη συμπληρώνουν τη λίστα.

Όσον αφορά στη δεύτερη αργία του Οκτωβρίου, οι Κύπριοι ταξιδιώτες φαίνεται πως δείχνουν και πάλι την προτίμησή τους σε μεγάλους δημοφιλείς ευρωπαϊκούς προορισμούς, όπως η Παρίσι, το Λονδίνο, η Μαδρίτη, αλλά και η Βαρκελώνη.

Η κίνηση Οκτωβρίου 2023

Αναφορικά με τα ταξίδια εξωτερικού του περασμένου Οκτωβρίου, σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας Κύπρου, οι κάτοικοι της Κύπρου επέ-

λεξαν ως κυριότερο προορισμό την Ελλάδα, με ποσοστό 34,1%, (44.795). Ακολούθησε το Ηνωμένο Βασίλειο με 8,2% (10.751) και έπειτα η Ιταλία με 6,2% (8.176), ενώ το υπόλοιπο ποσοστό συμπλήρωσαν άλλες χώρες. Να αναφέρουμε ότι οι αφίξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο υπήρξαν η κυριότερη πηγή τουρισμού για τον Οκτώβριο 2023, αφού αποτέλεσαν το 36,2% (154.373) των συνολικών αφίξεων.

Όσον αφορά στα ταξίδια των κατοίκων της Κύπρου στο εξωτερικό, αυτά ανήλθαν στις 131.327, σημειώνοντας αύξηση ύψους 9,9%, σε σύγκριση με τον Οκτώβριο του 2022, όπου ήταν 119.466. Αύξηση 6,4% σημείωσαν και οι αφίξεις τουριστών τον Οκτώβριο του 2023, που ανήλθαν σε 426.272, σε σύγκριση με 400.628 τον Οκτώβριο του 2022. Κυριότερος σκοπός των ταξιδιών των κατοίκων της Κύπρου ήταν για λόγους αναψυχής, με ποσοστό 65,1%, ενώ οι επαγγελματικοί λόγοι κατείχαν ποσοστό 30,0%, και ακολούθως τα ταξίδια για λόγους σπουδών.

Η κίνηση του καλοκαιριού 2024

Την Ελλάδα φαίνεται πως επέλεξαν ως κυριότερο προορισμό το φετινό καλοκαίρι, και πιο συγκεκριμένα τον Αύγουστο, οι κάτοικοι της Κύπρου που ταξίδεψαν στο εξωτερικό, αφού με ποσοστό 39,1% βρίσκεται στην πρώτη θέση, ενώ με μεγάλη διαφορά ακολουθεί το Ηνωμένο Βασίλειο, με ποσοστό 6,6%, και ακολούθως η Ρωσία με 4,4%. Ο κυριότερος σκοπός των ταξιδιών για τον Αύγουστο του 2024, ήταν οι διακοπές, με ποσοστό 89,9%, ενώ οι επαγγελματικοί λόγοι κατείχαν ποσοστό 6,5%, οι σπουδές ποσοστό 2,3% και οι άλλοι λόγοι ποσοστό 1,3%. Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, συνολικά, τα ταξίδια των κατοίκων της Κύπρου στο εξωτερικό για τον φετινό Αύγουστο ανήλθαν στις 192.756, σημειώνοντας ωστόσο μείωση 3,6%, συγκριτικά με τον Αύγουστο του 2023, που ήταν 199.920. Τα ταξίδια των κατοίκων της Κύπρου στο εξωτερικό για τον μήνα Ιούλιο έφτασαν τις 171.382, ενώ για τον Ιούνιο τις 136.739.

Ο τρίτος όροφος και τι μέλει γενέσθαι

Ο συγκεκριμένος φάκελος βρίσκεται υπό μελέτη και θα εξετασθεί στη βάση του τοπικού σχεδίου Πόλης Χρυσοχούς από την Επιτροπή Αισθητικού Ελέγχου. Ο ΕΟΑ Πάφου, όπως πληροφορούμαστε, θα ζητήσει απόψεις από τη συγκεκριμένη Επιτροπή, ενώ στη συνέχεια ο φάκελος θα διαβιβασθεί στην Οικοδομική Επιτροπή του ΕΟΑ Πάφου προκειμένου να εκφέρει απόψεις. Στη συνέχεια ο ΕΟΑ Πάφου θα αποφασίσει αν θα ικανοποιήσει το αίτημα του ιδιοκτήτη για ανέγερση 3ου ορόφου. Μέχρι τότε δεν αναμένονται κάποια εξελίξεις αναφορικά με τις παρανομίες που έχουν εντοπιστεί με την κατασκευή ενός επιπλέον ορόφου.

Εντονο διπλωματικό παρασκήνιο στη Νέα Υόρκη

Σειρά επαφών για το Κυπριακό στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ και στο βάθος η δύσκολη τριμερής και οι συνομιλίες

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ**

Πλούσιο είναι το διπλωματικό παρασκήνιο στη Νέα Υόρκη με φόντο τις προσπάθειες για άρση του αδιεξόδου στις συνομιλίες στο Κυπριακό. Στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Νίκος Χριστοδουλίδης, συναντήθηκε με τον Γενικό Γραμματέα των ΗΕ, Αντόνιο Γκουτέρες, δηλώνοντας την ετοιμότητά του για τριμερή συνάντηση με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη «ανά πάσα στιγμή και οπουδήποτε». Την ίδια στιγμή, η συνάντηση του κ. Γκουτέρες με τον Πρόεδρο Ερντογάν όπως και η χθεσινή συνάντηση του Έλληνα Πρωθυπουργού, Κυριάκου Μητσοτάκη, με τον Τούρκο Πρόεδρο αποτελούν δύο, σημαϊκά, γεγονότα που σύμφωνα με πηγές που μίλησαν στην στή «Κ» θα κρίνουν τη συ-

Διπλωματικές πηγές αναφέρουν στην «Κ» πως εκτός απροόπτου η τουρκική πλευρά δεν θα απορρίψει μια τριμερή συνάντηση, ωστόσο μένει να δοθεί, και επίσημα, το σινιάλο εκ μέρους της Άγκυρας.

νέχεια -και δη το αν θα πραγματοποιηθεί πριν το πέρας του χρόνου μια συνάντηση Χριστοδουλίδη-Τατάρ ενώπιον του κ. Γκουτέρες.

Διπλώνει ετοιμότητα

«Είμαι στη διάθεση του Γ.Γ. ανά πάσα στιγμή, οπουδήποτε, να συναντηθώ τόσο με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη όσο και με την τουρκική αντιπροσωπεία», υπογράμμισε ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης μετά το πέρας της συνάντησής του με τον Γ.Γ. του ΟΗΕ, Αντόνιο Γκουτέρες. Ο ΠτΔ συζήτησε το Κυ-

Στη συνάντηση με τον Γενικό Γραμματέα των ΗΕ, Αντόνιο Γκουτέρες, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Νίκος Χριστοδουλίδης, επανέλαβε την ετοιμότητά του για τριμερή συνάντηση με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη «ανά πάσα στιγμή και οπουδήποτε».

πριακό αλλά και περιφερειακά θέματα με τον Πορτογάλο επικεφαλής των Ηνωμένων Εθνών -όπως την κατάσταση στη Γάζα- ευχαριστώντας τον και τονίζοντας πως «ο κ. Γκουτέρες (...) είναι πολιτικά δεσμευμένος, όχι μόνο στην επανέναρξη των συνομιλιών, αλλά και στην επίλυση του Κυπριακού, στη βάση του συμφωνημένου πλαισίου». Διπλωματικές πηγές αναφέρουν στην «Κ» πως εκτός απροόπτου η τουρκική πλευρά δεν θα απορρίψει μια τριμερή συνάντηση, ωστόσο μένει να δοθεί, και επίσημα, το σινιάλο εκ μέρους της Ά-

γκυρας. Επί τούτου μάλιστα στο πλαίσιο βολιδοσκοπήσεων η ελληνοκυπριακή πλευρά έχει δώσει προς τα Ηνωμένα Έθνη ημερομηνίες εντός Οκτωβρίου (σ.σ. τρεις ημερομηνίες στα μέσα του μήνα ή στα τέλη) και μια πιθανή πραγματοποίηση της τριμερούς θα μπορούσε να γίνει και επί κυπριακού εδάφους - πτυχή, που όπως έγραψε η «Κ» σε παλαιότερο της ρεπορτάζ, σηματοδοτεί τη διασύνδεση της προσφυγικής απεσταμένης του Γ.Γ. του ΟΗΕ, Μαρία Άνγκελα Ολγκίν, επί κυπριακού εδάφους στις αρχές του επόμενου μήνα. Σε κάθε

περίπτωση και πέραν της διάστασης της τουρκικής και τουρκοκυπριακής απόκρισης στο να πραγματοποιηθεί η τριμερής, σημασία αποκτά και το πρόγραμμα (σ.σ. διαθεσιμότητα) του ίδιου του Γ.Γ. του ΟΗΕ.

«Ο Γ.Γ. αναγνωρίζει την πρόθεση της πλευράς μας για επανέναρξη των διαπραγματεύσεων, όπως επίσης και τις πρωτοβουλίες που ελήφθησαν προς τη δημιουργία θετικού κλίματος, όπως παραδείγματα χάριν να συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η συγκατάθεση για συμμετοχή Τούρκου υπουρ-

γού Εξωτερικών σε άτυπο ΣΕΥ, τα 14 μονομερή μέτρα προς Τουρκοκύπριους, όπως επίσης και την καταρχήν αποδοχή όλων των ημερομηνιών που μας έχουν προταθεί για την πραγματοποίηση αυτής της συνάντησης» ανέφεραν, τέλος, διπλωματικές πηγές στο ΚΥΠΕ (Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων) μετά το πέρας της συνάντησης της Δευτέρας.

Κινείται και ο Τατάρ

Ενδιαφέρον αποκτά και η συνάντηση του Τουρκοκύπριου ηγέτη, Ερσίν Τατάρ, με τον Γ.Γ. του ΟΗΕ, συνάντηση που

έχει προγραμματιστεί για τις 28 Σεπτεμβρίου. Πέραν των κρούσεων του κ. Γκουτέρες προς τον Τούρκο Πρόεδρο Ερντογάν αλλά και την επί της αρχής θέση του Έλληνα Πρωθυπουργού, Κυριάκου Μητσοτάκη, για επανέναρξη των συνομιλιών στη βάση του συμφωνημένου πλαισίου, η συνάντηση Τατάρ-Γκουτέρες αποκτά ξεχωριστή σημασία για σειρά λόγων: α. Για το αν ο Τουρκοκύπριος ηγέτης, επί της αρχής, δεχτεί ή όχι να παραστεί σε τριμερή συνάντηση, δεδομένου πως σε αυτό το επίπεδο το θέμα θα θέσει ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέα του ΟΗΕ. β. Αναφορικά με τις εξελίξεις στην τουρκοκυπριακή Δεξιά με το UBP πρόσφατα να υιοθετεί, και επίσημα, θέση υπέρ της λύσης δύο κρατών στη λεγόμενη Βουλή της «TABK».

Η εν λόγω κίνηση μπορεί να επιφέρει εξελίξεις, με τουρκοκυπριακές πηγές να αναφέρουν πως βάζει πίεση στον Τατάρ σε περίπτωση που δεχθεί την τριμερή, οι οποίες θα οδηγούσαν σε πολιτικές διεργασίες στα Κατεχόμενα και τέλος γ. Σε σχέση με το αν, κατά τη συνάντησή του με τον κ. Γκουτέρες, ο Ερσίν Τατάρ επιμείνει στα περί δύο κρατών και κυριαρχικής ισότητας, εξέλιξη που όχι μόνο απομακρύνει το ενδεχόμενο τριμερούς, αλλά αποκρυσταλώνει και απόψεις που απορρέουν από την Άγκυρα.

Τριμερής και στο βάθος... Nexans

Πέραν του Κυπριακού, στο περιθώριο της ΓΣ του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη ξεχώρισε και η συνάντηση του Προέδρου Χριστοδουλίδη με τον Έλληνα Πθ, Κυριάκο Μητσοτάκη, και τον Γάλλο Πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν. Καλά εννημερωμένες πηγές αναφέρουν πως η κατεχόμενη διάσταση της τριμερούς συνδέεται άρρηκτα και με το ζήτημα της ηλεκτρικής διασύνδεσης Κύπρου-Ελλάδας, με τον Πρόεδρο Μακρόν να εμπλέκεται σε ζητήματα που απασχολούν τη διαπραγμάτευση Αθηνών-Λευκωσίας για τον Great Sea Interconnector (GSI) και που άπτονται της γαλλικής εταιρείας Nexans.

Γαλακτοκομικά εναντίον αυτοκινήτων

Παράπλευρη απώλεια των δασμών ΕΕ στα κινεζικά ηλεκτρικά αυτοκίνητα οι εξαγωγές προϊόντων στην Κίνα

Του ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες, **ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΟΥΡΗ**

Τη Δευτέρα, η Κομισιόν ανακοίνωσε πως αμφισβητεί ενώπιον του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου την έρευνα την οποία ξεκίνησε η Κίνα για τις ευρωπαϊκές επιδοτήσεις στα γαλακτοκομικά προϊόντα που εξάγει η ΕΕ. Η κίνηση αυτή δεν ήρθε από το πουθενά, καθώς ΕΕ και Κίνα βρίσκονται εν μέσω μιας πολύπλοκης προσπάθειας να επιλύσουν την αντιπαράθεση γύρω από τις εισαγωγές κινεζικών ηλεκτρικών αυτοκινήτων στην ΕΕ, ενός προϊόντος έντονα επιδοτούμενου από την κινεζική κυβέρνηση και που απειλεί την ευρωπαϊκή αυτοκινητοβιομηχανία.

Η απόφαση της Κομισιόν ήταν ένα μήνυμα πως δεν θα αφήνει απάντητες πολιτικές εμπορικού προστατευτισμού, όμως παράλληλα φαίνεται να είναι και ένα μήνυμα πως οι Βρυξέλλες σκοπεύουν να αναζητήσουν λύσεις όχι μέσω μονομερών κινήσεων αλλά μέσω των δομών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Ενός θεσμού που τα τελευταία χρόνια κινδυνεύει να υποπέσει σε αυτοπληψία λόγω της έλλειψης παγκόσμιας συνεργασίας.

Στην ανακοίνωσή της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκανε λόγο για ένα μοτίβο συμπεριφοράς το οποίο βλέπει από την κινεζική πλευρά, η οποία σύμφωνα με τις Βρυξέλλες δρομολογεί όλο και πιο συχνά «μέτρα εμπορικής άμυνας βασισμένα σε αμφισβητησίμους ισχυρισμούς και ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία».

Παράλληλα, επέμεινε πως θα προστατέψει τα συμφέροντα της γαλακτοβιομηχανίας και την Κοινή Αγροτική Πολιτική της ΕΕ από τέτοιες πρακτικές, καθώς η Κίνα έχει ήδη απειλήσει με αντίποινα ξεκινώντας έρευνα για φερόμενες τακτικές κατά του ανταγωνισμού σε τομείς όπως τις εξαγωγές χοιρινού.

Επίσης, η ίδια η ΕΕ επέβαλε και ετοιμάζεται να επιβάλει μόνιμους δασμούς στις εισαγωγές ηλεκτρικών αυτοκινήτων από την Κίνα, τους οποίους έχει προτείνει η Κομισιόν, όμως θα πρέπει να εγκρίνουν τα κράτη-μέλη, με τη Γερμανία σύμφωνα με δημοσιεύματα να τάσσεται εναντίον.

Πίσω από την απόφαση της ΕΕ να αμφισβητήσει - με το που ανακοινώθηκε - την κινεζική εσωτερική έρευνα,

Η συνάντηση Ντομνίκ Γουάνγκ - Γουάνγκ την Πέμπτη κατέληξε χωρίς αποτέλεσμα. Ωστόσο και οι δύο πλευρές επιβεβαίωσαν την πολιτική τους βούληση να αναζητήσουν μια αμοιβαία συμφωνημένη λύση που να συνάδει με τους κανονισμούς του ΠΟΕ.

υποβόσκουν οι εντάσεις μεταξύ της Ευρώπης και της Κίνας που λειτουργούν ταυτόχρονα ως ανταγωνιστές μεταξύ άλλων στην ανάπτυξη νέων, «πράσινων» τεχνολογιών, και ως σημαντικών εμπορικών εταίρων.

Ανοικτός ο διάλογος

Η σημασία που δίνουν οι δύο πλευρές στο να μην εκτροχιαστεί περισσότερο η κατάσταση λόγω της αντιπαράθεσης για τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα, υπογραμμίστηκε ξανά την περασμένη Πέμπτη με τη συνάντηση του εκτελεστικού αντιπροέδρου της Επιτροπής για θέματα εμπορίου, Βάλντις Ντομπρόφσκις, με τον Κινέζο υπουργό Εμπορίου Γουάνγκ Γουεντάο στις Βρυξέλλες.

Η Κομισιόν είχε ανακοινώσει τον Ιούλιο πρόταση για επιβολή δασμών από 14,7% μέχρι και 37,6% στην εισαγωγή ηλεκτρικών οχημάτων, σε συνέχεια έρευνας στην οποία διαπίστωσε πως η κρατική στήριξη της Κίνας στη συγκεκριμένη βιομηχανία μπορεί να οδηγήσει στο να γεμίσει

Πληροφορίες θέλουν τη Γερμανία να είναι η χώρα που αντιτίθεται περισσότερο στους δασμούς, κυρίως λόγω των επιπτώσεων που μπορεί να έχει η επιβολή τους στις εξαγωγές της δικής της αυτοκινητοβιομηχανίας στην Κίνα.

η ΕΕ με φτηνά ηλεκτρικά οχήματα, βγάζοντας εκτός ανταγωνισμού την ευρωπαϊκή αυτοκινητοβιομηχανία.

Η Κίνα είχε απαντήσει κάνοντας λόγο για πολιτικές προστατευτισμού, όμως όπως μεταδίδουν ευρωπαϊκά ΜΜΕ, είχε εξ αρχής αναζητήσει την προοπτική του διαλόγου με την ΕΕ ώστε να βρεθούν λύσεις.

Η συνάντηση Ντομπρόφσκις - Γουάνγκ την Πέμπτη κατέληξε χωρίς

αποτέλεσμα, με τον Ευρωπαίο αξιωματούχο να επιμένει μέσω ανακοίνωσης της ΕΕ πως οι ενέργειες των Βρυξελλών βασίζονται στις αρχές και τους κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Ωστόσο, προστίθεται, και οι δύο πλευρές επιβεβαίωσαν την πολιτική τους βούληση να αναζητήσουν μια αμοιβαία συμφωνημένη λύση που να συνάδει με τους κανονισμούς του ΠΟΕ.

Η «διορία»

Η άτυπη «διορία» για να βρεθεί λύση στο θέμα είναι η επικείμενη ψηφοφορία σε τεχνικό επίπεδο μεταξύ των κρατών-μελών, η οποία ήταν προγραμματισμένη αρχικά για σήμερα Τετάρτη 25 Σεπτεμβρίου. Για να εγκριθούν και να ισχύσουν για τα επόμενα πέντε χρόνια, οι δασμοί θα πρέπει να εγκριθούν με ειδική πλειοψηφία πριν από τον Νοέμβριο οπότε και λήγει η προκαταρκτική περίοδος εφαρμογής τους.

Σύμφωνα με ρεπορτάζ του Politico,

εναντίον των δασμών έχουν ήδη ταχθεί σε προκαταρκτική ψήφο η Ουγγαρία, η οποία ελπίζει σε επενδύσεις και θέσεις εργασίας με την κάθοδο κινεζικών εταιρειών στη χώρα, η Σλοβακία, η Μάλτα και η Κύπρος.

Πληροφορίες θέλουν τη Γερμανία να είναι η χώρα που αντιτίθεται περισσότερο στους δασμούς, κυρίως λόγω των επιπτώσεων που μπορεί να έχει η επιβολή δασμών στις εξαγωγές της δικής της αυτοκινητοβιομηχανίας στην Κίνα.

Υπέρ της επιβολής δασμών ήταν αρχικά Γαλλία, Ισπανία και Ιταλία, ωστόσο η ένταση με την οποία η Κίνα επιχειρεί να αλλάξει τις ισορροπίες φάνηκε και σε πρόσφατες δηλώσεις του Ισπανού πρωθυπουργού Πέδρο Σάντσεθ, στις αρχές Σεπτεμβρίου. Ο κ. Σάντσεθ είχε αναφέρει σε δηλώσεις του στη Σαγκάη πως θα πρέπει τα κράτη-μέλη και η Κομισιόν να επανεξετάσουν τις θέσεις τους για το θέμα αυτό, ώστε να αποφευχθεί το ξέσπασμα ενός εμπορικού πολέμου.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥΛΑ**

Διαφάνεια, λογοδοσία, αξιοκρατία, δικαιοσύνη

Η σωστή διακυβέρνηση είναι το κύριο συστατικό για την εύρυθμη λειτουργία σε ένα κράτος. Μέσω της σωστής διακυβέρνησης ο πολίτης νιώθει ασφαλής και ίσος προς όλους αποδίδοντας έτσι περισσότερο στην εργασία του, ενώ φέρνει την ευτυχία στο σπίτι του και είναι πιο παραγωγικός στην κοινωνία. Όταν όλα λειτουργούν όπως πρέπει, τότε μπορούμε να είμαστε βέβαιοι ότι οι όποιες αποφάσεις αφορούν τις ζωές των πολιτών, λαμβάνονται με σεβασμό στις αρχές της δημοκρατίας και της νομιμότητας. Αν όμως έχει χαθεί η εμπιστοσύνη απέναντι στο κράτος, τότε οι πολίτες αγανακτούν και κατακρίνουν τις όποιες αποφάσεις μπορεί να πάρει μια κυβέρνηση ή η δικαστική εξουσία, όπως έγινε με την παύση του γενικού ελεγκτή από το Ανώτατο Δικαστήριο της χώρας. Σε αυτές τις γραμμές δεν θα κρίνω την απόφαση της δικαστικής εξουσίας, θα πιο όμως ότι το περί δικαίου αίσθημα δεν θα πρέπει να συγχέεται με αποφάσεις που λαμβάνονται έχοντας ως βάση τη νομοθεσία.

Προφανώς, λοιπόν, μια σειρά γεγονότων που έχουν απασχολήσει την κοινωνία στο παρελθόν ήρθαν και βρήκαν την απόφαση για παύση του γενικού ελεγκτή, η οποία μπορεί να είναι νομικά σωστή αλλά έχει χάσει την «κοινωνική νομιμοποίηση» λόγω της προηγούμενης έλλειψης σωστής διακυβέρνησης από μέρους του κράτους. Υπάρχουν τέσσερις άξονες πάνω στους οποίους βασίζεται η σωστή διακυβέρνηση και θα πρέπει οι κυβερνήσεις να εφαρμόζουν. Πρώτος άξονας είναι η διαφάνεια. Αφορά στη δυνατότητα πρόσβασης των πολιτών σε πληροφορίες σχετικές με τη λειτουργία του κράτους και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, εξαλείφοντας έτσι προσωπικά συμφέροντα που λειτουργούν ενάντια στο συμφέρον του συνόλου. Δεύτερος άξονας είναι η λογοδοσία. Οι κυβερνήσεις είναι υπεύθυνες και υπόλογες απέναντι στους πολίτες. Πρέπει να υπάρχουν ξεκάθαρες διαδικασίες, όπου όταν και αν χρειαστεί να είναι αναμενόμενες οι όποιες συνέπειες για κατάχρηση εξουσίας και διασπάθιση δημοσίου χρήματος. Ο τρίτος άξονας είναι η αξιοκρατία, όπου οι όποιες αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται βάσει ικανοτήτων και προσόντων, αφήνοντας στην άκρη τις προσωπικές σχέσεις και μικροσυμφέροντα. Οι κατάλληλοι άνθρωποι, επιτέλους, πρέπει να τοποθετούνται στις κατάλληλες θέσεις και όχι οι συγγενείς ή κολλητοί φίλοι από το σχολείο. Ο τελευταίος άξονας είναι και ο πιο σημαντικός, η δικαιοσύνη. Οι πολίτες πρέπει να έχουν ίση μεταχείριση, ασχέτως με την οικονομική ή την κοινωνική τους κατάσταση. Όταν καταφέρουμε να αποκτήσουμε σωστή διακυβέρνηση, τότε θα γίνουμε ένα πραγματικό κράτος.

Ο κ. Γιάννης Γεωργιούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

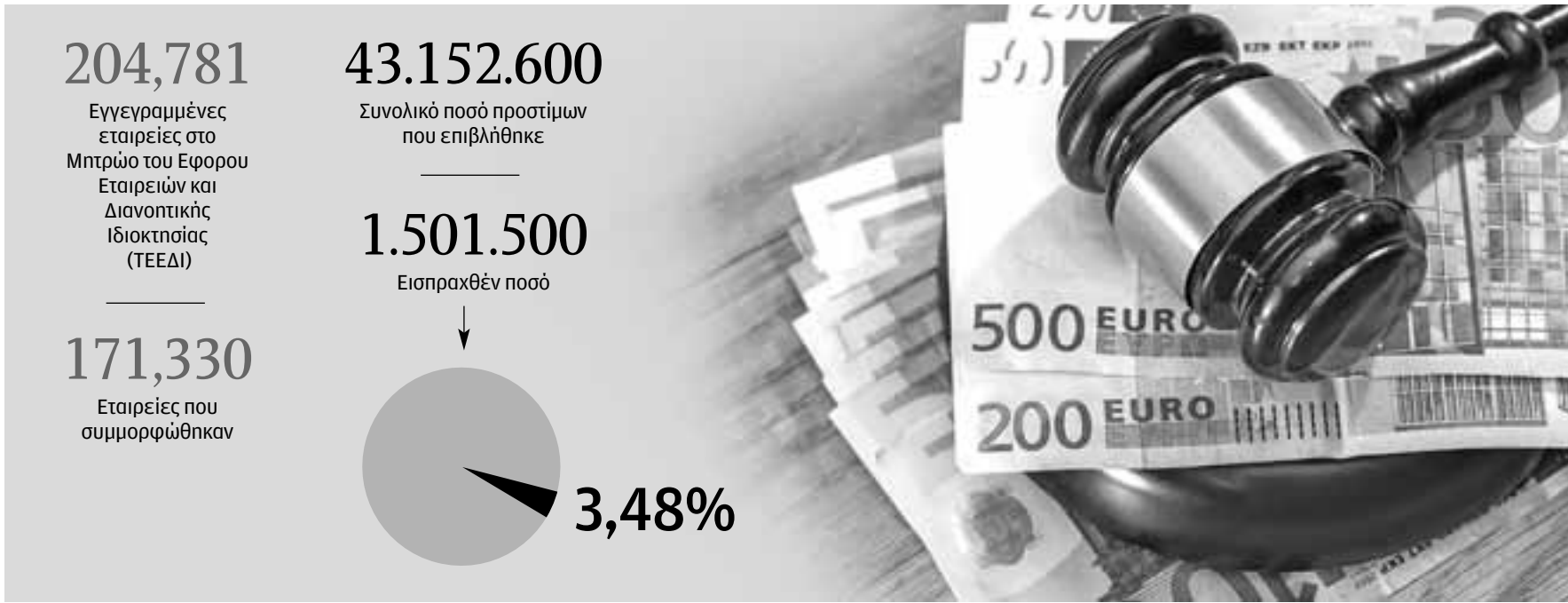
Απλήρωτα παραμένουν τα πρόστιμα για ξέπλυμα

Εισπράχθηκε μόλις 1,5 εκατομμύριο από τα 43 εκατομμύρια ευρώ - Αναμένουν την απόφαση της Νομικής Υπηρεσίας

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Στάση αναμονής όσον αφορά στην καταβολή των προστίμων φαίνεται να τηρούν όσες εταιρείες δεν έχουν μέχρι σήμερα καταχωρήσει τα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων στο Μητρώο του Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΤΕΕΔΙ), που συστάθηκε με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και της καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος από παράνομες συναλλαγές. Το Μητρώο, που έχει συσταθεί από τις 14 Νοεμβρίου 2023 και αποτελεί μέρος της 5ης ευρωπαϊκής οδηγίας για την Παρεμπόδιση Ξεπλύματος Χρήματος από Παράνομες Συναλλαγές και Καταπολέμηση της Τρομοκρατίας, θα απαιτήσει ένα επικαιροποιημένο και καθαρό Μητρώο στο οποίο θα αναγράφεται ο πραγματικός δικαιούχος. Με άλλα λόγια οι επιχειρήσεις θα έχουν την υποχρέωση να καταχωρούν τα φυσικά πρόσωπα, που έχουν το τελικό ιδιοκτησιακό τους καθεστώς ή τον τελικό τους έλεγχο, και όχι τον κατ' επιφάνεια ιδιοκτήτη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που εξασφάλισε η «Κ», από την 1η Απριλίου που εξήπνευσε η προθεσμία υποβολής των στοιχείων από τις εγγεγραμμένες εταιρείες, μέχρι και σήμερα, έχουν επιβληθεί πρόστιμα συνολικού ύψους 43.152.600 ευρώ στις εταιρείες, οι οποίες δεν έχουν συμμορφωθεί με αυτή την υποχρέωση με βάση τις ευρωπαϊκές απαιτήσεις. Ωστόσο, σε πολύ χαμηλά επίπεδα είναι το ποσοστό των εισπραχθέντων, καθώς οι εταιρείες φαίνεται να καθυστερούν να καταβάλουν τα ιδιαίτερα υψηλά ποσά των προστίμων, αναμένοντας την τελική απόφαση της Νομικής Υπηρεσίας για το ζήτημα το οποίο ακόμα είναι υπό συζήτηση ενώπιον της κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι έχει εισπραχθεί μέχρι σήμερα €1.501.600, δηλαδή μόνο το 3,48% του συνολικού ποσού που επιβλήθηκε. Οι εμπλεκόμενοι φορείς έχουν προχωρήσει σε ώρεϊα εισηγήσεων, οι οποίες βρίσκονται στο τραπέζι και αφορούν μέχρι ακύρωση προστίμων και επιστροφή χρημάτων σε εταιρείες. Όπως πληροφορούμαστε, οι επιχειρήσεις αναμένουν την απόφαση της Νομικής Υπηρεσίας, η οποία θα ληφθεί περί τα τέλη του Οκτώβρη. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η ποινή ανέρχεται στα €200 για την πρώτη μέρα παράβασης και €100 για κάθε επόμενη μέρα, την ώρα που το ύψος

Η υιοθέτηση της οδηγίας ουσιαστικά καθαρίζει το όνομα της Κύπρου ως πλυντηρίου ξεπλύματος βρόμικου χρήματος και καταδεικνύει ότι πλέον η Κυπριακή Δημοκρατία δεν κρύβεται πίσω από εταιρείες αχυράνθρωπους.

της παράβασης φτάνει μέχρι και τις €20.000. Όπως καταδεικνύουν τα στοιχεία που έχει εξασφαλίσει η «Κ», από τις 204.781 εταιρείες οι οποίες έχουν μέχρι σήμερα εγγραφεί στο Μητρώο, έχουν καταχωρήσει εμπρόθεσμα τα στοιχεία των φυσικών προσώπων και πραγματικών δικαιούχων -Ultimate Beneficial Owners (UBO)- οι 171.330, γλιτώνοντας έτσι τα υψηλά πρόστιμα που τρέχουν από την 1η Απριλίου όπου έληξε η προθεσμία που είχε δοθεί.

Αξίζει να τονίσουμε ότι με θετικό φακό βλέπουν οι εξωτερικοί θεσμοί τη συμμόρφωση της πλειονότητας των εταιρειών με την τροποποίηση του περί Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου του 2024, καθώς επιδεικνύει την πρόοδο της χώρας μας σε ζητήματα ενίσχυσης διαφάνειας και

Συμμορφώθηκε εμπρόθεσμα η πλειονότητα των εγγεγραμμένων στο μητρώο εταιρειών.

Στο μικροσκοπιο η εισοδος παράνομου χρήματος

Για τα αντανάκλαστα σε αεροδρόμια - μαρίνες και την κάθοδο Αμερικανών εμπειρογνομόνων ζητά ενημέρωση η Βουλή

Του **ΠΑΥΛΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ**

Το πλαίσιο λειτουργίας και η αποτελεσματικότητα των θεσμών της Κυπριακής Δημοκρατίας που σχετίζονται με την πρόληψη και καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, της φοροαπαλλαγής και του ξεπλύματος χρήματος, αλλά και οι βαθμίες συνεργασίας και συντονισμού τους, ώστε να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά οι πράξεις διαφθοράς που πλήττουν το χρηματοοικονομικό σύστημα της Κύπρου, όπως αυτές που αφορούν σε ξέπλυμα χρήματος από παράνομες δραστηριότητες, θα εξεταστούν σήμερα, Τετάρτη, στην Επιτροπή Θεσμών της Βουλής. Υπενθυμίζεται ότι το ζήτημα ήρθε στην επιφάνεια τον περασμένο Μάρτιο, με αφορμή την τυχαία σύλληψη στη Λεμεσό 31χρονης Ουκρανής, για να ηχήσει καμπανάκι και να διαπιστωθεί ο δυσλειτουργικός μηχανισμός της Πολιτείας σε σχέση με εντοπισμό και αντιμετώπιση αδικημάτων που αφορούν ξέπλυμα μαύρου χρήματος, κατόπιν εισαγωγής μετρητών μέσω των τελωνείων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η περίπτωση των €91 εκατ. σε μετρητά εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας, για τα οποία, όπως διαπιστώθηκε τον περασμένο Απρίλιο στη Βουλή, οι αρμόδιες αρχές δεν γνώριζαν πού είχαν διαχετευτεί για ξέπλυμα, είτε στις ελεύθερες περιοχές είτε στα κατεχόμενα είτε στο εξωτερικό, με την Κύπρο όντας σταθμό μεταβίβασης, κατέδειξε το μέγεθος του προβλήματος, καθώς ήρθαν στην επιφάνεια τα σοβαρά κενά και οι αδυναμίες, τόσο στο πρώτο στάδιο, της εισόδου και δήλωσης μεγάλων ποσών ρευστού χρήματος στη Δημοκρατία όσο και στο δεύτερο στάδιο των αντανάκλαστικών του εποπτικού ελέγχου από τις αρμόδιες αρχές, όταν ειδοποιούνται από το Τμήμα Τελωνείων.

Σκοπός της συνεδρίασης είναι να εξεταστεί κατά πόσο οι αρμόδιες υπηρεσίες κατάφεραν μετά από έξι μήνες να συντονιστούν και αν άλλαξαν κάτι στις διαδικασίες τους, δήλωσε στην «Κ» ο πρόεδρος της κοινοβουλευτικής Επι-

Ενα ερώτημα που θα απασχολήσει τη Βουλή είναι αν το κλιμάκιο από τις ΗΠΑ, το οποίο βρέθηκε στην Κύπρο την περασμένη εβδομάδα, έψαχνε κάτι συγκεκριμένο.

Θα εξεταστεί κατά πόσο οι αρμόδιες υπηρεσίες κατάφεραν να συντονιστούν και αν άλλαξαν κάτι στις διαδικασίες τους, δήλωσε στην «Κ» ο Δημήτρης Δημητρίου.

τροπής Θεσμών και βουλευτής του ΔΗΣΥ, Δημήτρης Δημητρίου. Συγχρόνως, τόνισε ότι τα όσα ήρθαν στην επιφάνεια την περασμένη Άνοιξη συνιστούν ένα μεγάλο και σοβαρό θέμα.

Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών, από τον Ιανουάριο του 2023 μέχρι τον Μάρτιο του 2024, δηλαδή για διάστημα 15 μηνών, είχαν περάσει στην

Κύπρο €105 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων και σύμφωνα με την ενημέρωση του περασμένου Απριλίου, τα €101,6 εκατ. ευρώ για 436 δηλώσεις βρίσκονταν υπό διερεύνηση από την Αστυνομία και τη ΜΟΚΑΣ. Αστυνομία και Υπουργείο Οικονομικών διαβεβαίωσαν μεγάλη κινητικότητα στην είσοδο μεγάλων ποσών σε μετρητά στη Δημοκρατία από τον Αύγουστο του 2023 και μετά. Μπορεί τα πιο πάνω να ελέγχονταν για παράνομες δραστηριότητες, όμως για το ποσό των €91 εκατ. ευρώ οι διοικητικές αρχές δεν μπορούσαν να απαντήσουν πού βρισκεται σήμερα, καθώς οι αναφορές τους δεν είχαν οδηγηθεί ενώπιον δικαστηρίου.

Νέα θέματα

Την ίδια ώρα και ενώ κάτω από το μικροσκοπιο της Επιτροπής θα περά-

σουν ζητήματα όπως τα πιο πάνω, θα τεθούν και ερωτήματα και εξελίξεις που είχαν να φως της επικαιρότητας στο μεσοδιάστημα, όπως για εισροή χρηματικών ποσών με ιδιωτικά τζετ και μέσω μαρινών. Ο κ. Δημητρίου σημείωσε ότι θα ζητήσουν ενημέρωση και για την κάθοδο στην Κυπριακή Δημοκρατία από τις 15 έως τις 19 Σεπτεμβρίου ομάδας εμπειρογνομόνων από την Υπηρεσία Εγκληματολογικών Ερευνών της Υπηρεσίας Εσωτερικών Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ (IRS-CI). Ανάφερε ότι ένα κρίσιμο ερώτημα είναι αν το κλιμάκιο αυτό, το οποίο είχε επαφές στα Υπουργεία Οικονομικών, Δικαιοσύνης και την Κυπριακή Αστυνομία, ψάχνει στην Κύπρο κάτι συγκεκριμένο. «Μία τέτοια ομάδα δεν μπορεί να έρχεται στην Κύπρο μόνο για να μεταφέρει τεχνολογία», υπέδειξε ο κ. Δημητρίου.

Η αρχική σκέψη για οροφή 1.000 ευρώ στην αγορά αγαθών μέσω πρότασης νόμου, πλέον έχει διαφοροποιηθεί στα 5.000 ή 10.000 ευρώ.

Σε ανακοίνωση που είχε κάνει η Προβεία των ΗΠΑ στη Λευκωσία ενόψει της καθόδου των εμπειρογνομόνων, ανέφερε ότι η επίσκεψη «θα αποτελέσει ευκαιρία να συζητηθούν οι αναδυόμενες τακτικές νομιμοποιήσεων εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και άλλα οικονομικά εγκλήματα που επηρεάζουν τις δύο χώρες, καθώς και οι τεχνικές ε-

της καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος από παράνομες συναλλαγές. Η υιοθέτηση της οδηγίας ουσιαστικά καθαρίζει το όνομα της Κύπρου ως πλυντηρίου ξεπλύματος βρόμικου χρήματος και καταδεικνύει ότι πλέον η Κυπριακή Δημοκρατία δεν κρύβεται πίσω από εταιρείες αχυράνθρωπους. Τα μηνύματα που έρχονται από το εξωτερικό τονίζουν ότι η χώρα μας προχωρεί με αργά αλλά σταθερά βήματα στα ζητήματα ενίσχυσης της διαφάνειας και παρόλο που καθυστερούμε, συμμορφωνόμαστε με τις ευρωπαϊκές οδηγίες που αφορούν την Παρεμπόδιση Ξεπλύματος Χρήματος από Παράνομες Συναλλαγές και Καταπολέμηση της Τρομοκρατίας. Το γεγονός αυτό διδεί ψήφο εμπιστοσύνης προς το επενδυτικό κοινό και εξαλείφει τις συνεχείς υπόνοιες περί ύποπτων συναλλαγών που τοποθετούν τη χώρα μας στο μάτι του κυκλώνα. Επισημαίνεται ότι το μητρώο των τελικών δικαιούχων των νομικών προσώπων αλλά και εμπιστευμάτων από όλα τα ευρωπαϊκά κράτη-μέλη στη βάση των προνοιών της 5ης Ευρωπαϊκής Οδηγίας Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος, είχε συσταθεί από το 2017.

«Μαχαίρι» στις ποινές

Ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος (ΠΔΣ) εισηγήθηκε ακύρωση προστίμων και επιστροφή των χρημάτων που καταβλήθηκαν σε εταιρείες, ενώ ζητά μείωση των μελλοντικών επιβαρύνσεων για καθυστερήσεις στην καταχώρηση στοιχείων.

Παράλληλα, μεταξύ άλλων, ο ΠΔΣ προτείνει την επιβολή προστίμων μόνο στις εταιρείες και όχι στους αξιωματούχους και γραμματείς τους, καθώς και να υπάρξει περαιτέρω μεταβατική περίοδος στην επιβολή προστίμων, η οποία να ξεκινάει από τέλος Μαρτίου του 2025. Ειδικότερα, προτείνεται όπως επιτευχθεί η τροποποίηση του ισχύοντος νομικού πλαισίου, ώστε το ανώτατο πρόστιμο να μειωθεί σημαντικά, με ανώτατο όριο τα €250. Επίσης, εισηγείται την εφαρμογή ενός συστήματος προστίμων παρόμοιου με αυτό που ισχύει για την καθυστερημένη καταχώρηση ετήσιων έκθεσης. Συγκεκριμένα, να επιβάλλεται εφάπαξ πρόστιμο €50 για καθυστέρηση, με επιπλέον χρέωση €1 για κάθε ημέρα καθυστέρησης, έως ανώτατο ποσό από €150 έως €250.

Επιπλέον, οι δικηγόροι προτείνουν ο γραμματέας εταιρείας να μην είναι υπόλογος σε επιβάρυνση σε οποιαδήποτε περίπτωση.

πιβολής του νόμου για την αντιμετώπισή τους». Όπως σημείωνε η Προβεία, η επίσκεψη θα αποτελούσε μέρος των συνεχιζόμενων προσπάθειών των Ηνωμένων Πολιτειών «για την ενίσχυση της συνεργασίας, της κατάρτισης και της ανταλλαγής πληροφοριών με διεθνείς εταίρους για την καταπολέμηση της παράνομης οικονομικής δραστηριότητας». Η πρόβειρα των ΗΠΑ, Τζούλι Φίσερ, δήλωνε σε ανάρτησή της για την επίσκεψη των εμπειρογνομόνων στην πλατφόρμα X, ότι «μαζί ενισχύουμε τις προσπάθειες για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και των συναφών οικονομικών εγκλημάτων».

Οροφή στις αγορές

Προκειμένου να κλείσουν τα παράθυρα που επιτρέπουν σε κάποιους να ξεπλύνουν βρόμικο χρήμα, τροχοδορείται μία πρωτοβουλία από την Επιτροπή Θεσμών της Βουλής, ώστε να περιοριστεί η χρήση μετρητών για την αγορά ενός αγαθού. Η αρχική σκέψη του κ. Δημητρίου και της συναδέλφου του Ειρήνης Χαραλαμπίδου, για κατάθεση πρότασης νόμου, η οποία να προνοεί ότι ο μέγιστος αριθμός μετρητών που θα μπορεί ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο να ξοδέψει για την αγορά οποιουδήποτε αγαθού, να είναι τα €1.000, πλέον έχει διαφοροποιηθεί μετά από διάλογο με ενδιαφερομένους, ώστε το ταβάνι να ανεβεί στα €5.000 ή €10.000. Υπενθυμίζεται ότι η ανακοίνωση της αρχικής πρόθεσης, δηλαδή η οροφή των €1.000, συνάντησε τον προβληματισμό του Υπουργείου Οικονομικών, για αρνητικές αλλαγές στα δεδομένα της αγοράς. «Σήμερα, που ένας πολίτης πείσει σε μία τράπεζα να καταθέσει €3.000, και μάλιστα στον λογαριασμό του, και τον ρωτάνε πού τα βρήκε και του ζητούν αποδείξεις, γίνεται την ίδια ώρα να αγοράζει κανείς σπιτί ή αυτοκίνητο δίνοντας χωρίς κανένα έλεγχο, για παράδειγμα €20.000 ευρώ σε μετρητά», διαρωτάρει ο κ. Δημητρίου, αναφέροντας ότι η πρόταση νόμου θα κατατεθεί εντός των επόμενων 15 ημερών.

ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΗ

- Από καταναλωτές παραγωγοί ενέργειας
- Ήρθε η ώρα για ηλεκτρικό αυτοκίνητο;

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

EUNICE
ENERGY GROUP

Την Κυριακή 29 Σεπτεμβρίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι οικονομολόγοι περιμένουν ανάπτυξη 0,2% στη Γερμανία το δ΄ τρίμηνο.

Στάσιμη αναμένεται να παραμείνει η γερμανική οικονομία το γ΄ τρίμηνο

Η Γερμανία αναμένεται μεν να αποφύγει οριακά την ύφεση, αλλά δεν θα επιστρέψει σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης παρά μόνο προς τα τέλη του έτους, καθώς οι ανησυχίες για τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης εντείνονται. Σύμφωνα με δημοσκόπηση αναλυτών, την οποία πραγματοποιήσε το Bloomberg, η γερμανική οικονομία αναμένεται να παραμείνει στάσιμη το γ΄ τρίμηνο του έτους, την ώρα που οι προηγούμενες εκτιμήσεις μιλούσαν για ανάπτυξη 0,2% σε αυτό το διάστημα. Οι οικονομολόγοι περιμένουν ανάπτυξη 0,2% το δ΄ τρίμηνο (πρόκειται για υποβάθμιση των προβλέψεών τους, οι οποίες προηγουμένως μιλούσαν για ανάπτυξη 0,3%). Οι εκτιμήσεις αυτές ευθυγραμμίζονται σε γενικές γραμμές με εκείνες της Bundesbank, καθώς την Πέμπτη η κεντρική τράπεζα της Γερμανίας τόνισε ότι δεν περιμένει κάποια βαθιά ύφεση. Η Γερμανία βρίσκεται στο μικροσκόπιο, αφού έπειτα από χρόνια υποτονικής ανάπτυξης έχει μείνει πίσω έναντι των υπόλοιπων ευρωπαϊκών οικονομιών. Όμως ειδικά τις τελευταίες εβδομάδες βρέθηκε αντιμέτωπη με ένα μπαράζ από αρνητικές ειδήσεις, από τα προβλήματα των αυτοκινητοβιομηχανιών Volkswagen και BMW

έως την αναβολή της κατασκευής ενός εργοστασίου ημιαγωγών που σχεδίαζε η Intel στη χώρα. Επιπλέον, η Mercedes-Benz Group υποβάθμισε τις προβλέψεις της για τα μεγέθη της, επικαλούμενη την απότομη επιδείνωση των δραστηριοτήτων της στην Κίνα. Ο Martin Belchev, αναλυτής της FrontierView, τονίζει πως παρά την προβλεπόμενη επιστροφή στην ανάπτυξη κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους, η γερμανική οικονομία δεν θα πρέπει να θεωρείται ασφαλής. «Σε μεγάλο βαθμό (η ανάπτυξη) θα είναι κυκλική, ενώ οι κίνδυνοι παραμένουν έντονοι. Η εξασθένιση της παραγωγής αυτοκινήτων τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, παρά τη μείωση των αποθεμάτων, θα επιδεινώσει τις πιέσεις στην ανάπτυξη, καθώς η αγορά εξακολουθεί να αντιμετωπίζει εξαιρετικά δυσμενείς παράγοντες», είπε ο αναλυτής στο Bloomberg. Πάντως, οι οικονομολόγοι που ερωτήθηκαν εκτιμούν ότι η ανάκαμψη η οποία θα ξεκινήσει στα τέλη του έτους θα συνεχιστεί και το 2025, με τη βοήθεια της αύξησης των εισοδημάτων και της επιβράδυνσης του πληθωρισμού, που αναμένεται, τελικά, να πείσουν τους καταναλωτές να ανοίξουν τα πορτοφόλια τους.

Μετ’ εμποδίων η στροφή της Μόσχας προς Ασία

Καθυστερούν τα σχέδια νέων εμπορικών δρόμων, προβλήματα με το ρωσικό αέριο

Από τη στιγμή που η εισβολή στην Ουκρανία διέρρηξε τις εμπορικές σχέσεις της Ρωσίας με την Ευρώπη, η Μόσχα έχει στραφεί σε εναλλακτικούς εμπορικούς εταίρους στην Ασία, κατά κύριο λόγο στην Κίνα και στην Ινδία, με την πρώτη να απορροφά το μεγαλύτερο μέρος από το ρωσικό πετρέλαιο. Έχει, έτσι, καταφέρει σε μεγάλο βαθμό να τροφοδοτεί την οικονομία της με έσοδα που χρηματοδοτούν τη ρωσική πολεμική μηχανή επί δύομισι χρόνια, ενώ η ρωσική οικονομία εξακολουθεί να αναπτύσσεται. Σύμφωνα, πάντως, με σχετικό ρεπορτάζ της Wall Street Journal, αποδεικνύεται δύσκολη η αλλαγή κατεύθυνσης στις εμπορικές σχέσεις της ιδιαιτέρως σε ό,τι αφορά τα δυσκίνητα εμπορεύματα, στα οποία συγκαταλέγονται και οι υδρογονάνθρακες. Η αμερικανική εφημερίδα αναγνωρίζει ότι οι ελιγμοί του Ρώσου προέδρου και των ρωσικών βιομηχανιών απέβησαν αρχικά επιτυχείς, καθώς η Ρωσία κατόρθωσε να παρακάμψει όσες κυρώσεις και περιορισμούς είχαν επιβάλει η Ουάσιγκτον και οι σύμμαχοί της στον ρωσικό πετρελαϊκό κλάδο. Επέτυχε δηλαδή να εξάγει το πετρέλαιό της σε διάφορες χώρες ανά τον κόσμο μεταφέροντας το πετρέλαιό της διά θαλάσσης με ειδικά δεξαμενόπλοια, στα γνωστά πλέον πλοία-φαντάσματα που κατόρθωναν να περνούν «κάτω από το ραντάρ» των δυτικών κυρώσεων. Στη διάρκεια του περασμένου έτους, εξήγαγε, έτσι, στην Κίνα πάνω από το ήμισυ του ρωσικού πετρελαίου και των πετρελαιοειδών, ενώ παράλληλα η Ινδία προχώρησε επίσης σε μεγάλο όγκο αγορών ρωσικού πετρελαίου. Σύμφωνα μάλιστα με σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, στη διάρκεια του Σεπτεμβρίου οι εξαγωγές ρωσικού πετρελαίου και πετρελαιοειδών έχουν ανακάμψει σημαντικά από τη μείωση που κατέγραψαν τον Αύγουστο στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων επτά μηνών και σημειώνουν αύξηση 10% σε καθημερινή βάση. Στη διάρκεια των πρώτων δύο εβδομάδων

Στη διάρκεια του περασμένου έτους, η Ρωσία εξήγαγε στην Κίνα πάνω από το ήμισυ του ρωσικού πετρελαίου και των πετρελαιοειδών, ενώ παράλληλα και η Ινδία προχώρησε σε μεγάλο όγκο αγορών.

Οι κυρώσεις της Ουάσιγκτον έχουν περιορίσει τα περιθώρια της Ρωσίας να αναπτύξει βιομηχανία υγροποίησης αερίου.

του Σεπτεμβρίου, οι εξαγωγές πετρελαίου από τα ρωσικά λιμάνια έφταναν περίπου σε 807.000 βαρέλια την ημέρα. Όπως επισημαίνει, όμως, η αμερικανική εφημερίδα, τα πράγματα δεν είναι εξίσου εύκολα με το ρωσικό αέριο, καθώς η Ρωσία το εξήγε επί δεκαετίες στην Ευρώπη μέσω αγωγών, συμπεριλαμβανομένου και του πολυθρύλητου πλέον Nord Stream που δέχθηκε πλήγμα από σαμποτάζ το 2022. Η δυνατότητα αυτή έχει εκλείψει και η Ρωσία δεν έχει παρά μια περιορισμένη δυνατότητα να μεταφέρει

αέριο μέσω αγωγών στην Κίνα. Εξάλλου, το Πεκίνο διάκειται έως τώρα εντελώς αρνητικά απέναντι στην κύρια οδό μεταφοράς αερίου ανάμεσα στις δύο χώρες, που δεν είναι άλλη από το φιλόδοξο σχέδιο της Μόσχας, το Power of Siberia 2. Η εναλλακτική για τη Μόσχα θα ήταν η υγροποίηση του ρωσικού αερίου που θα καθιστούσε εφικτή τη μεταφορά με ειδικά δεξαμενόπλοια. Η Ρωσία έχει, όμως, πολύ περιορισμένες δυνατότητες υγροποίησης και οι κυρώσεις της Ουάσιγκτον έχουν περιορίσει και τα περιθώριά της να αναπτύξει βιομηχανία υγροποίησης. Η Ρωσία έχει, έτσι, επισπεύσει την επέκταση του σιδηροδρομικού της δικτύου και την ανανέωση των σιδηροδρομικών υποδομών της προς την Ασία, καθώς οι υφιστάμενες συνδέσεις δεν μπορούν να διαχειριστούν αυξημένο όγκο μεταφορών. Το εμπόριό της σε άνθρακα, που εξαρτάται από τις σιδηροδρομικές μετα-

φορές, πλήττεται καθώς έχει δοθεί προτεραιότητα στις μεταφορές ξυλείας, χάλυβα και εμπορευματοκιβωτίων, που μεταφέρουν κινεζικά προϊόντα αντί για τα ευρωπαϊκά. Το αποτέλεσμα είναι πως τους τελευταίους μήνες έχουν μειωθεί οι εξαγωγές άνθρακα από τη Ρωσία στην Κίνα, που είναι και η βασική αγορά της, και μαζί τους μειώνονται και τα έσοδα. Για τη Μόσχα, μία από τις πλέον δυσσώστες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, το γεγονός ότι λιώνουν οι πάγοι στον Αρκτικό Ωκεανό, αποτελεί την ευκαιρία για μια εναλλακτική δίοδο που θα θέσει τις βόρειες και κρύες θάλασσες της Ρωσίας στο επίκεντρο του παγκόσμιου εμπορίου. Σύμφωνα με το ρωσικό ειδησεογραφικό πρακτορείο TASS, το ταξίδι από τα δυτικά λιμάνια της Ρωσίας προς την Ιαπωνία διαρκεί περίπου 18 ημέρες όταν η διέλευση από τη διώρυγα του Σουέζ φτάνει στις 37 ημέρες. Ο πόλεμος με την Ουκρανία έχει καταστήσει το σχέδιο της Μόσχας πιο επιπτακτικό και επείγον, μια και οι κυρώσεις της Ουάσιγκτον εμποδίζουν την πρόσβαση της Μόσχας μεταξύ άλλων και στα νέα παγοθραυστικά. Πολλοί εμπειρογνώμονες εκτιμούν πως η Ρωσία δεν θα επιτύχει τους φιλόδοξους στόχους που έχει θέσει για τη διέλευση μέσω Αρκτικής και ήδη τα τελευταία χρόνια βρίσκεται σε στασιμότητα ο όγκος των μεταφορών φορτίου μέσω αυτής της οδού. Παράλληλα, η Ρωσία σχεδιάζει να συντομεύσει τον χρόνο μεταφοράς των εξαγωγών της προς την Ινδία χρησιμοποιώντας τον διάδρομο μεταφορών Βορρά - Νότου, που διέρχεται από το έδαφος του Ιράν. Κάτι τέτοιο σημαίνει ότι περιορίζεται κατά το ήμισυ η διάρκεια του ταξιδιού για τη μεταφορά φορτίου από τη Ρωσία στην Ινδία. Μέχρι στιγμής, πάντως, η έλλειψη σιδηροδρομικών υποδομών στο Ιράν, οι περιορισμένες δυνατότητες χωρητικότητας στα λιμάνια της χώρας και η αβεβαιότητα για τη χρηματοδότηση έχουν καθυστερήσει τα σχέδια.

FROM DIRECTORS
DANNY AND MICHAEL PHILIPPOU

TALK TO ME

12+

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 21:00

SUNDAY NIGHT MOVIE

MOVIES BEST NO.
THE NAME OF MOVIES!

TALK TO ME / ΜΙΛΑ ΜΟΥ

TAINIA PROMOV

Όταν κάποιοι φίλοι ανακαλύπτουν πώς να επικοινωνούν με πνεύματα χρησιμοποιώντας ένα θαλασσομμένο χέρι, ενθουσιάζονται. Μέχρι που ένας απ' αυτούς το παρακάνει και απελευθερώνει τρομακτικές υπερφυσικές δυνάμεις.

Το Κανάκι Διατίθεται:

cable.net

cyta.vision

MOVIES HD

MESIMVRIA

Θέση 101   Θέση 49

www.mesimvria.com

DEEJAY
93.5
RADIO

NEW PROGRAM

Wake Me Up When September Ends

Green Day

Listen on DeeJay 93.5

Breakfast

Βασιλική Παπαμιχαήλ & Δημήτρης Δερματάς

Καθημερινά 06:00-09:00

POWERED BY

Το μπρα ντε φερ για τις σπάνιες γαίες

Η Δύση προσπαθεί να αναπτύξει δική της παραγωγή και η Κίνα να την εμποδίσει, αφήνοντας τις τιμές να διολισθίσουν

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Από τη στιγμή που η υψηλή τεχνολογία και η πράσινη μετάβαση αποτέλεσαν απόλυτη προτεραιότητα της παγκόσμιας οικονομίας, η Δύση έχει επανειλημμένως θυμηθεί τη δόλωση του ιστορικού πγέτη της Κίνας Ντενγκ Σιαοπίνγκ πως «η Μέση Ανατολή έχει το πετρέλαιο, αλλά η Κίνα έχει τις σπάνιες γαίες».

Η Κίνα, που ελέγχει τουλάχιστον το 70% της παγκόσμιας παραγωγής σπάνιων γαιών, πάνω από το 90% της παγκόσμιας επεξεργασίας τους και το 94% της παραγωγής μαγνητών σπάνιων γαιών, έχει σαφώς χρησιμοποιήσει το παγκόσμιο μονοπώλιο της ως εργαλείο άσκησης γεωπολιτικής.

Περίπου προ 15ετίας περιόρισε δραστικά τις εξαγωγές των 17 μετάλλων με τα εξωτικά ονόματα και προκάλεσε ελλείψεις στις δυτικές βιομηχανίες. Εξ ου και η προφανής αναλογία με τις πετρελαιοπαραγωγούς χώρες του ΟΠΕΚ που το 2014 άφησαν να υποχωρήσει η τιμή του πετρελαίου και να φτάσει μέσα σε δύο χρόνια στα 30 δολ. το βαρέλι, ενώ η Μέση Ανατολή βρισκόταν ακόμη στη δίνη του Ισλαμικού Κράτους.

Όλα έδειχναν τότε πως ο στόχος του διεθνούς καρτέλ πετρελαίου ήταν να γοητίσει την αμερικανική βιομηχανία οξιστολιθικών υδρογονανθράκων που γνώριζε πρωτοφανή ανάπτυξη και ανέτρεπε τον παγκόσμιο ενεργειακό χάρτη. Και τώρα όλα δείχνουν πως κάτι ανάλογο συμβαίνει και οι σπάνιες γαίες γίνονται

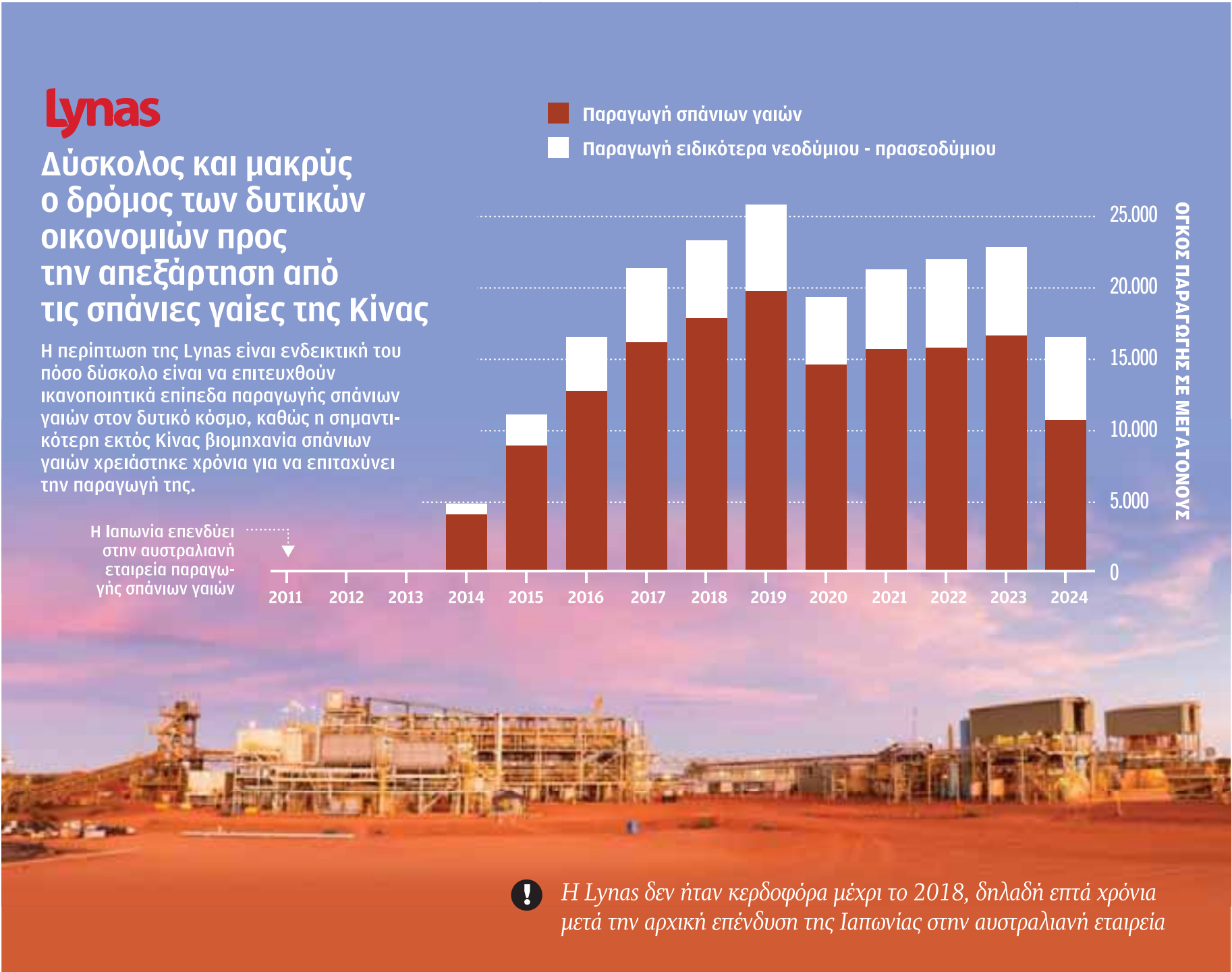
Η τιμή του νεοδυμίου έχει υποχωρήσει κατά 20% από τον Ιανουάριο, ενώ άλλων μετάλλων πολύ περισσότερο.

Μεγάλες μονάδες εξορύξεων και παραγωγής των ΗΠΑ και της Αυστραλίας αγωνίζονται να επιβιώσουν.

και πάλι εργαλείο ενός γεωπολιτικού ελιγμού της Κίνας, η οποία αφήνοντας τις τιμές τους να υποχωρούν από το 2022 γονατίζει τις δυτικές εταιρείες του κλάδου και υπονομεύει εις το έπακρον τις προσπάθειες της Δύσης να αναπτύξει δική της παραγωγή.

Από την αρχή του έτους το Πεκίνο έδωσε εντολή στις κρατικές εταιρείες ορυχείων να παράγουν 135.000 μετρικούς τόνους σπάνιων γαιών, ποσότητα κατά 13% μεγαλύτερη σε σύγκριση με τις οδηγίες που είχε δώσει το 2023.

Και όλα αυτά ενώ η ζήτηση για τα 17 μέταλλα με τα εξωτικά ονόματα, που χρειάζονται στην υψηλή τεχνολογία και στις πράσινες τεχνολογίες, έχει υποχωρήσει παγκοσμίως ακολουθώντας την πτώση της ζήτησης για ηλεκτροκίνητα οχήματα. Έτσι οι τιμές των σπάνιων γαιών βρίσκονται σε τόσο χαμηλά επίπεδα, ώστε στραγγαλίζονται οικονομικά οι δυτικές εταιρείες ορυχείων σπάνιων γαιών και εξανεμίζονται οι ελπίδες τους για γρήγορη ανάπτυξη της παραγωγής τους. Σύμφωνα με την εταιρεία δεδομένων Agus Media, η τιμή της σημαντικότερης εκ των σπάνιων γαιών, του νεο-

ΠΗΓΗ: Lynas, Bloomberg

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

δυμίου, έχει υποχωρήσει κατά 20% από τον Ιανουάριο, ενώ άλλων σπάνιων γαιών πολύ περισσότερο.

Και βέβαια η Κίνα παραμένει, έτσι, κυρίαρχη στην παγκόσμια αγορά σπάνιων γαιών.

Το κατά πόσον ο στόχος της Κίνας είναι πράγματι να στραγγαλίσει οικονομικά τις δυτικές εταιρείες είναι μάλλον αβέβαιο να εξακριβωθεί.

Είναι, άλλωστε, εξίσου λογικό να υποθέσει κανείς πως το Πεκίνο συμπίπτει πράγματι τις τιμές των σπάνιων γαιών, αλλά με στόχο να δώσει μεγάλη ώθηση στις κινεζικές βιομηχανίες πράσινης ενέργειας. Σίγουρα πάντως η ιλιγγιώδης παραγωγή σπάνιων γαιών στην Κίνα αποτελεί παράγοντα που οδηγεί σε πτώση των τιμών, θέτοντας τις βιομηχανίες σπάνιων γαιών των ΗΠΑ και των συμμάχων τους, της Ιαπωνίας και της Αυστραλίας, σε δεινή θέση.

Η δυσπραγία αντανακλάται, άλλωστε, στην πτώση των μετοχών των δύο μεγαλύτερων εταιρειών ορυχείων εκτός Κίνας, των MP Materials και Lynas Rare Earths, που το 2023 υποχώρησαν περίπου 37% και 11% αντιστοίχως.

Στον αέρα σχέδια δυτικών εταιρειών

Η MP Materials είναι η μοναδική εταιρεία που έχει ορυχείο σπάνιων γαιών στις ΗΠΑ, ενώ είναι σε εξέλιξη η ανέγερση μονάδας της που θα παράγει μαγνήτες σπάνιων γαιών στο Τέξας. Μιλώντας, όμως, προ ημερών στο Bloomberg, ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας Τζέιμς Λίτινσκι εξήγησε πως η κατάρρευση των τιμών των σπάνιων γαιών «έχει καταστρέψει τα περισσότερα από τα σχέδια στα οποία είχαμε εναποθέσει τις ελπίδες μας μόλις πριν από δύο χρόνια».

Την ίδια στιγμή, η εταιρεία της Αυστραλίας Arafura Rare Earths αγωνίζεται να επιβιώσει και να τηρήσει έστω και στοιχειωδώς τα αρχικά σχέδιά της. Έχει πάρει δάνειο ύψους 560 εκατ. δολ. από την κυβέρνηση της Αυστραλίας, άντλησε περισσότερα κεφάλαια τον Ιούλιο και έχει από το 2022 υπογράψει συμφωνίες με δύο κορεατικές βιομηχανίες αυτοκινήτων, αλλά δεν έχει ακόμη αρχίσει να κατασκευάζει μονάδα παραγωγής. Η επίσης αυστραλιανή εταιρεία Iluka Resources αντιμετωπίζει αλληπάλληλες δυσκολίες στην απόφαση της να επεν-

δύσει στην παραγωγή σπάνιων γαιών στην Αυστραλία. Από το 2022 έχει λάβει δάνειο ύψους 8,5 δισ. δολ. από την κυβέρνηση της Αυστραλίας για την ανέγερση μονάδας επεξεργασίας σπάνιων γαιών που σχεδιάζε να εγκαταστήσει το 2026. Προσφάτως, όμως, ανακοίνωσε πως το ύψος του κόστους της μονάδας θα υπερβεί τα 12 δισ. δολ. και θα αντιμετωπίσει δυσκολίες. Προ μηνών ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας κατηγορησε την Κίνα ότι χειραγωγεί τις τιμές των σπάνιων γαιών και επιδιώκει να πάρει υπό τον έλεγχό της τη βιομηχανία της Αυστραλίας.

Σε ό,τι αφορά την αυστραλιανή Lynas Rare Earths, έχει δεσμευθεί πως θα κατασκευάσει μονάδα επεξεργασίας στο Τέξας και έχει κλείσει ήδη συμβόλαιο αξίας 300 εκατ. με το Πεντάγωνο, καθώς ευέλπεται πως η μονάδα θα είναι έτοιμη και θα αρχίσει να λειτουργεί σε δύο χρόνια. Η πτώση των τιμών όμως αποβαίνει εις βάρος της Lynas και καθυστερεί το σχέδιο. Κάτι ανάλογο έχει συμβεί και με την προσπάθεια της Ιαπωνίας να ανεξαρτηθεί από τις σπάνιες γαίες της Κίνας εδώ και περισσότερο από μία δεκαετία.

Η πορεία αυτής της προσπάθειας καταδεικνύει πως χρειάζεται χρόνος για να αποφέρει αποτελέσματα.

Η Ιαπωνία επένδυσε στη Lynas 250 εκατ. δολ. από το 2011, όταν το Πεκίνο διέκοψε την προσφορά σπάνιων γαιών εν μέσω έντασης ανάμεσα στις δύο χώρες γύρω από μακροχρόνιες εδαφικές διαφορές τους.

Πέρασαν δύο χρόνια μέχρις ότου να αρχίσει να παράγει η συγκεκριμένη μονάδα, ενώ και πάλι εξαιτίας της πτώσης των τιμών η επένδυση δεν απέδωσε παρά μόνο το 2018, όταν η Lynas παρουσίασε κερδοφορία για πρώτη φορά. Όπως χαρακτηριστικά τονίζει η Αμάντα Λακάζε, διευθύνουσα σύμβουλος της Lynas, θα χρειαστεί μεγάλη υπομονή από πλευράς των επενδυτών των ορυχείων, και η Δύση αν θέλει να αναπτύξει μια επαρκή βιομηχανία σπάνιων γαιών πρέπει να αποδεχθεί ότι θα είναι μια μακροχρόνια προσπάθεια και για πολύ καιρό χωρίς κέρδη. Η Ιαπωνία κατόρθωσε τελικά να μειώσει την εξάρτησή της από τις σπάνιες γαίες της Κίνας περιορίζοντας την περίπου στο 60% από το 80% έως 90% που ήταν στο παρελθόν.

Καταστροφική

Τονίζοντας πόσο ανασταλτικός παράγοντας για μια εμπορική παραγωγή σπάνιων γαιών στον δυτικό κόσμο είναι η πτώση των τιμών τους, ο Τζέιμς Λίτινσκι, διευθύνων σύμβουλος της MP Materials που ελέγχει το μοναδικό ορυχείο σπάνιων γαιών στις ΗΠΑ, τονίζει πως «αυτές οι συνθήκες της αγοράς έχουν καταστρέψει τα περισσότερα από τα σχέδια στα οποία είχαμε εναποθέσει τις ελπίδες μας μόλις πριν από δύο χρόνια».

250 εκατ.

Δολ. επένδυσε η Ιαπωνία στη Lynas το 2011, όταν το Πεκίνο διέκοψε προσωρινά τις εξαγωγές σπάνιων γαιών.

Μονοπώλιο

Ο Τομ Ο'Λίρι, διευθύνων σύμβουλος της Iluka Resources, που επενδύει στην παραγωγή σπάνιων γαιών στην Αυστραλία και αντιμετωπίζει σειρά δυσκολιών, επισμαίνει πως «η Κίνα διαβρώνει την παγκόσμια αγορά σπάνιων γαιών με την επιρροή της» και διευκρινίζει ότι «με αυτή την παραγωγή της που στοιχειοθετεί ουσιαστικά παγκόσμιο μονοπώλιο και τις παρεμβάσεις της στη διαμόρφωση των τιμών προκαλεί πλήρη αποτυχία στην αγορά».

560 εκατ.

Δολ. πήρε η αυστραλιανή εταιρεία σπάνιων γαιών Arafura Rare Earths ως δάνειο από την κυβέρνηση της Αυστραλίας.

Σε 30 χρόνια

Η Αμάντα Λακάζε, διευθύνουσα σύμβουλος της Lynas, της μεγαλύτερης εκτός Κίνας βιομηχανίας σπάνιων γαιών, υπογραμμίζει την ανάγκη ενός μακροχρόνιου σχεδιασμού από πλευράς της Δύσης, τονίζοντας πως «αν θέλουμε πραγματικά μια δική μας βιομηχανία, τότε πρέπει να αποδεχθούμε ότι θα καταβάλουμε μια προσπάθεια διάρκειας 30 ετών για να τους φθάσουμε».

Μέτρα στήριξης στις κινεζικές βιομηχανίες από το Πεκίνο

Η ραγδαία πτώση των τιμών των σπάνιων γαιών είναι εξίσου επίσημα για τις κινεζικές εταιρείες ορυχείων σπάνιων γαιών, ορισμένες εκ των οποίων φτάνουν στα πρόθυρα της πτώχευσης. Η διαφορά από τις εταιρείες της Δύσης είναι βέβαια ότι πρόκειται για μεμονωμένες εταιρείες που δεν αποτελούν τον κορμό της κινεζικής παραγωγής, ούτε απειλούν την ύπαρξή της σε περίπτωση πτώχευσής τους. Το Πεκίνο μεριμνά, άλλωστε, για τον στρατηγικής σημασίας κλάδο και από τον Ιούνιο ανακοίνωσε πως τα αποθέματα πρώτων υλών υπόκεινται εφεξής στον έλεγχο του κράτους, προκειμένου να διασφαλίζονται η επάρκειά τους και

Εξορυκτικές επιχειρήσεις καταγράφουν ζημιές λόγω της υποχώρησης των τιμών.

η ασφάλεια της βιομηχανίας.

Από την αρχή του έτους κινεζικές εταιρείες ορυχείων σπάνιων γαιών όπως η Rising Nonferrous Metals, που είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο της Σαγκάης, καταγράφουν ζημιές, σε αντίθεση με την κερδοφορία που είχαν το περασμένο έτος. Όπως και οι εταιρείες της Δύσης, η Rising Nonferrous Metals α-

ποδίζει τα οικονομικά της προβλήματα στη «δραματική διολίσθηση των τιμών των σημαντικότερων προϊόντων σπάνιων γαιών». Η εταιρεία παράγει και εμπορεύεται δυσπρόσιτο, τέρμιο και διδύμιο.

Η Rising Nonferrous Metals ανήκει στην πλατφόρμα China Rare Earth Group που ελέγχεται από το Πεκίνο και η οποία δημιουργήθηκε τον Δεκέμβριο του 2021 από τη συγχώνευση τριών εταιρειών ορυχείων σπάνιων γαιών. Προσφάτως υπήρξε διαρροή σε δυτικά μέσα ενημέρωσης ότι ένας άλλος βραχίονας του ίδιου ομίλου, η China Rare Earth Resources and Technology, είναι επίσης ζημιογόνος, ενώ και η Xiamen Tungstent

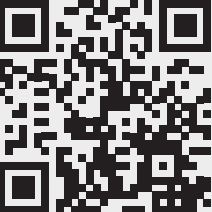
που ανήκει στην επαρχία Φουτζιάν ανακοίνωσε πως τα έσοδά της έχουν μειωθεί κατά 22% μέσα στους τελευταίους 12 μήνες. Η τάση είναι γενικότερη και μεταξύ των εταιρειών της Κίνας. Η Shenghe Resources Holding, που έχει τη στήριξη του κινεζικού υπουργείου Οικονομικών, προβλέπει πως θα είναι ζημιογόνος στο σύνολο του τρέχοντος έτους και επικαλείται πάντα την «ουσιαστική μείωση» των τιμών των σπάνιων γαιών. Εξαίρεση στη γενικότερη εικόνα αποτελεί η China Northern Rare Earth High Tech, που είναι και η μεγαλύτερη εταιρεία ορυχείων σπάνιων γαιών στην Κίνα. Ενώ ήταν κερδοφόρος στο παρελ-

θόν, το πρώτο εξάμηνο του έτους μόλις και μετά βίας παρουσίασε οριακή κερδοφορία, η οποία μειώθηκε από 95% έως 97% σε σύγκριση με τα επίπεδα του περασμένου έτους. Στην προκειμένη περίπτωση, πάντως, η εταιρεία επικαλείται ένα σύνδρομο αιτιών, με πρώτη πάντως την πτώση των τιμών, την οποία αποδίδει στο πλεόνασμα παραγωγής, στις αυξημένες εισαγωγές αλλά και στο γεγονός ότι έχει επεκταθεί σημαντικά η τακτική της ανακύκλωσης των πρώτων υλών. Παράλληλα τονίζει, βέβαια, ότι όλοι αυτοί οι παράγοντες συμπίπτουν με την αρνητική συγκυρία της ζήτησης που διαρκώς επιβραδύνεται.

PwC Foundation

Ενδυναμώνουμε την τοπική κοινωνία

Ανακαλύψτε τις δράσεις μας

MICHEL DE GRÈCE
Απομνημονεύματα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

MICHEL DE GRÈCE

*Ο Έλληνας πρίγκιπας που δεν άφησε
την καταγωγή του να τον ορίσει.*

*Μια σπάνια έκδοση για
μια μυθιστορηματική ζωή.*

ΚΥΡΙΑΚΗ 29/9

Ανθεί στην Κίνα η οικονομία της τρίτης ηλικίας

Στροφή εταιρειών στην παραγωγή νέων προϊόντων για ηλικιωμένους

Ο πληθυσμός γερνάει και η οικονομία προσαρμόζεται, ακόμη και στην Κίνα, τη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου, που δεν είναι συνηθισμένη στις αριφίδες αλλαγές ρότας. Η μείωση του αριθμού των γεννήσεων απειλεί την ανάπτυξη, παράλληλα όμως δημιουργεί ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις φροντίδας ηλικιωμένων, με αποτέλεσμα να γνωρίζει άνθιση η λεγόμενη «ασπ-μένη οικονομία» της Κίνας ή, αλλιώς, «οικονομία της τρίτης ηλικίας».

Εδώ και περισσότερο από μία δεκαετία, η Λι Ντονγκκίε διατηρούσε μια αλυσίδα από νηπιαγωγεία και βρεφονηπιακούς σταθμούς, σε πείσμα του συρρικνούμενου ποσοστού γεννήσεων. Τελικά το 2020 κλήθηκε να αντιμετωπίσει την πραγματικότητα, καθώς η μείωση του αριθμού των παιδιών σήμαινε όλο και λιγότερες εγγραφές στα σχολεία της. Οι κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες της πανδημίας ήταν το οριακό σημείο που την ανάγκασε να στραφεί σε μια διαφορετική και κυρίως πιο άφθονη κατηγορία μαθητών: τους ηλικιωμένους. Στο εκπαιδευτικό κέντρο της στο Τζιάνγκ της ανατολικής Κίνας, προσφέρει πλέον μαθήματα χορού, μουσικής και τέχνης σε ανθρώπους τρίτης

Οι σοβαρές επιπτώσεις της δημογραφικής κρίσης είναι ήδη εμφανείς στις επιχειρήσεις που εξυπηρετούν παιδιά και πλέον μειώνουν τις λειτουργίες τους ή αλλάζουν πορεία.

ηλικίας. Διοργανώνει δραστηριότητες και εκπαιδευτικές εκδρομές, καθώς σε αντίθεση με τους μαθητές που κάνουν διακοπές τον χειμώνα και το καλοκαίρι, οι ηλικιωμένοι παρακολουθούν μαθήματα όλο τον χρόνο. Οι τάξεις της είναι πάντα γεμάτες. Μέσα στις επόμενες δεκαετίες, η γερασμένη κοινωνία της Κίνας αναμένεται να εξαντλήσει το σθένος και τη ζωτικότητα της δεύτερης μεγαλύτερης οικονομίας του κόσμου. Οι σοβαρές επιπτώσεις της δημογραφικής αλλαγής είναι ήδη εμφανείς στις κινεζικές επιχειρήσεις που εξυπηρετούν παιδιά και πλέον μειώνουν τις λειτουργίες τους ή αλλάζουν πορεία. Γαλακτοκομικές εταιρείες που παρήγαν γάλα

Το 2022, ο πληθυσμός της Κίνας συρρικνώθηκε για πρώτη φορά από το 1961. Η Εθνική Επιτροπή Υγείας εκτιμά πως ο ηλικιωμένος πληθυσμός της χώρας θα αυξηθεί σε περισσότερα από 400 εκατομμύρια μέχρι το 2035.

για βρέφη, στράφηκαν τώρα σε γάλα σκόνη για ηλικιωμένους. Οι ιδιοκτήτες νηπιαγωγείων ανοίγουν κέντρα φροντίδας ηλικιωμένων, ενώ οι εταιρείες τεχνολογίας που κατασκεύαζαν συσκευές για να παρακολουθούν οι γονείς τα μικρά τους, σχεδιάζουν τώρα νέα προϊόντα που στοχεύουν στους ηλικιωμένους και στην ικανοποίηση των αναγκών κατανάλωσης, διαβίωσης και υγείας τους. Το 2022, ο πληθυσμός της Κίνας συρρικνώθηκε για πρώτη φορά από το 1961. Οι θάνατοι ξεπέρασαν τον αριθμό των γεννήσεων, ενώ πάλι πέρυσι ο αριθμός των 60άχρονων ξεπέρασε τα 290 εκατομμύρια (1 στους 5 Κινέζους). Η Εθνική Επιτροπή Υγείας της Κίνας εκτιμά πως ο ηλικιωμένος πληθυσμός της χώρας θα αυξηθεί σε περισσότερα από 400 εκατομμύρια μέχρι το 2035. Για να αντιμετωπίσει τη γήρανση του πληθυσμού της, η Κίνα ανακοίνωσε

πρόσφατα ότι θα αυξήσει τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης για πρώτη φορά από τη δεκαετία του 1950. Η χώρα προσπαθεί άλλωστε εδώ και χρόνια να αποτρέψει τη δημογραφική κρίση. Το 2016, αποφάσισε να καταργήσει πλήρως την πολιτική του «ενός παιδιού» και πρόσφερε σειρά κινήτρων για να κάνουν οι άνθρωποι περισσότερα παιδιά. Μια βασική ανησυχία είναι ότι λιγότερα μωρά θα οδηγήσουν σε μικρότερο εργατικό δυναμικό, εξέλιξη που θα μειώσει τα φορολογικά έσοδα και θα επιβαρύνει το σύστημα περίθαλψης και το συνταξιοδοτικό. Σε μια οδηγία του 2021, το Κρατικό Συμβούλιο της Κίνας ζήτησε «την ενεργό προώθηση της ασημνίας οικονομίας και την ανάπτυξη βιομηχανιών φιλικών προς τους ηλικιωμένους».

Τα παραδείγματα πολλά και αυξανόμενα. Η Nestlé, η ελβετική εταιρεία παραγωγής τροφίμων και ποτών, επικά-

λέστηκε την απότομη μείωση των γεννήσεων στην Κίνα πέρυσι, όταν ανακοίνωσε τα σχέδιά της να κλείσει το εργοστάσιο για βρεφικά παρασκευάσματα στην Ιρλανδία. Η ίδια και οι κινεζικές γαλακτοκομικές εταιρείες έχουν εισαγάγει ειδικά προϊόντα γάλακτος σε σκόνη με οφέλη για την υγεία για τους ηλικιωμένους, όπως η πρόληψη της μυϊκής ατροφίας, η βελτίωση του ύπνου και η βοήθεια στην πέψη. Μια κορυφαία κινεζική εταιρεία γαλακτοκομικών προϊόντων, η Yili Group, προωθεί τα προϊόντα της για ηλικιωμένους μέσω τηλεοπτικών διαφημίσεων. Σε μία από αυτές, ένα νεαρό ζευγάρι αγοράζει εξειδικευμένο γάλα σε σκόνη—χωρίς ζάχαρη—ως δώρο για ηλικιωμένους συγγενείς την κινεζική Πρωτοχρονιά. Τέλος, η εταιρεία κυβερνοασφάλειας 360 Security Technology, επικαλούμενη τη δημογραφική κρίση, παρουσίασε το 2019 εξύπνα ρολόγια

για ηλικιωμένους με χαρακτηριστικά όπως μετρητές πίεσης και καρδιακού παλμού και κλήση εκτάκτου ανάγκης με ένα κλικ. Προηγούμενες κατασκευάζε εξύπνα ρολόγια για παιδιά, που επέτρεπαν στους γονείς να επικοινωνούν μαζί τους και να παρακολουθούν πού βρίσκονται. Το 2023, οι γεννήσεις στην Κίνα άγγιξαν τα εννέα εκατομμύρια, μειωμένες κατά περίπου 6% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Και ο αριθμός των παιδιών προσκολληθείς ηλικίας συρρικνώθηκε σχεδόν κατά 12%, σύμφωνα με το υπουργείο Παιδείας της Κίνας. Πάνω από 20.000 νηπιαγωγεία έκλεισαν στη χώρα το 2022 και το 2023, σύμφωνα με το υπουργείο Παιδείας της Κίνας, με τις τάξεις των νηπιαγωγών να μειώνονται κατά 5% πέρυσι. Αντιθέτως, ο τομέας της φροντίδας ηλικιωμένων ανθεί, έχοντας διπλασιαστεί από το 2018.

NEW YORK TIMES

«Εκρηξη» πολυεκατομμυριούχων σε ΗΠΑ και Κίνα την τελευταία δεκαετία

Σημαντικά έχει διογκωθεί ο παγκόσμιος αριθμός των βαθύπλουτων την τελευταία δεκαετία, με την Κίνα να ευθύνεται για μεγάλο μέρος αυτής της αύξησης, σύμφωνα με την τελευταία έκθεση πολυεκατομμυριούχων από την εταιρεία δεδομένων διαχείρισης πλούτου New World Wealth και τη συμβουλευτική σε θέματα μετανάστευσης Henley & Partners.

Ειδικότερα, από την έκθεση προκύπτει ότι ο αριθμός των ανθρώπων με επενδύσιμα περιουσιακά στοιχεία άνω των 100 εκατ. δολαρίων εκτινάχθηκε κατά 54% διεθνώς την τελευταία δεκαετία στους 29.350, ιδίως στην Κίνα και στις ΗΠΑ, όπου ο ρυθμός αύξησης ξεπέρασε κατά πολύ τον αντίστοιχο στην Ευρώπη. «Η άνοδος της Κίνας ήταν η πιο δραματική, με τον πληθυσμό των πολυεκατομμυριούχων να αυξάνεται κατά 108% τα τελευταία 10 χρόνια, ξεπερνώντας ακόμα και την εξαιρετική επίδοση των ΗΠΑ, όπου η ομάδα των βαθύπλουτων

Με βραδύτερους ρυθμούς αυξάνονται οι βαθύπλουτοι στην Ευρώπη.

διογκώθηκε κατά 81% την ίδια περίοδο, σημειώνει η έκθεση.

Η ανάπτυξη του πλούτου στην Κίνα στηρίχθηκε σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη των επιχειρηματιών της τεχνολογίας και στους βιομηχανικούς τίτλους, όπως σημείωσε ο Γιούεργκ Στέφεν, διευθύνων σύμβουλος της Henley & Partners. Ωστόσο η οικονομία της Κίνας επιβραδύνεται τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα μεταξύ άλλων να έχει χαλαρώσει και η αύξηση των πολυεκατομμυριούχων. Εξ ου και η «εκρηξη» του πληθυσμού τους έγινε κατά κύριο λόγο μεταξύ 2013 και 2020, ενώ έκτοτε έχουν αυξηθεί κατά περίπου 10%. Βέ-

Ο πληθυσμός των πολυεκατομμυριούχων στην Κίνα αυξήθηκε κατά 108% τα τελευταία 10 χρόνια, ξεπερνώντας ακόμα και την επίδοση των ΗΠΑ, όπου η ομάδα των βαθύπλουτων διογκώθηκε κατά 81%.

βαια, η Henley & Partners επεσήμανε ότι ορισμένες πόλεις στην Κίνα, όπως η Χανγκζού και η Σεντζέν, έχουν περιθώριο να αναδειχθούν ως τεχνολογικά κέντρα και μπορεί να εμφανίσουν εξαιρετική ανάπτυξη άνω του 150% στον πληθυσμό των πολυεκατομμυριούχων μέχρι το 2040. Ηδη η ανάπτυξη που έχει καταγραφεί στις δύο συγκεκριμένες περιοχές ξεπερνάει τον ρυθμό αύξησης στην υπόλοιπη Κίνα.

Σύμφωνα με τον Αντριου Αμόιλ, αναλυτή της New World Wealth, μέχρι το 2040, ο πληθυσμός των πολυεκατομμυριούχων στην Κίνα αναμένεται να αυξηθεί κατά 80%-100%. Σε κάθε περίπτωση, η ανάπτυξη σε ΗΠΑ και Κίνα υπολογίζεται ότι θα ξεπεράσει τον παγκόσμιο μέσο όρο ανάπτυξης που θα ανέρχεται περίπου σε 75%. Όπως αναφέρεται στην έκθεση, αρκετές πόλεις της Ασίας και της Μέσης Ανατολής θα εμφανίσουν αύξηση 150% στους βαθύ-

πλουτους, συμπεριλαμβανομένων της Ταϊπέι, του Ντουμπάι, του Αμπου Ντάμπι και του Μπενγκκαλούρου. Απεναντίας, πολύ πιο βραδεία ανάπτυξη θα εμφανίσουν τα πιο εδραιωμένα κέντρα βαθύπλουτων, όπως η Ζυρίχη, το Σικάγο, η Μόσχα και η Μαδρίτη, με ρυθμό λιγότερο από 50% μέχρι το 2040.

Ο πληθυσμός των βαθύπλουτων της Ευρώπης αυξάνεται με πολύ βραδύτερο ρυθμό, εν μέρει λόγω της χαμηλής αύξησης σε αγορές-κλειδιά, όπως η Γερμανία, η Γαλλία και η Βρετανία. Βέβαια, ορισμένες εδραιωμένες αγορές, όπως το Μονακό, η Μάλτα, το Μαυροβούνιο και η Πολωνία εμφανίζουν σημαντική ανάπτυξη, άνω του 75%.

Πάντως, οι ΗΠΑ παραμένουν κορυφαίο κέντρο πλούτου, με πόλεις όπως η Νέα Υόρκη, το Λος Άντζελες και το Σαν Φρανσίσκο να υπολογίζονται ότι θα δουν περαιτέρω αύξηση άνω του 50% στον αριθμό των πολυεκατομμυριούχων.

Επιπλέον έσοδα 13 δισ. στην Ιρλανδία λόγω Apple

Συνολικά 13 δισ. ευρώ θα αποσπάσει η Ιρλανδία από την Apple λόγω παράνομων φορολογικών ελαφρύνσεων που απολάμβανε ο αμερικανικός κολοσσός επί δύο δεκαετίες. Το υψηλότατο ποσό προέκυψε από υπολογισμούς της Κομισιόν και επιβεβαιώθηκε από το Δικαστήριο της Ε.Ε., σε μια ιστορική απόφαση και νίκη για τις ευρωπαϊκές αρχές.

Η Ιρλανδία βρίσκεται ήδη σε δίλημμα για το πώς να διαχειριστεί το υπέρογκο δημοσιονομικό πλεόνασμα της τάξης των 8,6 δισ. ευρώ που αναμένεται να προκύψει στον επόμενο κρατικό προϋπολογισμό. Τώρα, πρέπει να βρει και την κατάλληλη διαχείριση των εσόδων—έκπληξη που θα αποκτήσει από την Apple. Σύμφωνα με το BBC, η πιο «βα-

Σε δίλημμα η ιρλανδική κυβέρνηση για το πώς να διαχειριστεί το δημοσιονομικό πλεόνασμα που προκύπτει.

ρετη» και συντηρητική διαχείριση των έκτακτων φοροεσόδων είναι στη μείωση του εθνικού χρέους. Στο τέλος του 2023, το χρέος της Ιρλανδίας ανέρχεται περίπου στα 181 δισ. ευρώ και συνεπώς με ολόκληρο το ποσό από την Apple, η χώρα θα μπορούσε να το μειώσει κατά σχεδόν 8%. Με αυτόν τον τρόπο, η κυβέρνηση θα μπορούσε να έχει χαμηλότερο κόστος εξυπηρέτησης του χρέους

της και να αποκτήσει περιθώριο ελιγμού για το ενδεχόμενο οικονομικής επιβράδυνσης. Ωστόσο, δεν υπάρχει ιδιαίτερη βιασύνη για μείωση του χρέους, καθώς δεν θεωρείται ιδιαίτερα υψηλό σε σύγκριση με άλλες ανεπτυγμένες οικονομίες. Άλλο σενάριο που εξετάζεται είναι η επένδυση των 13 δισ. ευρώ σε έργα υποδομής. Η οικονομία της Ιρλανδίας ανέκαμψε δυναμικά από την κρίση χρέους και τα μέτρα λιτότητας, όμως οι υποδομές της χώρας δεν έχουν ακολουθήσει τον ίδιο ρυθμό. Ειδικό και αναλυτές επισημαίνουν ότι απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις στην ενέργεια, στο σύστημα ύδρευσης και στον τομέα των ακινήτων. Στο γκεχέρμα αυτό πιθανό εμπόδιο θα είναι η έλλειψη εργα-

τικού δυναμικού στον κατασκευαστικό κλάδο, δεδομένου ότι η Ιρλανδία έχει πολύ υψηλό ποσοστό απασχόλησης και ενδέχεται να μην υπάρχουν αρκετοί άνθρωποι διατεθειμένοι να απορροφηθούν σε χειρωνακτικές εργασίες. Εκτός αυτού, οι μεγάλες επενδύσεις στις κατασκευές βραχυπρόθεσμα θα μπορούσαν να εντείνουν τις πληθωριστικές πιέσεις. Τέλος, σύμφωνα με το BBC, η ιρλανδική κυβέρνηση θα μπορούσε να αξιοποιήσει τα επιπλέον φοροεσόδα της Apple σε επενδύσεις. Εξάλλου, έχει ήδη ξεκινήσει τις διαδικασίες για δημιουργία ταμείου 100 δισ. ευρώ και ενός δεύτερου ταμείου 13 δισ. ευρώ για την προστασία των δαπανών στις υποδομές αν υπάρξουν οικονομικές δυσκολίες.

Το ποσό που θα αποσπάσει η Ιρλανδία από την Apple, λόγω παράνομων φορολογικών ελαφρύνσεων που απολάμβανε ο αμερικανικός κολοσσός επί δύο δεκαετίες, προέκυψε από υπολογισμούς της Κομισιόν και επιβεβαιώθηκε την περασμένη εβδομάδα από το Δικαστήριο της Ε.Ε.

Υψηλής ποιότητας λύσεις ομαδοποιημένων μεταφορών.
Ανταγωνιστικές τιμές και ταχύτητα.

Global Transport and Logistics

Σάρωστε αυτόν τον QR κωδικό και μάθετε περισσότερα!

We add value to your business. | gapgroup.com

Ετσι φρενάραμε τον υπερτουρισμό

Βενετία και Αμστερνταμ έχουν λάβει δραστικά μέτρα προκειμένου να περιορίσουν τις παρενέργειες της τουριστικής κίνησης

Της **ΗΛΙΑΝΑΣ ΜΑΓΡΑ**

Πριν από σχεδόν δύο μήνες, ο πρόεδρος της τοπικής κοινότητας Θήρας, Πάνος Καβαλλάρης, εξόργισε με μια ανάρτησή του στο Facebook τους κατοίκους της Σαντορίνης, όταν τους πρόετρεψε να ελαττώσουν τις μετακινήσεις στο νησί, όπου κατέφθαναν πολλοί τουρίστες.

«Άλλη μια δύσκολη ημέρα για την πόλη και το νησί μας με την έλευση 17.000 επισκεπτών από τα κρουαζιερόπλοια», είχε γράψει πριν οι αντιδράσεις τον οδηγήσουν στη διαγραφή της ανάρτησης. Φωτογραφίες που αποτύπωναν την πραγματικότητα του νησιού έκαναν την επόμενη ημέρα τον γύρο του Διαδικτύου: στο λιμάνι της Σαντορίνης,

Πόσο έχουν αποδώσει; Φορείς των δύο πόλεων απαντούν στην «Κ»

ούτε σπιθαμή του δαπέδου δεν διακρινόταν από το πλήθος του κόσμου που το είχε κατακλύσει.

Η πραγματικότητα αυτή έφερε τα πρόσφατα μέτρα της κυβέρνησης κατά του υπερτουρισμού, με το τέλος κρουαζιεράς που θα επιβάλλεται κατά κεφαλήν σε κάθε επιβάτη (20 ευρώ σε Μύκονο και Σαντορίνη και 5 ευρώ στα

υπόλοιπα λιμάνια) καθώς και τους περιορισμούς σε μισθώσεις τύπου Airbnb (δεν επιτρέπονται νέες βραχυχρόνιες μισθώσεις στο 1ο, 2ο και 3ο διαμέρισμα της Αθήνας). Η Ελλάδα δεν πρωτοτυπεί. Ανάλογα μέτρα έχουν δοκιμαστεί σε πολλούς δημοφιλείς προορισμούς στην Ευρώπη. Η Βενετία επιχείρησε πρώτη να ελέγξει τη ροή των επισκεπτών από

τα κρουαζιερόπλοια. Το Αμστερνταμ είναι από τις πόλεις που έχουν δραστικά περιορίσει τις βραχυχρόνιες μισθώσεις. Η «Κ» μίλησε με φορείς και ειδικούς από τις δύο πόλεις και τους ζήτησε να αξιολογήσουν την απόδοση που είχαν οι περιορισμοί. Βελτίωσαν την ποιότητα ζωής των κατοίκων; Εβλαψαν το τουριστικό προϊόν;

Πολυάνθρωπη ουρά έξω από τη Βασιλική του Αγίου Μάρκου στη Βενετία. Από φέτος οι ημερήσιοι επισκέπτες του δημοφιλή Ιταλικό προορισμού πληρώνουν εισιτήριο εισόδου 5 ευρώ.

BENETIA

Εμφύλιος για το εισιτήριο εισόδου

«**Όσο όμορφη** είναι η Βενετία, τόσο είναι και εύθραυστη», λέει στην «Κ» ο αντιδήμαρχος Τουρισμού της πόλης, Σιμόνε Βεντουρίνι. «Γι' αυτόν τον λόγο», συμπληρώνει, «ύστερα από δεκαετίες συζητήσεων και ντιμπέιτ, έχει έρθει η ώρα να λάβουμε χειροπιαστά μέτρα για τη διαχείριση των τουριστικών ροών».

Μετά την προειδοποίηση της UNESCO, η Βενετία ανακοίνωσε την απαγόρευση εισόδου των μεγάλων κρουαζιερόπλοιων στο κανάλι Τζιουντέκα το 2021, δύο χρόνια αργότερα το τεράστιο Msc Opera προσέκρουσε σε πλοiάριο και σε προβλήτα του λιμανιού. «Οι καλονισμοί που απομάκρυναν τα κρουαζιερόπλοια από την πλατεία Αγίου Μάρκου ισχύουν ακόμη και έχουν βοηθήσει στη μείωση της πίεσης από τουριστικά γκρουπ από τις βασικές οδούς της πόλης», τονίζει ο κ. Βεντουρίνι.

Φέτος στην πόλη έλαβαν οι άλλοι μέτρα για τον περιορισμό των τουριστών. Ο μέγιστος αριθμός ατόμων σε ένα τουριστικό γκρουπ είναι πλέον 25, ενώ απαγορεύτηκε η χρήση μεγαφώνων από τους τουριστικούς οδηγούς. Αλλά το

πιο σημαντικό και καινοτόμο μέτρο αφορούσε την υιοθέτηση του εισιτηρίου εισόδου που η Βενετία εφάρμοσε για τους ημερήσιους επισκέπτες, και το οποίο κοστίζει 5 ευρώ. «Ο στόχος είναι οι επισκέψεις στο ιστορικό κέντρο να κλείνονται από πριν, πράγμα που αποθαρρύνει τους ημερήσιους επισκέπτες», εξηγεί.

Αλλά μέτρα σχετίζονται με περισσότερους περιορισμούς στην ανέγερση καινοτομιών ξενοδοχείων, την απαγόρευση ανοίγματος καταστημάτων και εστιατορίων χαμηλής ποιότητας σε περιοχές - αξιοθέατα, ενώ σε έναν μήνα από τώρα αναμένεται να ψηφιστεί ο περιορισμός των βραχυπρόθεσμων ενοικιάσεων. Παρότι είχαν κάποιες θετικές ενδείξεις - υπήρχαν περισσότερες διαθέσιμες θέσεις πάρκινγκ και λιγότερη κίνηση, αναφέρει ο κ. Βεντουρίνι -, τα μέτρα που έχει λάβει η πόλη όχι απλώς δεν φαίνεται να έχουν επιπλέον την εικόνα της προς τους τουρίστες που θα μπορούσαν να είχαν νιώσει ανεπιθύμητοι, αλλά, σύμφωνα με πολέμιους της τοπικής αυτοδιοίκησης, δεν έχουν λειτουργήσει καν.

Δεν είναι λούνα παρκ

«Το εισιτήριο εισόδου έχει υπέρβαση πλήρως αναποτελεσματικό», δηλώνει στην «Κ» ο Τζιοβάνι Αντρέα Μαρτίνι, σύμβουλος της αντιπολίτευσης. «Φέτος είχαμε περίπου 10.000 περισσότερους τουρίστες σε σχέση με πέρυσι», επισημαίνει, τονίζοντας ότι είναι ένα μέτρο στο οποίο αντιτίθενται και οι κάτοικοι. «Η Βενετία είναι πόλη, δεν είναι λούνα παρκ ή μουσείο για να έχει εισιτήριο εισόδου», σημειώνει ο Ματέο Σέκι, επικεφαλής της κίνησης πολιτών Venessia.com. «Είναι μια πόλη που πρέπει να συνεχίζει να ζει με τους κατοίκους της. Στην παλιά πόλη υπάρχουν περισσότερα από 8.000 διαμερίσματα για τουρίστες - περίπου το 30% των συνολικών διαμερισμάτων», λέει. Η ποιότητα ζωής έχει πέσει δραματικά, καθώς υπάρχει κόσμος παντού, ουρές στα μέσα μαζικής μεταφοράς, εστιατόρια και επιχειρήσεις που στοχεύουν μόνο στους τουρίστες και όχι στους κατοίκους.

Σύμφωνα με τον κ. Σέκι, τα μέτρα που έχουν ληφθεί δεν αρκούν. Οι κάτοικοι ζητούν την καθολική απαγόρευση του Airbnb, αλλά και κάτι ακόμη πιο ακραίο. «Τις ώρες που η Βενετία γεμίζει με τουρίστες, θέλουμε όχι εισιτήριο εισόδου, αλλά απαγόρευση εισόδου. Είναι θέμα ασφαλείας - δεν είμαστε κατά των τουριστών, είμαστε κατά των υπερβολικά πολλών τουριστών».

Όσον αφορά την Ελλάδα, ο σύμβουλος της βενετιάνικης αντιπολίτευσης κ. Μαρτίνι τονίζει εκ πείρας ότι είναι σημαντικό ειδικά στα ιστορικά κέντρα της χώρας και τα νησιά να περιοριστούν τα τουριστικά καταλύματα. Κι ύστερα, όπως και η κ. Γκερίτσα, υπογραμμίζει τη σημασία της τοπικής ταυτότητας. «Μην αφιερώσετε όλες τις επιχειρηματικές σας δραστηριότητες στους τουρίστες», λέει στην «Κ», «προστατέψτε τις χειροτεχνίες σας, προστατέψτε τις γειτονιές σας».

Τα μέτρα που έλαβαν οι Ιταλοί

Απαγορεύεται

η είσοδος κρουαζιερόπλοιων στο κανάλι Τζιουντέκα που παρέχει πρόσβαση προς το ιστορικό κέντρο της πόλης

25

ο μέγιστος αριθμός ατόμων σε ένα τουριστικό γκρουπ

Απαγορεύεται

η χρήση μεγαφώνων από τους ξεναγούς

5€

εισιτήριο εισόδου για όλους τους ημερήσιους επισκέπτες στην πόλη

Τα μέτρα που έλαβαν οι Ολλανδοί

Παύση

έκδοση αδειών για νέα ξενοδοχεία

30

ημέρες τον χρόνο όριο στη βραχυχρόνια μίσθωση ανά κατοικία

Απαγόρευση

ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων στο λιμάνι της πόλης

ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

Περιορισμοί ύστερα από διαβούλευση

Ούτε στο Αμστερνταμ θέλουν να αποθαρρύνουν τους τουρίστες. Η Ντορίν ντε Γκαστ, εκπρόσωπος του ολλανδικού συμβουλίου τουρισμού και συνεδρίων (NBTC), δηλώνει στην «Κ» ότι από το 2018 η χώρα έχει αναπτύξει εθνικό όραμα για τον τουρισμό, με κεντρικό πυλώνα τα κοινά συμφέροντα κατοίκων, επισκεπτών και επιχειρήσεων. «Κάθε Ολλανδός θα πρέπει να επωφελείται από τον τουρισμό - αυτή είναι η βάση του οράματος», συμπληρώνει. Αυτό σημαίνει πως σε κάποιες περιοχές της χώρας οι περισσότεροι τουρίστες θα συμβάλουν στη βιωσιμότητα, ενώ σε άλλες λαμβάνονται μέτρα που περιορίζουν τον αριθμό των επισκεπτών. Παρότι το Αμστερνταμ ανήκει στη δεύτερη κατηγορία, η ίδια τονίζει ότι η καινοτομία τους δεν αφορά τόσο τα μέτρα που έχουν λάβει, όσο το πώς αυτά προέκυψαν - μέσω συζητήσεων και διαβουλεύσεων με τους ντόπιους.

Η αστική κοινωνιολόγος και ιδρύτρια του Urban Leisure & Tourism Lab στο βόρειο Αμστερνταμ, Ρόουζ Γκερίτσα, τονίζει πως αυτό που κάνει την πολιτική της αυτοδιοίκησης να ξεχωρίζει είναι η «ολιστική προσέγγιση». «Τα μέτρα έχουν βασιστεί σε πολλές συζητήσεις μεταξύ της αυτοδιοίκησης, των κατοίκων, των επιχειρηματιών, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και πολλών άλλων φορέων», δηλώνει.

Ο στόχος, υποστηρίζει η ίδια, δεν είναι να διώξουν τους τουρίστες. Το Αμστερνταμ μπορεί να είναι μικρό, αλλά πράγματι δεν είναι φτιαγμένο μόνο για τους λιγότερο από ένα εκατομμύριο κατοίκους του, σημειώνει. Σκοπός είναι να ζουν καλά οι κάτοικοι, αλλά να είναι και βιώσιμες οι πόλεις. «Ειδικά αν σκεφτούμε την κλιματική αλλαγή έχουμε πολύ συνωστισμό, δεν μπορούμε να σκεφτόμαστε μόνο τους ανθρώπους, πρέπει να δώσουμε προσοχή και στους τόπους», υπογραμμίζει.

Για να καταπολεμήσουν τον

υπερτουρισμό, αλλά και την πολύ έντονη στεγαστική κρίση, έχουν εδώ και χρόνια περιορίσει τις ημέρες διαμονής στα Airbnb σε 30 τον χρόνο για οποιοδήποτε κατάλυμα, λέει στην «Κ» ο Πίτερ Τζόνταν, ένας εκ των επικεφαλής του γραφείου του Torosorphy, μιας εταιρείας τουριστικού μάρκετινγκ στο Αμστερνταμ. «Βοήθησε στο να μειωθούν σημαντικά τα διαθέσιμα σπίτια στο Airbnb, τα οποία μετά είτε επανεμφανίστηκαν στην αγορά ως καταλύματα μακροπρόθεσμης μίσθωσης είτε οι ιδιοκτήτες τα πούλησαν», προσθέτει.

Ρύπανση

Ταυτόχρονα, από εδώ και στο εξής δεν θα χτίζονται πλέον καινούργια ξενοδοχεία στην πόλη - τονίζεται ότι θα ολοκληρωθεί η ανέγερση όσων είχαν ήδη συμφωνηθεί -, ενώ από του χρόνου τα μεγαλύτερα κρουαζιερόπλοια δεν θα δένουν στο λιμάνι της πόλης. «Αυτό το μέτρο δεν αφορά μόνο την τουριστική αποσυμφόρση, αλλά και τη ρύπανση που προκαλούν τα πλοία - συζητήθηκε πολύ, αλλά αποφασίστηκε πως

είναι προτιμότερο να δένουν πιο μακριά», δηλώνει ο κ. Τζόνταν. Μπορεί ο τουρισμός να είναι σημαντικός για το Αμστερνταμ, τονίζει, αλλά τα έσοδα της πόλης δεν προέρχονται μόνο από εκεί - περισσότερο από το να μην τρομάζουν τους τουρίστες με τα μέτρα, τους ενδιαφέρει να ικανοποιήσουν τους κατοίκους.

Δεν θεωρεί ότι τα μέτρα έχουν πλήξει την εικόνα του Αμστερνταμ - η τουριστική ζήτηση εξακολουθεί να είναι στα ύψη. Αλλά είναι σημαντικό οι τουρίστες να κατανοήσουν ότι το Αμστερνταμ δεν είναι πια ένα μέρος όπου ο καθένας μπορεί να κάνει ό,τι θέλει και κάποιες από τις κινήσεις στις οποίες έχει προχωρήσει η πόλη αποσκοπούν στο να αλλάξει η αντανάκλαση που έχει υιοθετήσει ο κόσμος για το μέρος, αλλά και ο τουρισμός της. «Τα καφέ στην Κόκκινη Συννοκία δεν επιτρέπουν πλέον στον κόσμο να εισέλθει μετά τα μεσάνυχτα και κλείνουν στη 1 π.μ. αντί στις 3 π.μ.», σημειώνει η κ. Γκερίτσα, «και δεν επιτρέπεται πλέον να πίνεις αλκοόλ ή να καπνίζεις μαριχουάνα σε εξωτερικό χώρο».

Στο εξής δεν θα χτίζονται πλέον καινούργια ξενοδοχεία, ενώ από του χρόνου τα μεγαλύτερα κρουαζιερόπλοια δεν θα δένουν στο λιμάνι της πόλης.

ALPHA BANK
www.alphabank.com.cy

Αλλαγή
ημερήσιου
ορίου κάρτας

Προσάρμοσε το ημερήσιο
χρεωστικό όριο της κάρτας
σου σε πραγματικό χρόνο, με το

ALPHA
360®
web mobile wallet

Στα πλάνα κροίσεων της Βρετανίας η Ελλάδα

Οι Εργατικοί θέλουν να καταργήσουν το καθεστώς «non dom» και εκείνοι εξετάζουν σενάρια μετακόμισης στη χώρα μας

Η **Ελλάδα** μπορεί να αναδειχθεί σε έναν από τους κορυφαίους προορισμούς για τους «κροίσους» του Ηνωμένου Βασιλείου που ετοιμάζονται να εγκαταλείψουν τη χώρα, λόγω των προτεινόμενων φορολογικών μεταρρυθμίσεων των Εργατικών του Κιρ Στάρμερ.

Το σχέδιο της νέας κεντροαριστερής κυβέρνησης να καταργήσει την προνομιακή φορολογική μεταχείριση που παραδοσιακά προσφέρει στους εύπορους ξένους θα μπορούσε να πυροδοτήσει μαζική έξοδο υπερ-πλουσίων, προειδοποιούν σύμβουλοι και ερευνητικοί φορείς. Το φορολογικό καθεστώς «non dom», ένας κανόνας που ισχύει εδώ και 200 χρόνια, επιτρέπει σε ξένους πολίτες που ζουν στο Ηνωμένο Βασίλειο και έχουν μεταφέρει τη φορολογική τους έδρα εκεί να μην πληρώνουν φόρο εισοδήματος και κερδών που αποκομίζουν στο εξωτερικό έως και 15 χρόνια. Το 2023 εκτιμάται ότι 74.000 άτομα απολάμβαναν το ειδικό καθεστώς, από 68.900 το προηγούμενο έτος, ενώ μία από τις πιο γνωστές ωφελημένες του καθεστώτος υπήρξε η πάμπλουτη σύζυγος του πρώην πρωθυπουργού Ρισί Σούντακ, η ινδικής καταγωγής επιχειρηματίας Ακασά Μέρτιν.

Μετά τη νίκη των Εργατικών, εται-

Συνολικά 213 πάμπλουτοι έχουν μετεγκατασταθεί φορολογικά στην Ελλάδα. Οι επενδύσεις τους ενδέχεται να ξεπερνούν το 1 δισ. ευρώ.

ρείες επενδύσεων, διαχειριστές περιουσίας και οι ιδιωτικοί τραπεζίτες που παρέχουν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες σε χιλιάδες άτομα με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο βρίσκονται σε εγρήγορση υπό τον φόβο της φορολογικής αναθεώρησης, με την Ελλάδα, την Ελβετία, τη Μάλτα, το Ντουμπάι και την Καραϊβική να αναδεικνύονται σε κυρφαίους προορισμούς μετεγκατάστασης. Στην Ελλάδα, χρόνο με τον χρόνο αυξάνονται οι πλούσιοι που μετακομίζουν φορολογικά στη χώρα μας. Με βάση τα στοιχεία του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, οι επενδύσεις από τους συνολικά 213 πά-

Η **Ελλάδα**, η Ελβετία, η Μάλτα, το Ντουμπάι και η Καραϊβική αναδεικνύονται σε κορυφαίους εναλλακτικούς προορισμούς μετεγκατάστασης των πάμπλουτων ξένων που εξετάζουν να εγκαταλείψουν το Λονδίνο. Η νέα κυβέρνηση στη Βρετανία σχεδιάζει να καταργήσει το προνομιακό φορολογικό καθεστώς που επιτρέπει σε ξένους πολίτες που ζουν στη χώρα και έχουν μεταφέρει τη φορολογική τους έδρα εκεί να μην πληρώνουν φόρο εισοδήματος και κερδών που αποκομίζουν στο εξωτερικό έως και 15 χρόνια.

μπλoutους που έχουν μετακομίσει στην Ελλάδα αντιστοιχούν σε 106,5 εκατ. ευρώ (μίνιμουμ επένδυση). Ωστόσο, πληροφορίες αναφέρουν ότι οι επενδύσεις που έχουν πραγματοποιήσει ξεπερνούν το ένα δισ. ευρώ, προς το παρόν. Από τους 213 οι 5 είναι δισεκατομμυριοσχοί, ένας εκ των οποίων Ελλνας, ο οποίος επενδύει στον χώρο του real estate αλλά και σε μετοχές ελληνικών εταιρειών.

Μάλιστα οι παραπάνω έχουν συστήσει και family Offices, δηλαδή Εταιρείες Ειδικού Σκοπού Διαχείρισης Οικονομικής Περιουσίας (ΕΕΣΔΟΠ) οι οποίες έχουν αποκλειστικό σκοπό τη διοίκηση

και διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων και επενδύσεων, που κατέχουν είτε άμεσα είτε έμμεσα, μέσω νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων, τα φυσικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας και τα μέλη των οικογενειών τους. Οι περισσότεροι πλούσιοι που μετέφεραν τη φορολογική τους κατοικία εγκατέλειψαν άλλες χώρες που τους προσέφεραν παρόμοια κίνητρα, καθώς το ελληνικό φορολογικό πλαίσιο είναι καλύτερο για αυτούς.

Μέσα σε αυτούς βρίσκονται πολλοί εκατομμυριοσχοί αλλά και δισεκατομμυριοσχοι που εγκατέλειψαν το Λονδίνο (τόσο εξαιτίας του Brexit όσο και λόγω

της λήξης του περιθωρίου που είχαν να παραμείνουν στη χώρα με ευνοϊκές συνθήκες), ενώ έχουν έρθει από Αυστραλία, ΗΠΑ, Αργεντινή, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ρωσία, ακόμα και από το Μονακό. Οι νέοι φορολογικοί κάτοικοι, σύμφωνα με τη νομοθεσία, θα πρέπει να επενδύσουν εντός τριετίας το ποσό των 500.000 ευρώ σε ακίνητα, μετοχές, ομόλογα κ.λπ. Μάλιστα θα πρέπει να διακρατήσουν την επένδυση για διάστημα 15 ετών.

Σχεδόν τα δύο τρίτα (63%) των πλούσιων επενδυτών δήλωσαν ότι σχεδιάζουν να εγκαταλείψουν το Ηνωμένο Βασίλειο εντός δύο ετών ή «ακόμη πιο σύντομα»

εάν η κυβέρνηση των Εργατικών υλοποιήσει τα σχέδιά της, ενώ το 67% δήλωσε ότι δεν θα είχε μεταναστεύσει στη Βρετανία, σύμφωνα με μια νέα μελέτη της Oxford Economics.

Τον περασμένο μήνα, οι Εργατικοί επανέλαβαν τη δέσμευσή τους για την καταργηση του καθεστώτος, επεκτείνοντας τη σχετική προεκλογική δέσμευση και ενισχύοντας τις προτάσεις της προηγούμενης συντηρητικής κυβέρνησης.

Η πολυσυζητημένη αναθεώρηση θα κάνει το φορολογικό σύστημα της Βρετανίας πιο δίκαιο και θα συγκεντρώσει κεφάλαια για τις δημόσιες υπηρεσίες

της χώρας, λέει ο πρωθυπουργός Κιρ Στάρμερ. Η υπουργός Οικονομικών Ρίτσι Ρίβς είπε ότι η κατάργηση της ρύθμισης «non dom» θα μπορούσε να αποφέρει 2,6 δισ. λίρες (3,1 δισ. ευρώ) κατά τη διάρκεια της επόμενης κυβέρνησης. Η έρευνα της Oxford Economics ωστόσο, η οποία εκπονήθηκε νωρίτερα αυτόν τον μήνα, εκτιμά ότι οι αλλαγές θα κοστίζουν στους φορολογουμένους 1 δισ. λίρες (1,19 δισ. ευρώ) μέχρι το 2029/30.

Σύμφωνα με την έρευνα της Oxford Economics, σχεδόν όλοι (98%) όσοι επωφελούνται από τη φοροαπαλλαγή δήλωσαν ότι θα μεταναστεύσουν από το Ηνωμένο Βασίλειο νωρίτερα από ό,τι είχαν προγραμματίσει εάν εφαρμοστούν οι μεταρρυθμίσεις.

Οι 72 δικαιούχοι του καθεστώτος «non dom» που συμμετείχαν στην έρευνα σημειωτέον επένδυσαν 118 εκατ. λίρες έκαστος στην οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου.

Η αλλαγή δρομολογείται την ώρα που άλλες χώρες ανακινούν τα φορολογικά τους καθεστώτα για να δώσουν κίνητρα σε πλούσιους επενδυτές, ενώ η φήμη του Ηνωμένου Βασιλείου ως ασφαλές επενδυτικό καταφύγιο κλονίζεται σταθερά μετά το Brexit.

Υπολογίζεται ότι η Βρετανία θα καταγράψει απώλεια 9.500 εκατομμυριοσμών το 2024, υπερδιπλάσια από 4.200 πέρυσι. Μεταξύ των εναλλακτικών που εξετάζουν οι υπερβολικά πλούσιοι είναι οι απαλλαγές φόρου κληρονομιάς στο Μονακό, τη Μάλτα και το Γιβραλτάρ και η απουσία εισοδήματος, κεφαλαιουχικών κερδών και φόρου κληρονομιάς στο Ντουμπάι. Όσοι πλούσιοι μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα θα καταβάλλουν για τα εισοδήματά τους, που προκύπτουν στην αλλοδαπή, κατ' αποκοπήν φόρο 100.000 ευρώ ετησίως για 15 έτη, χωρίς καμία περαιτέρω υποχρέωση δήλωσης των εισοδημάτων αυτών.

Η κατάσπαση αναμονής επηρεάζει τέλος και την κορυφαία αγορά ακινήτων του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι συναλλαγές στη super-prime οικιστική αγορά του Λονδίνου, η οποία καλύπτει κατοικίες αξίας 10 εκατ. λρών και άνω, μειώθηκαν κατά 22% το έτος έως τον Ιούλιο σε σύγκριση με τους προηγούμενους 12 μήνες, σύμφωνα με στοιχεία από το πρακτορείο ακινήτων Knight Frank.

Με άδαιο ταμείο έκλεισε το α' εξάμηνο μία στις δύο μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Σε **δεινή θέση** βρίσκονται οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, καθώς κατά το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους πάνω από τις μισές (55,9%) υποστηρίζουν πως η ρευστότητά τους ήταν μειωμένη, ενώ και οι προσδοκίες τους για την πορεία της οικονομίας αλλά και της βιωσιμότητάς τους έχουν επιδεινωθεί σε σύγκριση με το προηγούμενο εξάμηνο. Σύμφωνα με τα ευρήματα της έκθεσης του Ινστιτούτου Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΕΕ για την αποτίμηση του οικονομικού κλίματος στις μικρές επιχειρήσεις το πρώτο εξάμηνο, περισσότερες από τις μισές δεν έχουν (29,6%) ή έχουν το πολύ για έναν μήνα (22,5%) ταμειακά διαθέσιμα. Μεγαλύτερο είναι το πρόβλημα στις μικρές επιχειρήσεις, με το 37,8% όσων έχουν κύκλο εργασιών έως 50.000 ευρώ να δηλώνει ότι το ταμείο είναι... μηδενικό. Μάλιστα, το ποσοστό όσων επιχειρήσεων φοβούνται πως θα βάλουν «λουκέτο» το αμέσως επόμενο διάστημα αυξήθηκε στο 3,2% έναντι 2,2% που ήταν τον Φεβρουάριο του 2024.

Ετσι, ο δείκτης οικονομικού κλίματος των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (0-49 εργαζόμενοι), οι οποίες αποτελούν τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων (99,6%) στην Ελλάδα, υποχώρησε κατά 14,3 μονάδες σε σύγκριση με το προηγούμενο εξάμηνο. Αυτό διαμορφώθηκε στις 49,6 μονάδες από τις 63,9 που ήταν το δεύτερο εξάμηνο του 2023, γεγονός που αποτυπώνει την αβεβαιότητα η οποία κυριαρχεί κυρίως λόγω της πληθωριστικής κρίσης. Περίπου 6 στις 10 επιχειρήσεις κατέγραψαν επιδείνωση της ρευστότητάς τους κατά το πρώτο εξάμηνο, έναντι λίγο περισσότερων από 1 στις 10 (13,3%) που δήλωσαν ότι η ρευστότητά τους αυξήθηκε. Πρόκειται για τη χειρότερη επίδοση στο σύνολο των εξαμήνων μετά την υγειονομική κρίση, ενώ μεγαλύτερο είναι το πρόβλημα για τις ατομικές επιχειρήσεις, όπου 60,9% δηλώνουν πως η ρευστότητά τους έχει επιδεινωθεί. Το πρόβλημα των «άδειων» ταμείων διαπερνά το σύνολο των κλάδων, αφού μόλις το 17,2% των επιχειρήσεων στη μεταποίηση - βιοτεχνία διαθέτει ταμειακό απόθεμα για περισσότερους από έξι μήνες, όπως και το 17,8% και το 18,6% των επιχειρήσεων

Τα ταμειακά διαθέσιμα στις ελληνικές επιχειρήσεις			
	ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΗ (1-9 άτομα προσωπικό)	ΜΙΚΡΗ - ΜΕΣΙΑ (10+ άτομα προσωπικό)
Δεν υπάρχουν	40,49%	24,89%	14,29%
Λιγότερο από μήνα	8,80%	6,17%	7,94%
1 μήνα	14,44%	16,30%	9,52%
2 μήνες	7,04%	9,91%	12,70%
3-4 μήνες	7,04%	14,76%	12,70%
5-6 μήνες	10,56%	11,89%	12,70%
6+ μήνες	5,63%	9,47%	15,87%
Δ.Α.	5,63%	6,61%	14,29%

πηγή: ινς ΓΣΕΕΕ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

VOGUE

GREECE

29/09

✦ Η ΚΑΘΜΕΡΙΝΗ

fashion supreme

STEINBERG IN PARIS BY JOHAN SANDBERG

Υψηλά πρόστιμα σε επιχειρήσεις για ελλιπή κυβερνοασφάλεια

Ποιες αλλαγές φέρνει η ενσωμάτωση κοινοτικής οδηγίας στο εθνικό δίκαιο

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Τα 4,5 δισ. ευρώ εκτιμάται ότι θα αγγίξει φέτος το κόστος για επιχειρήσεις που έχουν δεχτεί κυβερνοεπίθεση, σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση του αμερικανικού τεχνολογικού ομίλου IBM. Οι οικονομικές όμως απώλειες που συνδέονται, ευρύτερα, με το κυβερνοέγκλημα εκτιμάται ότι θα ξεπεράσουν τα 10 τρισ. ευρώ έως το 2025. Εκτός όμως από τις οικονομικές απώλειες, το χειρότερο είναι ότι τρία στα δέκα «θύματα» κυβερνοκυπημάτων δεν καταφέρνουν να ανακτήσουν τα δεδομένα τους.

Σε όλα αυτά έρχεται να προστεθεί το, μη διαχειρίσιμο συχνά, πλήγμα στη φήμη εταιρειών ή στην αξιοπιστία κρατών που έχουν βρεθεί αντιμέτωπα με κυβερνοεπιθέσεις, οι οποίες βαίνουν αυξανόμενες. Είναι ενδεικτικό ότι μόλις πριν από μερικές ημέρες το Χ δέχτηκε παγκόσμια κυβερνοεπίθεση, ενώ χαρτιστίστηκε και ο λογαριασμός της Πυροσβεστικής στο εν λόγω μέσο κοινωνικής δικτύωσης. Και πριν από λίγες εβδομάδες συστημικές τράπεζες και η Τράπεζα της Ελλάδος αποτέλεσαν στόχο κυβερνοεπιθέσεων, η οποία αντιμετώπιστηκε επιτυχώς. Ακόμη, το περασμένο καλοκαίρι τα πληροφοριακά συστήματα του Κτηματολογίου δέχτηκαν μπαράζ άνω των 400 επιθέσεων με περιορισμένες επιπτώσεις, σύμφωνα με το υπο-

Η οδηγία προβλέπει σειρά μέτρων σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και αφορά συνολικά περίπου 3.000 οντότητες.

γείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Με στόχο τη θωράκιση κατά των επιθέσεων από χάκερ, η Ελλάδα, όπως και τα υπόλοιπα κράτη-μέλη, προχωρεί στην εφαρμογή της ευρωπαϊκής οδηγίας 2022/2555 (NIS2), που προβλέπει σειρά μέτρων σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και αφορά συνολικά περίπου 3.000 οντότητες. Εκτός από την κεντρική κυβέρνηση, τις περιφέρειες και τους δήμους, με το περιεχόμενο της οδηγίας θα πρέπει να συμμορφωθούν επιχειρήσεις με 50 έως 250 εργαζομένους και τζίρο έως 250 εκατ. ευρώ. Όπως και επιχειρήσεις με δραστηριότητα σε κρίσιμους κλάδους, όπως η ενέργεια, οι μεταφορές, η υγεία, οι υπηρεσίες ψηφιακού νέφους και κέντρων δεδομένων, οι τηλεπικοινωνίες, τα τρόφιμα, η παραγωγή χημικών προϊόντων και φαρμάκων, η διαχείριση αποβλήτων και οι ταχυμεταφορές.

Το προσεχές διάστημα το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης θα προχω-

Με το περιεχόμενο της οδηγίας για την κυβερνοασφάλεια θα πρέπει να συμμορφωθούν επιχειρήσεις με 50 έως 250 εργαζομένους και τζίρο έως 250 εκατ. ευρώ, καθώς και εταιρείες με δραστηριότητα σε κρίσιμους κλάδους της οικονομίας. Τα πρόστιμα φθάνουν έως 10 εκατ. ευρώ.

ρήσει στην κατάθεση στη Βουλή προς συζήτηση και κύρωση του νομοσχεδίου για την ενσωμάτωση της οδηγίας NIS2 στο εθνικό δίκαιο. Στο νέο τοπίο που δημιουργείται πλάνως θα είναι η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, η οποία με διοικητή τον Μιχάλη Μπλέτσα είναι αρμόδια μεταξύ άλλων για τον εντοπισμό «κένων ασφαλείας» σε φορείς, επιχειρήσεις και οργανισμούς. Όπως και για την επιβολή κυρώσεων και διοικητικών προστίμων, των οποίων το ύψος μπορεί να διαμορφωθεί έως 10 εκατ. ευρώ ή το 2% του παγκόσμιου τζίρου των επιχειρήσεων (όποιο είναι υψηλότερο).

«Τα τεχνολογικά εργαλεία, οι ψηφιακές λύσεις βελτιώνουν την καθημερι-

νότητα μας σημαντικά. Παράλληλα όμως προκύπτουν και νέοι κίνδυνοι, τους οποίους οφείλουμε να διαγνώσουμε. Γινόμαστε πιο ευάλωτοι σε κυβερνοεπιθέσεις και κυβερνοαπειλές. Η δημιουργία ενός ασφαλούς κυβερνοχώρου και η αναβάθμιση της ανθεκτικότητας των ψηφιακών υποδομών είναι στοιχεία απαραίτητα για την αύξηση της εμπιστοσύνης των πολιτών και των επιχειρήσεων προς τις ψηφιακές υπηρεσίες. Είναι ιδιαίτερα αισιόδοξο το γεγονός ότι και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουμε κοινό βηματισμό σε αυτή την κατεύθυνση. Με την ενσωμάτωση της οδηγίας NIS2 για την κυβερνοασφάλεια επεκτείνεται ο κύκλος των δημόσιων

και των ιδιωτικών φορέων, οι οποίοι πρέπει να υιοθετούν ενισχυμένα μέτρα κυβερνοασφάλειας. Μεταξύ άλλων προβλέπονται μηχανισμοί για την αποτελεσματικότερη και πιο άμεση συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών αρχών. Για τη χώρα μας αρμόδια Αρχή είναι η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας. Επιπλέον, η εφαρμογή της NIS2 θα αποτελέσει τομή για την ανάπτυξη του εγχώριου οικοσυστήματος κυβερνοασφάλειας, καθώς θα δημιουργήσει ανάγκες σε σχετικές υπηρεσίες, προϊόντα και ειδικούς. Ως υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης λαμβάνουμε πρωτοβουλίες και συμμετέχουμε ενεργά στη διαμόρφωση εκείνου του πλαισίου, το οποίο

διασφαλίζει την προστασία των πολιτών στο ψηφιακό περιβάλλον και καθιστά σεβαστά τα δικαιώματά τους», σημειώνει στην «Κ» ο υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Δημήτρης Παπαστεργίου.

Η οδηγία ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι οι οργανισμοί θα πρέπει εντός 24 ωρών από το κυβερνοκύπημα να έχουν προχωρήσει σε έγκαιρη προειδοποίηση όσων επηρεάζονται και σε 72 ώρες να παράσχουν πληρέστερη ενημέρωση. Σε διάστημα ένα μήνα οφείλουν να έχουν συντάξει την τελική έκθεση για το περιστατικό. Προβλέπεται και ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των κρατών σε περιπτώσεις που αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Οι επικεφαλής μικρομεσαίων εταιρειών θεωρούν ότι παραμένουν, λόγω μεγέθους, στο απυρόβλητο.

Οι CEO υποτιμούν τον κίνδυνο των επιθέσεων

Με τους χάκερ να επιδιώκουν να βρισκονται πάντοτε ένα βήμα μπροστά σε σχέση με τις Αρχές, η ζήτηση για υπηρεσίες κυβερνοασφάλειας βαίνει αυξανόμενη. Αυτό γίνεται αντιληπτό εάν ληφθεί υπόψη ότι παγκοσμίως για έναν στους τέσσερις CEO, ακόμη, δεν αποτελεί προτεραιότητα η θωράκιση των επιχειρήσεών τους έναντι των κυβερνοεγκληματιών, βάσει ξένης έρευνας. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι επικεφαλής μικρομεσαίων εταιρειών θεωρούν ότι παραμένουν, λόγω μεγέθους, στο απυρόβλητο. Με αυτά τα δεδομένα οι προοπτικές ανάπτυξης της αγοράς κυβερνοασφάλειας, της οποίας παγκοσμίως η αξία τοποθετείται έως το 2029 σε περίπου 245 δισ. ευρώ (από 180 δισ. σήμερα), παραμένουν ισχυρές.

Στην Ελλάδα, την ανοδική αυτή τάση

φανερώνει και η άνοδος των επενδύσεων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας. Πριν από μερικές ημέρες έκανε την εμφάνισή της η ThreatScene Greece, στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας συμμετέχει το family office του επιχειρηματία Γιάννη Βαρδινογιάννη.

Επίσης, πριν από περίπου δέκα μήνες η Sphynx Technology Solutions, εταιρεία που ειδικεύεται στην παροχή λύσεων κατά των κυβερνοεπιθέσεων, με ιδρυτή τον Γιώργο Σπανουδάκη, καθηγητή στο Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών στο Πανεπιστήμιο Ίιτι του Λονδίνου, συνέστησε στη χώρα μας εταιρεία συμμετοχών, εντάσσοντας σε αυτήν τις δραστηριότητές της σε Ελβετία, Κύπρο και Ευρώπη.

Στο μετοχικό κεφάλαιο της Sphynx με τη μορφή συν-επένδυσης με διεθνή

επενδυτή έχει εισέλθει το επενδυτικό ταμείο «Φαιστός», που διαχειρίζεται κεφάλαια άνω των 100 εκατ. ευρώ και έχει ως αντικείμενο την επένδυση σε εταιρείες που αναπτύσσουν εφαρμογές βασισμένες σε 5G.

Στην κυβερνοασφάλεια έχουν επενδύσει το fund EOS του Απ. Ταμβακάκη και το Latsco Family Office (συμπερόντων Μαρίας Ι. Λάτση). Τα δύο σχήματα εισήλθαν, στα τέλη του 2020, στο μετοχικό κεφάλαιο της ελληνικής εταιρείας Obrela Security Industries με 5 εκατ. ευρώ.

Η εταιρεία, που εξαγόρασε πριν από δύο χρόνια την Encode με αντικείμενο την παροχή λύσεων κυβερνοασφάλειας, διαθέτει παρουσία, εκτός από την Αθήνα, στο Λονδίνο, στο Ριάτν, στο Ντουμπάι και στη Φρανκφούρτη. Η Obrela

Security Industries πριν από δύο χρόνια εγκαίνιασε το νέο παγκόσμιο κέντρο επιχειρήσεων κυβερνοασφάλειας, το οποίο λειτουργεί ως ενιαίο κέντρο συντονισμού όλων των αντίστοιχων εγκαταστάσεων της παγκοσμίας.

Στον τομέα της κυβερνοασφάλειας επενδύουν και οι εταιρείες πληροφορικής. Σε αυτές ανήκει η Neurosoft, για την οποία η παροχή υπηρεσιών κατά κυβερνοκυπημάτων αποτελεί στρατηγικό τομέα. Επίσης, πριν από περίπου δύο χρόνια η Lancom, που δραστηριοποιείται στην ανάπτυξη κέντρων δεδομένων, και η εταιρεία πληροφορικής Cosmos Business Systems ιδρύσαν τη CBS Lan που έχει ως αντικείμενο τη δημιουργία λύσεων και προϊόντων κυβερνοασφάλειας. Στους τεχνολογικούς εταιρείς της CBS Lan ανήκει η IBM.

Εφοδος της εφορίας σε «κρυφά» καταλύματα

Διασταυρώσεις και επιτόπιοι έλεγχοι για να βρεθούν ακίνητα που νοικιάζονται σε τουρίστες χωρίς να δηλώνονται τα έσοδα

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Αδήλwτα εισοδήματα από βραχυχρόνιες μισθώσεις αναζητά ο ελεγκτικός μηχανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, ενώ ταυτόχρονα έχει βάλει στο «μάτι» όλες τις στοιχηματικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Μέσα από σύνθετες διασταυρώσεις οι υπηρεσίες της φορολογικής διοίκησης θα αναζητήσουν εστίες φοροδιαφυγής και αμέσως μετά οι ελεγκτές θα αναλάβουν δράση για να διαπιστώσουν και να επιβάλλουν τα πρόστιμα που προβλέπει η φορολογική νομοθεσία. Παρά τα μέτρα που έχουν ληφθεί, το μαύρο χρήμα συνεχίζει να κυκλοφορεί ευρέως στις βραχυχρόνιες μισθώσεις, ενώ μεγάλες αποκλίσεις διαπιστώνονται μεταξύ κρατήσεων και δηλωθέντων εσόδων και στις εννοιακές καταλυμάτων μέσω Booking.

Το πρόγραμμα διασταυρώσεων θα αρχίσει άμεσα, με τη βοήθεια μάλιστα της νέας ψηφιακής μονάδας, η οποία αξιοποιεί και την τεχνητή νοημοσύνη. Στους ελέγχους στις μισθώσεις ακινήτων θα αξιοποιηθούν αλγόριθμοι και εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης, συνδυάζοντας και διασταυρώνοντας όλες τις πηγές φορολογικών και άλλων δεδομένων.

Ετσι λοιπόν θα αναζητηθούν: • Δηλωθέντα εισοδήματα. Θα διασταυρωθούν τα στοιχεία που έχουν δηλωθεί στις φορολογικές δηλώσεις με τα στοιχεία που έχουν κοινοποιήσει στην ΑΑΔΕ οι εταιρείες βραχυχρόνιων μισθώσεων, όπως Airbnb, Booking.com,

Βραχυχρόνιες και άλλες τουριστικές μισθώσεις ακινήτων ανεβοκατεβαίνουν περίεργα στις πλατφόρμες.

VRBO.

- Δαπάνες διαβίωσης.
- Περιουσιακά στοιχεία (ακίνητα, αυτοκίνητα κ.λπ).
- Τραπεζικοί λογαριασμοί και τυχόν καταθέσεις στο εξωτερικό.

Αυτό που θέλει να διαπιστώσει ο ελεγκτικός μηχανισμός είναι εάν τα εισοδήματα δικαιολογούν τον τρόπο διαβίωσης. Εν συνεχεία θα κληθούν οι ιδιοκτήτες για εξηγήσεις, ενώ ταυτόχρονα θα πραγματοποιηθούν αιφνιδιαστικοί έλεγχοι στα καταλύματα.

Παράλληλα, θα ελεγχθούν κινήσεις που γίνονται από τους ιδιοκτήτες στις πλατφόρμες. Δηλαδή, θα ενεργοποιείται ο ελεγκτικός μηχανισμός στις περιπτώσεις που το ακίνητο φαίνεται κλειστό (δηλαδή δεν είναι προς ενοικίαση), καθώς και εάν κατεβαίνει για κάποιες μέρες από την πλατφόρμα. Και οι δύο περιπτώσεις αποτελούν ενδείξεις φοροδιαφυγής. Δηλαδή, ότι το ακίνητο έχει μισωθεί ιδιωτικά, κάτι που στις περισσότερες περιπτώσεις γίνεται με μαύρα, χωρίς την έκδοση απόδειξης.

Σημειώνεται ότι η ΑΑΔΕ, στο πλαίσιο της συμφωνίας που έχει υπογράψει με τις πλατφόρμες Airbnb, Booking.com και Expedia Group/VRBO, έχει ήδη λάβει όλα τα στοιχεία των μισθώσεων για το

Η ΑΑΔΕ έχει ήδη λάβει όλα τα στοιχεία των μισθώσεων για το 2023 από τις πλατφόρμες Airbnb, Booking.com και Expedia Group/VRBO.

2023. Ετσι, ο ελεγκτικός μηχανισμός, έχοντας πλήρη εικόνα για το είδος και την επιφάνεια των ακινήτων που εκμισθώνονται, καθώς και το ύψος των εσόδων που εισπράττουν οι διαχειριστές, θα ξεκινήσει τις διασταυρώσεις. Στόχος είναι να εντοπιστούν περιπτώσεις μη δηλώσεως των ακινήτων στο μητρώο ή ψευδείς δηλώσεις για τα στοιχεία των ακινήτων και τη διάρκεια της εκμίσθω-

σης. Παράλληλα, η ειδική ομάδα της ΑΑΔΕ θα πραγματοποιήσει μια σειρά από διασταυρώσεις ανάμεσα στα ΑΦΜ ιδιοκτητών, στους Αριθμούς Ταυτότητας Ακινήτου (ΑΤΑΚ) και στα μητρώα των πλατφορμών βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων. Μέσω της ανωτέρω διασταύρωσης μπορούν να εντοπιστούν όσοι μισθώνουν περισσότερα από δύο ακίνητα με βραχυχρόνια μίσθωση και δεν

έχουν μετατρέψει το ΑΦΜ τους σε επαγγελματικό. Πρακτικά, θα μπουν στο στόχαστρο περίπου 7.500-10.000 φορολογούμενοι που διαθέτουν τρία ή περισσότερα ακίνητα.

Μέσω των διασταυρώσεων θα ελεγχθεί εάν έχουν κάνει έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας και καταβάλουν από φέτος ασφαλιστικές εισφορές, τέλος επιτηδεύματος και ΦΠΑ από το

πρώτο ακίνητο. Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω θα φορολογηθούν με βάση το ελάχιστο τεκμαίριο εισόδημα που ισχύει για τους ελεύθερους επαγγελματίες και όχι με την κλίμακα των ενοικίων, όπως ισχύει για τα φυσικά πρόσωπα.

Ανάλογες διασταυρώσεις θα πραγματοποιηθούν και στα ξενοδοχεία και ήδη ελέγχονται τα δηλωθέντα ακαθάριστα έσοδα με στοιχεία εσόδων από συναλλαγές τους με την πλατφόρμα Booking για το φορολογικό έτος 2022. Στόχος είναι να διαπιστωθεί εάν τα ποσά που έχουν δηλωθεί ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και εάν, με βάση αυτά τα στοιχεία, πληρώνονται οι φόροι.

Στοιχηματικές εταιρείες

Στον έλεγχο του συνόλου των εταιρειών παροχής υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών μέσω Διαδικτύου προχωράει η φορολογική διοίκηση. Ήδη κάποιες στοιχηματικές εταιρείες ελέγχονται, ενώ μέχρι το τέλος του έτους θα έχουν ξεκινήσει και οι υπόλοιπες με στόχο εντός του 2025 να έχουν ελεγχθεί και οι 18 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο.

Σύμφωνα με πληροφορίες, οι Αρχές αφήνουν ανοικτό το ενδεχόμενο να μη δηλώνουν τα πραγματικά στοιχεία των συναλλαγών. Σημειώνουν δε ότι οι έλεγχοι είναι πολύπλοκοι, αλλά υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο έχει ήδη ξεκινήσει την ελεγκτική προεργασία. Πρόσφατα εντοπίστηκαν δύο περιπτώσεις μη απόδοσης φόρων συνολικού ύψους 10,52 εκατ. ευρώ.

PURE ICE CUBES

PRESENTS

CYPRUS

5th

COCKTAIL FESTIVAL

MAIN SPONSOR

SUPPORTED BY

ORGANISED BY

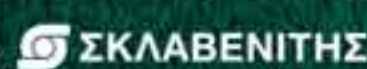

09 OCTOBER 2024
NICOSIA MUNICIPAL THEATRE
TIME: 18:00

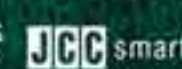
Where the city mingles
with the summit

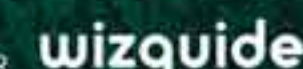
COCKTAIL
INGREDIENTS BY

CONTACTLESS
PAYMENTS BY

EVENT
SUPPORTER

THE BARS

ΛΕΥΚΩΣΙΑ MIX 'N' MALT | BLURRY LIGHTS | ΓΡΑΝΑΖΙ. | LOST + FOUND DRINKERY | NOTES AND SPIRITS
THEORY COCKTAIL BAR ΛΑΡΝΑΚΑ CUCKOO ROOFTOP COCKTAIL BAR ΛΕΜΕΣΟΣ MASON BAR
ΠΑΦΟΣ KINKY BAR, HOUSE OF SPIRITS | MR TIPPLER BAR ΑΘΗΝΑ LINE ATHENS | THE CLUMSIES
THE BAR IN FRONT OF THE BAR ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ CASABLANCA SOCIAL CLUB | GORILAS | PUROVŌKU
PROJECT | VOGATSIKOU 3 ΜΥΚΟΝΟΣ NOLAN MYKONOS ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ DR STRAVINSKY ΠΑΡΙΣΙ CLASSIQUE

Γιάννης Χατζής, πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων (ΠΟΞ)

Ρίσκο οι νέες επιβαρύνσεις στον τουρισμό

Οι κίνδυνοι για την ανταγωνιστικότητα και οι αντιδράσεις των tour operators της Ευρώπης στα μέτρα που ανακοίνωσε η κυβέρνηση

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

«Είναι υψηλό το ρίσκο να επιβαρύνεις διαρκώς το τουριστικό προϊόν σου, ροκανίζοντας έτσι την ανταγωνιστικότητά του και μάλιστα σε μια συγκυρία που έχουν αρχίσει ήδη να διαφαίνονται σημάδια κόπωσης της αγοραστικής δύναμης», σημειώνει μιλώντας στην «Καθημερινή» ο πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων Γιάννης Χατζής, σχολιάζοντας τα μέτρα που ανακοίνωσε η κυβέρνηση. Επιπλέον, αναφέρει πως η αύξηση των τελών έχει πυροδοτήσει σοβαρές αντιδράσεις μεταξύ των μεγαλύτερων τουριστικών οργανισμών της Ευρώπης. «Η οικονομία της χώρας εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από το ταξιδιωτικό ισοζύγιο καθώς δεν διαφαινεται βραχυπρόθεσμα κάποια αναπτυξιακή δυναμική εξαγωγών συγκρίσιμη με τον τουρισμό, μακάρι να υπήρχε αλλά δεν υπάρχει», επισημαίνει χαρακτηριστικά. Παράλληλα, θεωρεί ότι απαιτείται περαιτέρω ρύθμιση του πλαισίου λειτουργίας των βραχυχρόνιων μισθώσεων, ενώ εκφράζεται επιφυλακτικός για την πορεία του τουρισμού το 2025.

– Ποια είναι η εκτίμησή σας για τις αφίξεις και τις εισπράξεις από τον τουρισμό το 2025;

– Οι εκτιμήσεις βάσει των προγραμματισμών πτήσεων για το 2025 από τις βασικές αγορές - πηγές μας έχουν θετικό πρόσημο στους μεγάλους προορισμούς και αρνητικό στους ανερχόμενους προορισμούς. Σε γενικές γραμμές, η στασιμότητα στις οικονομίες της Ευρώπης σε συνδυασμό με τις νέες επιβαρύνσεις που επιτρεάζουν την τιμή πιθανολογούμε πως ωθεί τους πελάτες να κλείνουν νωρίς τις διακοπές τους για να εκμεταλλευτούν τις μεγάλες εκπτώσεις των προκρατήσεων, που σε κάποιες περιπτώσεις φτάνουν και το 25%. Ο τουρισμός είναι ένας κλάδος ο οποίος είναι πολύ ευαίσθητος στο εξωτερικό περιβάλλον, τόσο το γεωπολιτικό όσο και το οικονομικό, και είναι πολύ νωρίς για να κάνουμε σωστές εκτιμήσεις. Περίπου στις αρχές Νοεμβρίου, στη διεθνή έκθεση WTM, θα έχουμε μια καλύτερη εικόνα ως προς την κίνηση.

– Θεωρείτε τα μέτρα που ανακοίνωσε

πρέπει να υπάρχουν τολμηρές αποφάσεις για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις, σημειώνει ο κ. Χατζής.

η κυβέρνηση για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις επαρκή; Τι παραπάνω πρέπει να γίνει κατά την άποψή σας;

– Οι περιοχές της Αθήνας που αφορούν οι περιορισμοί εκπροσωπούν μονοψήφιο ποσοστό κλινών επί του συνόλου της βραχυχρόνιας μίσθωσης. Η θέση μας σταθερά είναι πως πρέπει να υπάρχουν τολμηρές αποφάσεις. Όπως σωστά ξεκαθάρισε ο πρωθυπουργός στη ΔΕΘ, η βραχυχρόνια μίσθωση αποτελεί μια επιχειρηματική δραστηριότητα. Άρα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως τέτοια. Το πρώτο, λοιπόν, που απαιτείται είναι ένα συγκεκριμένο ρυθμιστικό και κανονιστικό πλαίσιο. Ομοίως απαραίτητη κρίνεται η κατάργηση της προβλεπόμενης φορολογικής ασυλίας στην περίπτωση εκμετάλλευσης έως 2 ακινήτων, ρύθμιση που δεν συμβαδίζει με τον επιχειρηματικό χαρακτήρα της δραστηριότητας. Τέλος αναγκαία είναι η πραγματική αποτύπωση των οικονομικών στοιχείων της συγκεκριμένης δραστηριότητας. Σύμφωνα με την Grant Thornton, οι κλίβες βραχυχρόνιας μίσθωσης προσεγγίζουν, και σε κάποιες περιοχές ξεπερνούν, αυτές των ξενοδοχείων. Ωστόσο τα έσοδα που δηλώθηκαν το 2023 από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα υπολείπονται περίπου 93% των ξενοδοχειακών, δηλαδή 10 δις. Επίσης, βάσει στοιχείων της ΑΑΔΕ, το μέσο ετήσιο έσοδο ανά κατάλυμα διαμορφώθηκε στις 7.000 ευρώ, ποσό λιγότερο

Οι εκτιμήσεις για τις αφίξεις και τις εισπράξεις από τον τουρισμό το 2025 δείχνουν θετικό πρόσημο στους μεγάλους προορισμούς και αρνητικό στους ανερχόμενους προορισμούς.

δηλαδή στις περισσότερες περιπτώσεις από αυτό που θα εισέπραττε ο ιδιοκτήτης από τη μακροχρόνια μίσθωση. Η παραπάνω εικόνα εύλογα πιστεύουμε δημιουργεί πολλά ερωτήματα.

– Πολλοί μιλούν για πόλεμο ξενοδόχων - ιδιοκτητών ακινήτων που προβαίνουν σε βραχυχρόνιες μισθώσεις.

– Κανένας πόλεμος. Εμείς δεν υποστηρίζουμε πως πρέπει να σταματήσει η βραχυχρόνια μίσθωση. Το αντίθετο. Θεωρούμε πως μπορεί να αποτελέσει μέρος του τουριστικού προϊόντος μας. Για να γίνει όμως αυτό θα πρέπει να υπάρχουν κανόνες που θα προστατεύουν την ποιότητα του προϊόντος μας και να διασφαλιστεί πως η συγκεκριμένη δραστηριότητα δεν θα έρχεται σε αντίπαράθεση με την κοινωνία. Διότι αυτό συμβαίνει αυτά τη στιγμή και είναι η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη της βραχυχρόνιας μίσθωσης που τροφοδοτεί τη συζήτηση περί υπερτουρισμού και οδηγεί σε αντιτουριστικές αντιλήψεις. Εμείς ως κλάδος διαχρονικά πιστεύουμε πως ο τουρισμός οφείλει να προσφέρει και να ανταποδίδει στην κοινωνία. Το ίδιο πρέπει

να συμβεί και με τις βραχυχρόνιες μισθώσεις.

– Η αύξηση του τέλους παρεπιδημούντων περιορίστηκε από 2% που ήθελε η κυβέρνηση σε 0,75% από 0,5% που ίσχυε μέχρι σήμερα. Θεωρείται ότι ένα τόσο μικρό ποσοστό μπορεί να πλήξει πράγματι την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών ξενοδοχείων; Και αν ναι, γιατί; Δεν καταβάλλεται αυτό το τέλος από τους πελάτες οι εσείς απλώς το αποδίδετε απευθείας στους δάμους;

– Το τέλος παρεπιδημούντων νομοθετήθηκε το 1973 για να καλύψει δαπάνες καθαριότητας και φωτισμού ή έργων που τυχόν προκαλούνταν σε δήμους εξαιτίας της τουριστικής κίνησης. Μάλιστα ο κανόνας ήταν πως η επιβολή του ανωτέρω τέλους ήταν δυνατή. Το 2009, όταν αυτό μειώθηκε σε 0,5%, ο αριθμός των ξενοδοχείων ανερχόταν σε 9.559. Το 2023 ο αντίστοιχος αριθμός ανήλθε σε 10.047, αυξήθηκε δηλαδή μόλις 5% σε 14 χρόνια, με τις κλίβες να φτάνουν στις 887.748. Από την άλλη, η βραχυχρόνια μίσθωση που ξεκίνησε τη δραστηριότητά

Η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη της βραχυχρόνιας μίσθωσης τροφοδοτεί τη συζήτηση περί υπερτουρισμού και οδηγεί σε αντιτουριστικές αντιλήψεις.

της το 2014 έφθασε τον Ιούλιο του 2024 να αριθμεί 1.020.996 κλίβες, δηλαδή 133.248 περισσότερες από τις ξενοδοχειακές. Να σημειώσω επίσης ότι, όπως αποδεικνύεται από σχετικές μελέτες, η διαμονή σε καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης προκαλεί μεγαλύτερη περιβαλλοντική επίπτωση σε σχέση με τη μακροχρόνια μίσθωση. Αλλά στη βραχυχρόνια μίσθωση επιβλήθηκε τέλος παρεπιδημούντων μόλις φέτος. Αν, όπως προκύπτει από την προωθούμενη διάταξη, τα έσοδα από το τέλος αυτό προορίζονται πλέον για την κάλυψη των διαφορών εξόδων των δήμων, αυτό θα πρέπει να καταργηθεί, μια και δεν αφορά μόνο τον κλάδο των τουριστικών καταλυμάτων και να αντικατασταθεί από ένα τέλος που θα αφορά το σύνολο των επιχειρήσεων. Αν τώρα το τέλος παρεπιδημούντων πρόκειται να αξιοποιηθεί για τη βελτίωση των υποδομών είμαστε αντίθετοι στην οποιαδήποτε αύξησή του, καθώς αν υπολογιστούν και τα δυνητικά έσοδα που θα προέλθουν από την εφαρμογή του στη βραχυχρόνια μίσθωση το συνολικό ποσό υπερεπαρκεί, από τη στιγμή που, όπως ανακοινώθηκε, για τον ίδιο σκοπό θα αξιοποιηθεί και μέρος των εσόδων από το τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση.

– Αντισταθμίζονται οι επιπτώσεις των αυξήσεων του τέλους ανθεκτικότητας και κλιματικής κρίσης θεωρείτε τα επίπεδα που προσδιορίζονται τώρα ως πολύ ψηλά. Επιπλέον, μιλάτε εμμέσως πλην σαφώς για αδιαφάνεια στην ανταποδοτικότητα. Στο πώς χρησιμοποούνται δηλαδή αυτά τα λεφτά όπως και με το τέλος παρεπιδημούντων. Αντίστοιχα τέλη όμως καταβάλλουν κι άλλες βιομηχανίες, όπως για παράδειγμα η αεροπορία,

οι ενεργοβόρες βιομηχανίες και ούτω καθ' εξής. Γιατί χρειάζεται διαφορετική μεταχείριση για τα ξενοδοχεία;

– Το τέλος ανθεκτικότητας, με τη μορφή του τέλους διαμονής, θεσπίστηκε το 2016 για να ολοκληρωθεί η αξιολόγηση της χώρας στο πλαίσιο των μνημονίων. Θα έπρεπε λοιπόν να έχει προ πολλού καταργηθεί. Αντί να συμβεί αυτό οδηγήσαμε πέρυσσι σε διπλάσιασμό του. Και πριν συμπληρωθεί ένας χρόνος ανακοινώθηκε η περαιτέρω αύξησή του. Εχουμε λοιπόν ένα κράτος σε μόνιμη δημοσιονομική στενότητα, το οποίο αναζητά διαρκώς λύσεις για να «κλείσει τρύπες». Όμως εδώ χρειάζεται τεράστια προσοχή καθώς η αύξηση του τέλους έχει πυροδοτήσει την ηχηρή αντίδραση των σοβαρότερων tour operators της Ευρώπης. Η οικονομία της χώρας εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από το ταξιδιωτικό ισοζύγιο καθώς δεν διαφαινεται βραχυπρόθεσμα κάποια αναπτυξιακή δυναμική εξαγωγών συγκρίσιμη με τον τουρισμό. Μακάρι να υπήρχε αλλά δεν υπάρχει. Είναι λοιπόν υψηλό το ρίσκο να επιβαρύνεις διαρκώς το τουριστικό προϊόν σου, ροκανίζοντας έτσι την ανταγωνιστικότητά του και μάλιστα σε μια συγκυρία που έχουν αρχίσει ήδη να διαφαίνονται σημάδια κόπωσης της αγοραστικής δύναμης. Η κλιματική κρίση μας αφορά όλους και η χρηματοδότηση ανθεκτικών υποδομών πρέπει να προέλθει ομοιόμορφα από το σύνολο της οικονομίας.

Οι μικρές μονάδες

– Ποιες είναι οι εκτιμήσεις σας για τη χειμερινή σεζόν; Τόσο για τα μητροπολιτικά ξενοδοχεία δηλαδή της Αθήνας και τις ξενοδοχειακές, όσο όμως και για τους ορεινούς και ημιορεινούς προορισμούς; Είστε αισιόδοξοι;

– Η χειμερινή σεζόν είναι κατά κύριο λόγο υπόθεση του εσωτερικού τουρισμού. Και για αυτό δεν υπάρχουν μεγάλα περιθώρια αισιοδοξίας. Σε κάθε περίπτωση η χειμερινή σεζόν αφορά πολύ λίγες ημέρες και τα ξενοδοχεία 1,2 και 3 αστέρων και οι οικογενειακές επιχειρήσεις, αποκλεισμένες από χρηματοδοτήσεις και με τα έξοδά τους διαρκώς αυξανόμενα, δίνουν πραγματικά μάχη επιβίωσης.

Κατά 11,7% ενισχύθηκε ο τζίρος της ελληνικής βιομηχανίας τον Ιούλιο

Αύξηση 11,7% κατέγραψε ο δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία τον Ιούλιο του 2024 σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2023, έναντι μείωσης 10,3% που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του έτους 2023 με το 2022. Ο γενικός δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία του μηνός Ιουλίου 2024, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη του Ιουνίου 2024, παρουσίασε αύξηση 12,3%. Η αύξηση σε ετήσια βάση προήλθε από την άνοδο κατά 49,7% του δείκτη κύκλου εργασιών ορυχείων - λατομείων και κατά 11,4% του δείκτη κύκλου εργασιών μεταποιήσεων. Οι κατηγορίες της μεταποίησης στις οποίες καταγράφηκε η μεγαλύτερη αύξηση κύκλου εργασιών τον Ιούλιο του 2024 σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2023 είναι οι ακόλουθες:

- Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού κατά 54,8%.
- Παραγωγή προϊόντων καπνού κατά 34,4%.
- Κατασκευή ηλεκτρολογικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων κατά 25,7%.
- Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού κατά 19,8%.
- Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων κατά 17,6%.
- Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού κατά 16,7%.
- Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό και πλαστικές ύλες κατά 16,5%.
- Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών

ορυκτών προϊόντων κατά 15,9%.

- Χαρτοποιία και κατασκευή χαρτινων προϊόντων κατά 14,9%.
- Κατασκευή επίπλων κατά 13,7%.
- Σημαντική αύξηση, 12,4%, καταγράφηκε και στη βιομηχανία τροφίμων, που μετά τα πετρελαιοειδή αποτελεί τον μεγαλύτερο κλάδο της ελληνικής μεταποίησης.

Ο δείκτης κύκλου εργασιών εγχώριας αγοράς αυξήθηκε κατά 13,2%, ενώ ο δείκτης κύκλου εργασιών εξωτερικής αγοράς κατά 10,5% τον Ιούλιο του 2024 σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2023. Τη μεγαλύτερη αύξηση σημείωσαν τα έσοδα της βιομηχανίας από τις πωλήσεις εκτός Ευρωζώνης, κατά 18%, ενώ τα έσοδα από τις πωλήσεις στις χώρες της Ευρωζώνης ενισχύθηκαν σε ετήσια βάση μόλις κατά 3,6%.

- Οι κατηγορίες όπου καταγράφηκαν οι μεγαλύτερες ετήσιες αυξήσεις τζίρου στην εξωτερική αγορά είναι οι ακόλουθες:
- Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού κατά 59,8%.
- Παραγωγή προϊόντων καπνού κατά 40,4%.
- Εκπτώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων κατά 35,4%.
- Χαρτοποιία και κατασκευή χαρτινων προϊόντων κατά 32%.
- Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων εξοπλισμού κατά 32%.
- Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων κατά 24%.

Οι αφίξεις τουριστών αυξήθηκαν, αλλά τα έσοδα μειώθηκαν τον Ιούλιο

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Μείωση των ταξιδιωτικών εισπράξεων τον Ιούλιο παρά την αύξηση των αφίξεων καταγράφει στα στοιχεία για το ισοζύγιο πληρωμών του Ιουλίου η Τράπεζα της Ελλάδος. Ειδικότερα, σε σχέση με τον Ιούλιο του 2023, οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών αυξήθηκαν κατά 4,1%, ενώ οι σχετικές εισπράξεις μειώθηκαν κατά 4,2%. Θετικό πάντως παραμένει το πρόσημο των εισπράξεων για το επτάμηνο της τρέχουσας χρήσης καθώς σε σύγκριση με την περίοδο Ια-

Οι εισπράξεις υποχώρησαν κατά 4,2% σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2023, γεγονός που προκαλεί προβληματισμό.

νουαρίου-Ιουλίου 2023, οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών αυξήθηκαν το αντίστοιχο φετινό διάστημα κατά 11,2% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 5,6%. Τα στοιχεία αυτά, αν και προκαλούν προβληματισμό για την οικονομική πορεία του τουρισμού, έρχονται σε αντίθεση με αυτά που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) τα προηγούμενα εικοσιτετράωρα. Ειδικότερα, για τις επιχειρήσεις στον κλάδο των καταλυμάτων, δηλαδή των ξενοδοχείων, με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σε μηνιαία βάση, ο κύκλος εργασιών τον Ιούλιο

Παρά τη συρρίκνωση των τουριστικών εσόδων τον Ιούλιο, στο επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2024 οι εισπράξεις είναι αυξημένες κατά 5,6% και οι αφίξεις τουριστών κατά 11,2% περισσότερες σε σχέση με πέρυσι.

του 2024 ανήλθε σε 1,798 δις. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 5,2% συγκριτικά με τον Ιούλιο 2023, οπότε είχε ανέλθει σε 1,7 δις. ευρώ. Αντίστοιχα για τις επιχειρήσεις στον κλάδο των υπηρεσιών εστίασης, η δραστηριότητα του οποίου το καλοκαίρι είναι στενά συνυφασμένη με τον τουρισμό, ο κύκλος εργασιών τον Ιούλιο του 2024 ανήλθε σε 353,66 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση 6,5% σε σχέση με τον περυσινό Ιούλιο, οπότε είχε διαμορφωθεί στα 331,9 εκατ. ευρώ.

Εκπρόσωποι ενώσεων των ξενοδόχων αποδίδουν την πτώση των εσόδων κυρίως σε μείωση των δαπανών των

ξένων ταξιδιωτών εξαιτίας της ύφεσης που επικρατεί στις μεγάλες ευρωπαϊκές αγορές και στην υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Ορισμένοι βέβαια, επιχειρώντας να εξηγήσουν την πτώση των ταξιδιωτικών εισπράξεων που ανέφερε η Τράπεζα της Ελλάδος, μιλούν και για αδήλωτα εισοδήματα από τον κλάδο των βραχυχρόνιων μισθώσεων και παραπέμπουν σε πρόσφατες ανακοινώσεις της ΑΑΔΕ, που εντόπισε σοβαρά κρούσματα φοροδιαφυγής στον τομέα. Ωστόσο, το επιχειρήμα αυτό δεν συνάδει με τον τρόπο που συλλέγει τα στοιχεία η Τράπεζα της Ελλάδος και ο οποίος βασίζεται

κυρίως στην έρευνα συνόρων. Σε ερωτηματολόγια δηλαδή προς τους ξένους επισκέπτες της χώρας στα αεροδρόμια και στις άλλες πηγές εισόδου στην Ελλάδα, όπως οι συνοριακοί σταθμοί. Άλλες πηγές συνδέουν την πείση στις ταξιδιωτικές εισπράξεις που αναφέρει η Τράπεζα της Ελλάδος με τη μεγάλη άνοδο των οδικών αφίξεων από τα Βαλκάνια, σημειώνοντας πως οι ταξιδιώτες από τις χώρες αυτές έχουν διαχρονικά σημαντικά χαμηλότερη ταξιδιωτική δαπάνη.

Σε κάθε περίπτωση, περισσότερο φως στα μεγέθη του φετινού Ιουλίου αναμένεται να δώσει η Τράπεζα της Ελλάδος τις επόμενες ημέρες, οπότε θα δημοσιοποιήσει τα στοιχεία από το ταξιδιωτικό ισοζύγιο και τη μέση κατά κεφαλή δαπάνη των ξένων επισκεπτών της χώρας. Οι αισιόδοξοι εκτιμούν πως θα υπάρξει προς τα άνω διόρθωση των μεγεθών που δημοσιεύτηκαν την Παρασκευή. Οι απαισιοδοφοί μιλούν για νέα τάση για τον κλάδο, καθώς ο κόσμος κάνει λιγότερες διακοπές και ζοδεύει λιγότερα χρήματα. Οι ψυχραιμότεροι μιλούν για τάση αποφυγής των πιο ζεστών μηνών του καλοκαιριού, δηλαδή του Ιουλίου και του Αυγούστου, εξαιτίας των πολύ υψηλών θερμοκρασιών στον ευρωπαϊκό Νότο, αλλά και τον μεγάλο αριθμό τουριστών που τον επισκέπτεται. Επιχείρημα που εν μέρει τουλάχιστον στηρίζουν οι βελτιωμένες σε σχέση με πέρυσι επιδόσεις των προηγούμενων μηνών από τον Ιούλιο, αλλά μένει να φανεί αν θα επιβεβαιωθούν και τα στοιχεία του Σεπτεμβρίου.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΚΕΝΗ ΘΕΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΧΡΕΩΝ – ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ

Γίνεται δεκτή η υποβολή αιτήσεων για μια (1) κενή μόνιμη θέση Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Καθυστερήσεων και Ανάκτησης Χρεών στον Οργανισμό Χρηματοδότησεως Στέγης.

Σχετικές πληροφορίες έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Οργανισμού Χρηματοδότησεως Στέγης www.hfc.com.cy

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΚΑΛΩΔΙΩΣΗΣ

Η εταιρία μας C.C Easytech Solutions με ηγετική παρουσία στον χώρο των ηλεκτρονικών συστημάτων αναζητά έμπειρο και ικανό τεχνικό για την ενίσχυση της ομάδας μας. Ο υποψήφιος θα ασχολείται με την τοποθέτηση, σύνδεση και συντήρηση καλωδίων και συστημάτων σε διάφορους χώρους

Στείλτε το βιογραφικό σας στο vacancies@easytech.com.cy

Υπεύθυνη Δήλωση

Εγώ ο Δέρβης Χαράλαμπος υποψήφιος αντιδήμαρχος κοινοτικού διαμερίσματος Κρήτου Τέρας δηλώνω ότι δεν είχα οποισδήποτε έσοδα κατά την υποψηφιότητά μου στις Δημοτικές Εκλογές 2024.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΘΕΣΕΩΝ ΒΟΗΘΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου δέχεται αιτήσεις για την πλήρωση των πιο κάτω θέσεων διοικητικού προσωπικού: • **ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΚΕΝΕΣ ΜΟΝΙΜΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΒΟΗΘΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ - Κλ.Α2, Α5 και Α7(ii)** Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι/ές μπορούν να επισκεφθούν τον ακόλουθο ηλεκτρονικό σύνδεσμο: <https://www.cut.ac.cy/university/administration/administrative-services/hr/jobs/job-vacancies-administrative-staff/>

Η (ποδοσφαιρική) δίκη του αιώνα

Η ετυμγορία για τη Μάντσεστερ Σίτι μπορεί να προκαλέσει ντόμινο που ίσως ξεπεράσει τα όρια της Πρέμιερ Λιγκ

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Λίγες δικαστικές υποθέσεις με αντικείμενο το ποδόσφαιρο έχουν τόσο μεγάλο ενδιαφέρον διεθνώς όσο η αποκαλούμενη πλέον «ποδοσφαιρική δίκη του αιώνα», που ξεκίνησε την περασμένη Δευτέρα στο Λονδίνο και αφορά τις ούτε λίγο ούτε πολύ 130 κατηγορίες εις βάρος της διοίκησης της Μάντσεστερ Σίτι σχετικά με ενδεχόμενες οικονομικές ατασθαλίες και απόκρυψη στοιχείων. Ο λόγος που συγκεντρώνει τεράστιο ενδιαφέρον η υπόθεση είναι οι μεσομακροπρόθεσμες συνέπειες που μπορεί να έχει μια καταδικαστική απόφαση, πέρα από τον ίδιο τον αραβόκτιστο σύλλογο που κυριαρχεί στο κορυφαίο εθνικό πρωτάθλημα του κόσμου την τελευταία δεκαεπενταετία.

Η υπόθεση είναι στοιχειοθετημένη εδώ και 19 μήνες, κατά τον Τύπο στην Αγγλία, αλλά μόλις τώρα ξεκίνησε η α-κροαματική διαδικασία. Μια τριμελής επιτροπή έχει αρχίσει από τη Δευτέρα να εξετάζει την ογκώδη δικογραφία, που τελικά περιλαμβάνει 130 και όχι 115 κατηγορίες όπως αρχικά είχε αναφερθεί, εις βάρος της ομάδας του Μάντσεστερ που εδώ και 16 χρόνια η-λέγεται από τον σείχη Μανσούρ του Αμπου Ντάμπι και έχει κατακτήσει οκτώ τίτλους πρωταθλήματος, τρία κύπελλα Αγγλίας, έξι λιγκ καπ Αγγλίας αλλά και το Τσάμπιονς Λιγκ, το Ευρωπαϊκό Σούπερ Καπ και το Παγκόσμιο Κύπελλο Συλλόγων.

Οικονομική απάτη

Οι κατηγορίες που στοιχειοθετήσε η Πρέμιερ Λιγκ με τη βοήθεια και άλλων Αρχών και ενδιαφερομένων συνοψίζονται στην παραποίηση των οικονομικών στοιχείων με σκοπό την ανεξέλεγκτη ροή χρημάτων στα ταμεία του συλλόγου. Συγκεκριμένα η Σίτι κατηγορείται για οικονομικές ατασθαλίες τουλάχιστον για τα έτη από το 2009 έως το 2018, για παράνομη χρηματοδότηση εκ μέρους του Αμπου Ντάμπι, για παραβίαση των κανονισμών περί Οικονομικού Ευ Αγωνίζεσθαι (Financial Fair Play) τόσο της αγγλικής ομοσπονδίας και της Πρέμιερ Λιγκ όσο και της UEFA, αλλά και απόκρυψη στοιχείων και παραπλάνηση των Αρχών. Καθώς πρόκειται για θέμα που

Οι βαρύτατες κατηγορίες

Το κατηγορητήριο είναι δυνπικά συντριπτικό για τη Σίτι, καθώς περιλαμβάνει οικονομικές ατασθαλίες για τα έτη από το 2009 έως το 2018, παράνομη χρηματοδότηση, παραβίαση των κανονισμών Οικονομικού Ευ Αγωνίζεσθαι της αγγλικής ομοσπονδίας και της UEFA, απόκρυψη στοιχείων και παραπλάνηση των Αρχών. Συνολικά, οι κατηγορίες ανέρχονται σε 130.

Η διαδικασία σε δύο μέρη

Η ακροαματική διαδικασία θα λάβει χώρα σε δύο μέρη: Πρώτα, οι δικηγόροι της Πρέμιερ Λιγκ θα επικειρήσουν να αποδείξουν ότι η Μάντσεστερ Σίτι είναι όντως ένοχη για παραβίαση των κανονισμών και μετά, τόσο εκείνοι όσο και οι συνήγοροι της Σίτι θα δώσουν μάχη για την ποινή που πιθανόν επιβληθεί.

Το χρονοδιάγραμμα μέχρι την απόφαση

Η δίκη ξεκίνησε την περασμένη Δευτέρα σε μυστική τοποθεσία στο κεντρικό Λονδίνο και αναμένεται να διαρκέσει περί τις 10 εβδομάδες. Η απόφαση του δικαστηρίου αναμένεται προς το τέλος της ποδοσφαιρικής σεζόν, δηλαδή την άνοιξη του 2025. Ενδέχεται, δε, η υπόθεση να συνεχιστεί αργότερα και σε δεύτερο βαθμό.

Οι πιθανές ποινές και τα σενάρια

Εάν κριθεί τελικά ένοχη για κάποια ή κάποιες από τις 130 κατηγορίες εις βάρος της, η Μάντσεστερ Σίτι απειλείται πολύ σοβαρά με αφαίρεση πολλών βαθμών, πρόστιμο, απαγόρευση μεταγραφών ή και υποβιβασμό από την Πρέμιερ Λιγκ. Κάποιοι, μάλιστα, προειδοποιούν για τον κίνδυνο αφαίρεσης τίτλων, αλλά και αποκλεισμού από όλες τις διοργανώσεις.

Ο σείχης Μανσούρ του Αμπου Ντάμπι ελέγχει εδώ και 16 χρόνια την κορυφαία ομάδα της Αγγλίας.

Τυχόν καταδίκη της αναμένεται να αποτελέσει πυξίδα για τον έλεγχο των οικονομικών των συλλόγων και των ακατάσχετων δαπανών.

Κάποιοι προειδοποιούν ακόμη και για τον κίνδυνο αφαίρεσης τίτλων της ομάδας, αλλά και για αποκλεισμό από όλες τις διοργανώσεις.

εκτός από τις ποδοσφαιρικές και οικονομικές του πτυχές αγγίζει και πθικά ζητήματα αλλά και διεθνείς σχέσεις, το ενδιαφέρον είναι τεράστιο, ενώ οι συνέπειες μιας καταδίκης της Σίτι μπορεί να είναι ιδιαίτερας σημαντικές για το ποδόσφαιρο – και πιθανότατα θα αποδειχθούν απρόβλεπτες.

Πριν από τέσσερα χρόνια η Σίτι ήταν και πάλι στο εδώλιο του κατηγορουμένου, τη φορά εκείνη από την UEFA, και τιμωρήθηκε με διετή αποκλεισμό από τις ευρωπαϊκές διοργανώσεις για ανακριβείς δηλώσεις εσόδων από χορηγίες από το 2012 έως το 2016 (υποστήριζε ότι λάμβανε περισσότερα από όσα πραγ-

ματικά εισέπραττε ώστε να ισοσκελίσει τα επίσημα έσοδα με τις δαπάνες), αλλά κατάφερε να εξαφανίσει την ποινή στο Διεθνές Αθλητικό Δικαστήριο (ΚΑΣ).

Τη φορά αυτή όμως τα πράγματα φαίνονται πολύ πιο δύσκολα για την πρωταθλήτρια Αγγλίας – που σήμερα αντιμετωπίζει τη διεκδικήτρια του τίτλου Αρσενάλ στο «Ετίχαντ Στέιντιουμ» του Μάντσεστερ. Η δυσκολία δεν είναι στο

χορτάρι, αλλά –στο κατά πληροφορίες πολύ καλά δεμένο κατηγορητήριο– στην «δίκη του αιώνα».

«Μαύρο» χρήμα

Μεταξύ άλλων, στο κατηγορητήριο αναφέρεται ότι δόθηκαν σε μάντζερ, παίκτες και προπονητές χρήματα «κάτω από το τραπέζι», παραπέμποντας σε πρακτικές που θεωρούνται κατακρίτες

στη Γηραιά Αλβιόνα, αλλά σε άλλες, θερμότερες χώρες συνιστούν πάγια πρακτική. Ακόμη αναφέρεται ότι χορηγοί όπως η αεροπορική εταιρεία του Αμπου Ντάμπι –που κοσμή τη φανέλα της πρωταθλήτρια Αγγλίας με το όνομά της και «βάπτισε» και το γήπεδο της ομάδας– αποτέλεσαν και διοδο διοχέτευσης αδηλώτων κεφαλαίων στον σύλλογο από την ιδιοκτήτρια εταιρεία, τον όμιλο

Abu Dhabi United Group. Ο διετής ευρωπαϊκός αποκλεισμός που επιβλήθηκε πρωτοδικώς το 2020 στον σύλλογο μπορεί να μοιάζει με... χάδι μπροστά στις ποινές που μπορεί να επιβάλει η ανεξάρτητη επιτροπή η οποία εκδικάζει την υπόθεση – και αναμένεται να συνεχίσει επί περίπου 10 εβδομάδες την ακρόαση. Οι δε αποφάσεις δεν αναμένονται πριν από την Άνοιξη, κατά τις εκτιμήσεις του βρετανικού Τύπου. Το ενδιαφέρον όμως είναι τόσο μεγάλο ώστε τα τοπικά μέσα στο Μάντσεστερ παρακολουθούν λεπτό προς λεπτό τις πληροφορίες που βγαίνουν από τη διαδικασία στο κεντρικό Λονδίνο – ακριβώς εξαιτίας του πραγματικού κινδύνου για βαρύτατες συνέπειες.

Ποιες μπορεί να είναι αυτές; Η Μάντσεστερ Σίτι απειλείται πολύ σοβαρά με αποκλεισμό απ' όλες τις διοργανώσεις που συμμετέχει, με αφαίρεση πολλών βαθμών, πρόστιμο, απαγόρευση μεταγραφών για κάποια έτη ή και υποβιβασμό από την Πρέμιερ Λιγκ. Κάποιοι μάλιστα προειδοποιούν ακόμη και για τον κίνδυνο αφαίρεσης τίτλων, καθώς δεν υπάρχει προηγούμενο τέτοιος υπόθεσης και είναι άγνωστο εάν και πώς θα εξαντληθεί η αυστηρότητα των Αρχών. Στην εξεταζόμενη περίοδο, δηλαδή από το 2009 έως το 2018 η Σίτι κατέκτησε τρία πρωταθλήματα.

Τυχόν καταδίκη της Σίτι, όμως, δεν θα έχει συνέπειες μόνο για την ίδια – αναμένεται να αποτελέσει προηγούμενο και πυξίδα γενικώς για τον έλεγχο των οικονομικών των συλλόγων, να οδηγήσει στον πρακτικό περιορισμό των ακατάσχετων δαπανών (που παρά το Financial fair Play εξακολουθούν, ενώ την πληρώνουν όσοι δυσκολεύονται να ακολουθήσουν τις βαθύπλουτες ή κρατικές ιδιοκτησίες) και να συμβάλει στον ουσιαστικό έλεγχο της ροής χρημάτων εντός και εκτός Αγγλίας στο ποδόσφαιρο, κυρίως στην Πρέμιερ Λιγκ, αλλά και στην Τσάμπιονσιπ.

Αν τιμωρηθεί λοιπόν η ακατάσχετη ροή κεφαλαίων, πολλώ δε μάλλον τυχόν «μαύρου» χρήματος, και οι ποδοσφαιρικές ανισότητες μπορεί να αμβλυνθούν και θα περιοριστεί η αυτοπροβολή ξένων καθεστώτων μέσω ποδοσφαιρικών συλλόγων.

ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΕΙΔΗΣΕΩΝ
ΟΡΙΑΝΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
12:00 – 13:30

ΣΠΟΡ FM 95.0
ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣΕ!

Nicosia book fest
Τελετή έναρξης:
4/10/2024 ώρα 19:00

5-6 ΟΚΤ 2024
ΠΑΡΚΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ
www.nicosiabookfest.com

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

SCAN ME

eventorio

ΚΑΤΕΒΑΣΤΕ το APP **eventorio** για συνεχή ενημέρωση για τις δράσεις του φεστιβάλ

Λίγα στην Αττική και παλαιά τα κενά ακίνητα

Τα διαθέσιμα για ενοικίαση είναι πολύ λιγότερα από το αρχικό μέγεθος των 793.884 και στην πλειοψηφία τους χρήζουν επισκευών

ΤΟΥ ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Μικρό καλάθι θα πρέπει να κρατήσουν όσοι ποντάρουν στο άνοιγμα των «κενών ακινήτων» προκειμένου να λύσουν το στεγαστικό τους πρόβλημα. Η λεπτομερής ανάλυση των δεδομένων που συγκέντρωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή κατά την πρόσφατη διαδικασία απογραφής πληθυσμού και κατοικιών, υπολογίζει σε 793.884 τα κλειστά ακίνητα. Από αυτά όμως, μόνο τα 406.859 είναι διαθέσιμα για ενοικίαση και άλλα 59.530 πωλούνται. Επίσης, και αυτά είναι διάσπαρτα σε ολόκληρη τη χώρα. Στην Αττική, για παράδειγμα, όπου εντοπίζεται το μεγάλο πρόβλημα στέγασης, όλες μαζί οι κενές κατοικίες είναι μόλις 255.298 και από αυτές, διαθέσιμες για ενοικίαση ή πώληση είναι οι 151.945.

Έχει όμως σημασία και το πού βρίσκονται. Τουλάχιστον οι μισές είναι στον κεντρικό τομέα της Αθήνας. Οποιος περιμένει ότι θα βρει ένα κενό διαμέρισμα στα βόρεια προάστια, τότε θα πρέπει να γνωρίζει ότι όλο το σύνολο είναι (και μάλιστα με τα δεδομένα του 2021 που έγινε η απογραφή) λιγότερα από 11.150. Στα περίπου 15.528 ακίνητα ανέρχεται η διαθέσιμότητα στα νότια προάστια και στα μόλις 9.188 στα ανατολικά. Και το κυριότερο; Μιλάμε κατά κύριο λόγο για πολύ παλαιά ακίνητα τα οποία χρήζουν εκτεταμένων επισκευών προκειμένου να επανέλθουν στην αγορά. Εντυπωσιακό το ακόλουθο στατιστικό εύρημα: από τις 6,6 εκατ. κατοικίες που κατέγραψε η απογραφή στο σύνολο της χώρας, μόλις... 27.754 είναι αυτές που χτίστηκαν μετά το 2016 και δεν χρησιμοποιούνται ως κύριες κατοικίες. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι είναι και κενές καθώς στην κατάταξη η ΕΛΣΤΑΤ ενσωματώνει και τις δευτερεύουσες κατοικίες αλλά και τα εξοχικά. Συμπέρασμα: Οι διαθέσιμες για ενοικίαση κενές κατοικίες ανά την επικράτεια είναι σαφώς λιγότερες σε σχέση με αυτό που αποτυπώνει το αρχικό

εντυπωσιακό μέγεθος των 793.884, είναι παλαιές στη συντριπτική τους πλειοψηφία αλλά και διάσπαρτες σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια. Το γεγονός ότι αυτά τα στοιχεία έχουν συλλεγεί το 2021, εντείνει ακόμη περισσότερο τον προβληματισμό καθώς έχουν μεσολαβήσει τρία χρόνια όξυνσης του στεγαστικού προβλήματος αλλά και αύξησης των τιμών των ακινήτων και των ενοικίων, κάτι που ασφαλώς και αποτέλεσε κίνητρο για τους ιδιοκτήτες των κλειστών διαμερισμάτων να τα ρίξουν ξανά στην αγορά. Αυτό σημαίνει ότι παρά τα ισχυρά οικονομικά και φορολογικά κίνητρα που ανακοίνωσε η κυβέρνηση

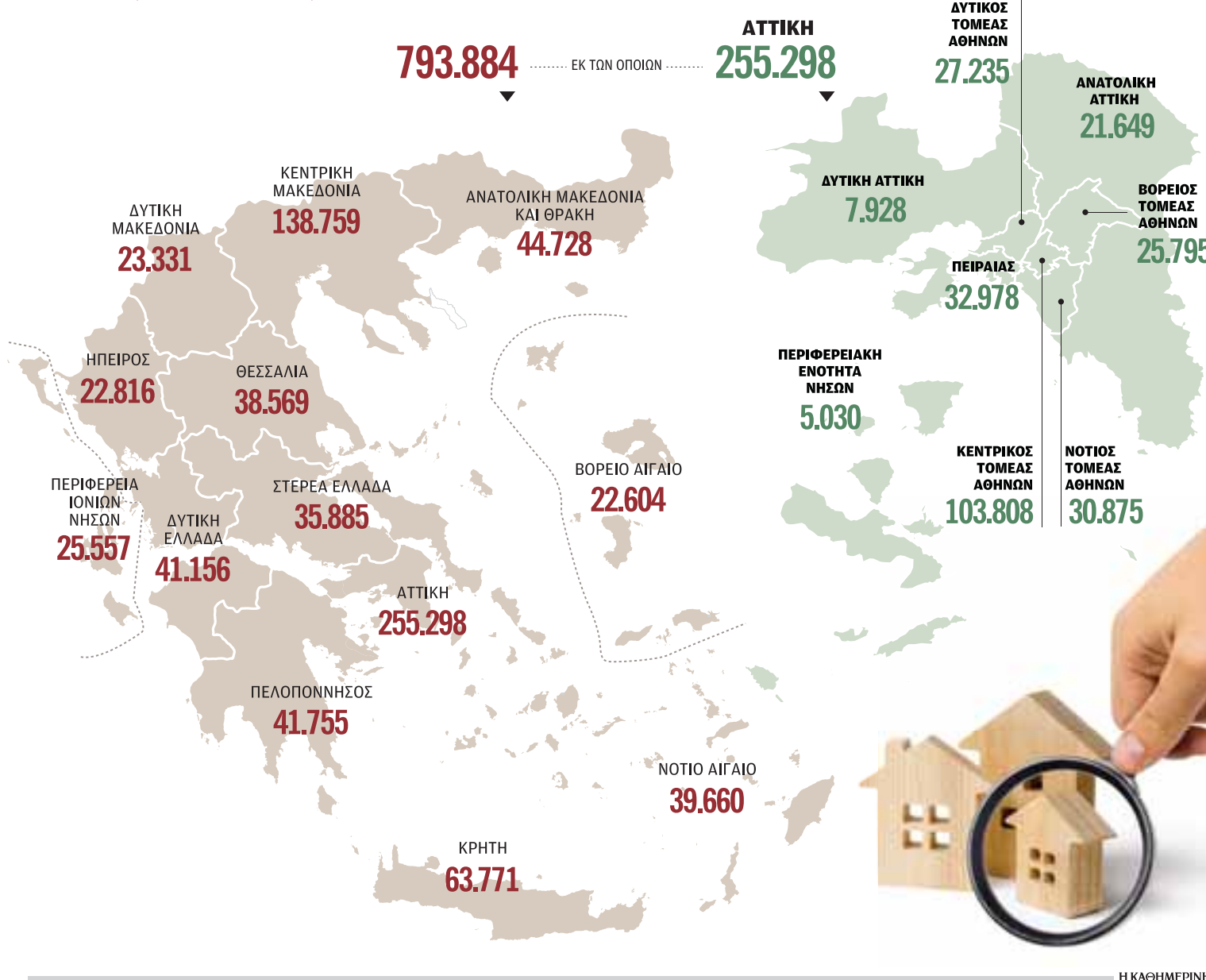
Πολλά ακίνητα έχουν περάσει στην κυριότητα των τραπεζών λόγω χρεών ή έχουν μπλεγμένο ιδιοκτησιακό καθεστώς, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να ληφθούν αποφάσεις.

για να τονώσει τη διαδικασία του... ανοίγματος, δύσκολα θα υπάρξει ανταπόκριση από περισσότερους από 9.000-10.000 ιδιοκτήτες μέσα στο επόμενο 14μηνο, περίοδο κατά την οποία ουσιαστικά θα παραμένουν τα κίνητρα σε ισχύ.

Τα συναρμόδια υπουργεία Οικονομικών και Οικογένειας έχουν ήδη στη διάθεσή τους δύο στατιστικά ευρήματα που αποτυπώνουν το περιορισμένο ενδιαφέρον:

1. Το πρώτο προέρχεται από τα στοιχεία της ΑΑΔΕ η οποία μετράει τα κλειστά ακίνητα (για την ακρίβεια τα δικαιώματα επί κλειστών ακινήτων τα οποία και υπολογίζονται σε περίπου ένα εκατομμύριο). Από το σύνολο των κενών ακινήτων του 2022, μόλις 6.000-7.000 μπήκαν και πάλι στην αγορά κατά τη διάρκεια της πε-

Κενές κατοικίες στην Ελλάδα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ρυσινής χρονιάς. Αυτό αποτυπώνει και τον... συνθήκη ρυθμό, χωρίς δηλαδή κάποια κίνητρα.

2. Το δεύτερο πηγάζει από την υλοποίηση της πρώτης φάσης του προγράμματος «Ανακαινίζω - Νοικιάζω». Στο οικονομικό κίνητρο της επιδότησης των 4.000 ευρώ κενών ακινήτων του 2022, μόλις 6.000-7.000 μπήκαν και πάλι στην αγορά κατά τη διάρκεια της πε-

την ελληνική επικράτεια.

Τώρα, στην εξίσωση μπαίνει η 3ετής απαλλαγή φόρου (ισχύει για τα κενά ακίνητα επί τουλάχιστον τρία χρόνια, κάτι που προκάλεσε τις αντιδράσεις των ιδιοκτητών) αλλά και η αυξημένη επιδότηση που μπορεί να φτάσει και στα 8.000 ευρώ αν γίνουν εργασίες αναβάθμισης 13.330 ευρώ. Και τα δύο είναι ισχυρά οικονομικά

κίνητρα αλλά... συγκρούονται με την πραγματικότητα της διαθέσιμότητας. Επίσης, τα χρονικά περιθώρια είναι συγκεκριμένα: για να ισχύσει το φορολογικό κίνητρο της απαλλαγής, θα πρέπει να υπογραφεί μισθωτήριο συμβόλαιο μέχρι το τέλος του 2025, ενώ για να πάρει κάποιος την επιδότηση των 8.000 ευρώ θα πρέπει να υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι.

Το υπουργείο Οικογένειας διπλάσιας την επιδότηση αλλά το συνολικό διαθέσιμο κονδύλι δεν αυξήθηκε, κάτι που σημαίνει ότι θα περιοριστεί ο αριθμός των τελικών δικαιούχων.

Η απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ αποτυπώνει συγκεκριμένους αριθμούς αλλά κεντρικό ρόλο παίζουν και τα ποιοτικά στοιχεία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, το ιδιοκτη-

Χωρίς κρατική αποζημίωση για τις φυσικές καταστροφές

Ιδιοκτήτες με ανασφάλιστη ακίνητη περιουσία άνω των 500.000 ευρώ

ΤΟΥ ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Χωρίς τη στήριξη του κράτους θα μείνουν οι ιδιοκτήτες με ακίνητη περιουσία άνω των 500.000 ευρώ, καθώς και οι επιχειρήσεις με τζίρο άνω των 500.000 ευρώ, εφόσον δεν ασφαλιστούν για φυσικές καταστροφές. Σύμφωνα με τα στοιχεία της φορολογικής διοίκησης, σήμερα περίπου 110.000 φυσικά πρόσωπα διαθέτουν περιουσία άνω των 500.000 ευρώ, οι οποίοι θα μείνουν εκτός κρατικών αποζημιώσεων εφόσον δεν ασφαλιστούν μέχρι την 1η Ιουνίου 2025. Αντιθέτως, όσοι εξ αυτών ασφαλιστούν θα έχουν και μείωση του ΕΝΦΙΑ κατά 10%. Αυτό σημαίνει ότι ιδιοκτήτες ακινήτων με σύνολο αντικειμενικής αξίας 750.000 ευρώ πληρώνει σήμερα ΕΝΦΙΑ 2.300 ευρώ. Στην περίπτωση που ασφαλίσει όλα τα ακίνητα που διαθέτει θα μειωθεί ο ΕΝΦΙΑ κατά 230 ευρώ.

Ελαφρύτερος θα είναι ο λογαριασμός για τους ιδιοκτήτες με κατοικίες συνολικής αξίας έως 500.000 ευρώ, οι οποίοι θα ασφαλίσουν ή έχουν ασφαλίσει το σπίτι ή τα σπίτια τους από φυσικές

Το ίδιο θα ισχύει και για επιχειρήσεις με τζίρο άνω των 500.000 ευρώ εάν δεν ασφαλιστούν μέχρι την 1η Ιουνίου 2025.

καταστροφές (σεισμό, πυρκαγιά, πλημμύρα). Η έκπτωση για τις ασφαλισμένες κατοικίες διπλασιάζεται και από 10% ανεβαίνει στο 20%, την οποία θα δουν στο εκκαθαριστικό του 2025.

Για παράδειγμα, στην περίπτωση που κάποιος έχει ακίνητη περιουσία 500.000 ευρώ και πληρώνει ΕΝΦΙΑ 750 ευρώ θα πληρώσει το 2025 600 ευρώ, δηλαδή θα είναι μειωμένος ο φόρος κατά 150 ευρώ.

Για να τύχουν των μειώσεων στον ΕΝΦΙΑ όσοι ασφαλίσουν τα ακίνητά τους θα πρέπει:

– **Να είναι** ασφαλισμένα για σεισμό, πυρκαγιά και πλημμύρα.

– **Η ασφάλιση** να αφορά το προηγούμενο έτος και να έχει διάρκεια τουλάχιστον τριών μηνών. Αν η διάρκεια της ασφάλισης είναι μικρότερη του ενός έτους, η μείωση του ΕΝΦΙΑ προσαρμόζεται αναλογικά. Ακίνητο ασφαλισμένο για λιγότερες από 90 ημέρες εντός του ίδιου έτους δεν δικαιούται έκπτωση.

– **Η έκπτωση** στον λογαριασμό του ΕΝΦΙΑ υπολογίζεται στο συνολικό ποσό του κύριου και του τυχόν «συμπληρωματικού» φόρου που επιβαρύνουν το ασφαλισμένο ακίνητο.

– **Η ασφάλιση** πρέπει να καλύπτει το σύνολο της αξίας του ακινήτου. Ως αξία του ακινήτου λαμβάνεται η αξία ανακατασκευής του κτίσματος ή των κτισμάτων, μη υπολογιζόμενης της αξίας του οικοπέδου.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών (Δεκέμβριος 2023), οι ασφαλισμένες κατοικίες ανέρχονται σε 1.159.332, ωστόσο μόνο 215.000 πληρούσαν το 2024 τις προϋποθέσεις για να λάβουν την έκπτωση του 10%. Κι αυτό καθώς σε πολλές περιπτώσεις οι ιδιοκτήτες διαμερισμάτων σε πολυκατοικίες δεν είχαν ασφαλίσει τα ακίνητά τους για πλημμύρες, ενώ σε άλλες περιπτώσεις οι ασφαλι-

στον τριών μηνών. Αν η διάρκεια της ασφάλισης είναι μικρότερη του ενός έτους, η μείωση του ΕΝΦΙΑ προσαρμόζεται αναλογικά. Ακίνητο ασφαλισμένο για λιγότερες από 90 ημέρες εντός του ίδιου έτους δεν δικαιούται έκπτωση.

– **Η έκπτωση** στον λογαριασμό του ΕΝΦΙΑ υπολογίζεται στο συνολικό ποσό του κύριου και του τυχόν «συμπληρωματικού» φόρου που επιβαρύνουν το ασφαλισμένο ακίνητο.

– **Η ασφάλιση** πρέπει να καλύπτει το σύνολο της αξίας του ακινήτου. Ως αξία του ακινήτου λαμβάνεται η αξία ανακατασκευής του κτίσματος ή των κτισμάτων, μη υπολογιζόμενης της αξίας του οικοπέδου.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών (Δεκέμβριος 2023), οι ασφαλισμένες κατοικίες ανέρχονται σε 1.159.332, ωστόσο μόνο 215.000 πληρούσαν το 2024 τις προϋποθέσεις για να λάβουν την έκπτωση του 10%. Κι αυτό καθώς σε πολλές περιπτώσεις οι ιδιοκτήτες διαμερισμάτων σε πολυκατοικίες δεν είχαν ασφαλίσει τα ακίνητά τους για πλημμύρες, ενώ σε άλλες περιπτώσεις οι ασφαλι-

Για τις ασφαλισμένες κατοικίες έναντι φυσικών καταστροφών (σεισμό, πυρκαγιά, πλημμύρα) η έκπτωση στον ΕΝΦΙΑ διπλασιάζεται και από 10% ανεβαίνει στο 20%.

στικές δεν ασφαλίζουν παλαιά ακίνητα για σεισμούς. Οι ασφαλιστικές εταιρείες θα πρέπει να αποστείλουν έως τις 25 Ιανουαρίου στοιχεία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων κατοικίας φυσικών κτισμάτων που καλύπτουν τους ασφαλιστικούς κινδύνους σεισμού, πυρκαγιάς και πλημμύρας και τα οποία είναι σε ισχύ. Μερικά από αυτά τα στοιχεία είναι

μεταξύ άλλων:

– Ο ΑΦΜ.

– Το ονοματεπώνυμο του λήπτη της ασφάλισης.

– Ο αριθμός ασφαλιστηρίου συμβολαίου.

– Η ημερομηνία έναρξης και λήξης της ασφάλισης.

– Η διεύθυνση και η περιγραφή της

ασφαλισμένης κατοικίας. Οι ασφαλιστικοί κίνδυνοι σεισμού, πυρκαγιάς και πλημμύρας που καλύπτει το συμβόλαιο.

– Το ασφαλισμένο κεφάλαιο που καλύπτει και τους τρεις προαναφερθέντες ασφαλιστικούς κινδύνους (σεισμό, πυρκαγιά και πλημμύρα).

– Τα στοιχεία για τα ασφαλισμένα σπίτια.

WE DELIVER WHAT WE PROMISE

Ζήσε στην Καρδιά της Λευκωσίας

☎ 8000 57 57 🌐 www.cyfieldgroup.com in f @cyfieldgroup

CYPRUS AIRWAYS Παρουσιάζει ασύγκριτα ναύλα για Business Class

Η Cyprus Airways ανακοινώνει μια αποκλειστική ευκαιρία για τους ταξιδιώτες να απολαύσουν την πολυτέλεια στους αιθέρες με ναύλους Business Class που ξεκινούν από το εκπληκτικό ποσό των €150. Αυτή η προσφορά περιορισμένου χρόνου ισχύει για πτήσεις που αναχωρούν τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο προς κορυφαίους προορισμούς όπως η Αθήνα, το Τελ Αβίβ, το Ντουμπάι, το Μιλάνο και η Ζυρίχη. Οι επιβάτες μπορούν να απολαύσουν την προσεγγμένη φιλοξενία από το αφοσιωμένο προσωπικό μας, μια γκουρμέ γαστρονομική εμπειρία με τα καλύτερα υλικά, και την απόλυτη άνεση στα υπερσύγχρονα και φιλικά προς το περιβάλλον αεροσκάφη A220.

«Είμαστε ενθουσιασμένοι που προσφέρουμε αυτούς τους ειδικούς εισαγωγικούς ναύλους για να καλωσορίσουμε περισσότερους επιβάτες στην εμπειρία της Business Class μας», δήλωσε ο Θάνος Πασχάλης, Διευθύνων Σύμβουλος της Cyprus Airways. «Αυτή η πρωτοβουλία επιτρέπει στους ταξιδιώτες να απολαύσουν την πολυτέλεια και την άνεση που χαρακτηρίζουν την premium εξυπηρέτησή μας, σε μια ασύγκριτη αξία». Αυτοί οι ναύλοι αποτελούν μια ευκαιρία περιορισμένου χρόνου για να ζήσουν οι ταξιδιώτες τα πρότυπα που τηρεί η Cyprus Airways.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ & ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Υποδοχή νεοεισερχόμενων φοιτητών

Την καθιερωμένη εκδήλωση αφιερωμένη στους νεοεισαχθέντες φοιτητές των μεταπτυχιακών του προγραμμάτων, διοργάνωσε το Ινστιτούτο Νευρολογίας & Γενετικής Κύπρου (ΙΝΓΚ). Φοιτητές από Ευρώπη και Μέση Ανατολή ξεναγήθηκαν στις εργαστηριακές εγκαταστάσεις του ΙΝΓΚ και γνώρισαν τα διάφορα τμήματα, στα οποία για τη διάρκεια των σπουδών τους θα ενσωματωθούν και θα αποτελούν μέλη των ερευνητικών ομάδων. Απευθυνόμενος στους νέους φοιτητές, ο Γενικός Εκτελεστικός Διευθυντής και Ιατρικός Διευθυντής του Ινστιτούτου Νευρολογίας & Γενετικής Κύπρου, Καθηγητής Λεωνίδας Φυλακτού, τόνισε τη σημασία της δουλειάς των φοιτητών στο Ινστιτούτο, καθώς τα αποτελέσματα των δικών τους διατριβών μπορεί να έχουν άμεση επίδραση στους ασθενείς και στην κοινωνία. Ο καθηγητής Φυλακτού αναφέρθηκε στη μακρά πορεία του Ινστιτούτου και στους τομείς ειδίκευσής του καθώς και σε υπηρεσίες, οι οποίες στη χώρα μας προσφέρονται αποκλειστικά από το ΙΝΓΚ.

CYFIELD

Η νέα εποχή του κέντρου της Λευκωσίας

Με τα φώτα στραμμένα στην καρδιά της Λευκωσίας, πραγματοποιήθηκε το βράδυ της Πέμπτης, 19 Σεπτεμβρίου, εκδήλωση—παρουσίαση της Cyfield, με την ονομασία «Η νέα εποχή του κέντρου της Λευκωσίας: Το σύγχρονο lifestyle και οι επενδυτικές προοπτικές».

Πλήθος κόσμου βρέθηκε στο εμπορικό κέντρο της πόλης και συγκεκριμένα στη συμβολή των οδών Στασικράτους - Μνασιάδου για να

παρακολουθήσει την εκδήλωση που ήταν αφιερωμένη στο κέντρο της πρωτεύουσας και τη νέα εποχή του.

Για το νέο πρόσωπο, τις προοπτικές και τις επενδυτικές ευκαιρίες του κέντρου, αλλά και για το όραμα της Cyfield για το αύριο, μίλησε ο Εκτελεστικός Διευθυντής της Cyfield, κ. Γιώργος Χρυσόχοος. «Η Λευκωσία χρειαζόταν κάτι καινούριο και η Cyfield το τόλμισε», τόνισε

ο ίδιος, κάνοντας αναφορά στα μεγάλα έργα 360, Stasikratous Residences, Downtown Residences και King's Garden, επισημαίνοντας ότι οι επενδύσεις της Cyfield που θα ολοκληρωθούν μέχρι το 2026, θα έχουν αξία πέραν των 250 εκατομμυρίων ευρώ. Δεν παρέλειψε επίσης να αναφερθεί στα έργα που ανέλαβε η Cyfield ως εργολάβος και τα οποία θα αναβαθμίσουν περαιτέρω τη Λευκωσία.

ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ ΑΛΦΑΜΕΓΑ

Στηρίζουν το Καραϊσκάκειο

Οι Υπεραγορές ΑΛΦΑΜΕΓΑ και το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα για ακόμα μια φορά ενώνουν τις δυνάμεις τους, με στόχο την προώθηση ενός κοινού οράματος, για έναν κόσμο γεμάτο παιδικά χαμόγελα. Έτσι λοιπόν από τις 23 Σεπτεμβρίου μέχρι και τις 10 Οκτωβρίου 2024, η μέχρι εξαντλήσεως των αποθεμάτων, οι Υπεραγορές ΑΛΦΑΜΕΓΑ με αφορμή τον Σεπτέμβριο μήνα Λευκαίμιας, δίνουν την ευκαιρία στο κοινό να στηρίξει την προσπάθεια αυτή, αγοράζοντας αποκλειστικά από τα ταμεία των Υπεραγορών, τη «σβούρα ζωής» στην τιμή των €2. Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αγάπη και ευαισθησία, οι Υπεραγορές ΑΛΦΑΜΕΓΑ στηρίζουν σταθερά πρωτοβουλίες που αφορούν την υγεία των παιδιών, καθώς και ανθρωποκεντρικούς οργανισμούς με αξιόλογο κοινωνικό έργο. Αγόρασε σήμερα τη «σβούρα ζωής» στηρίζοντας την προσπάθεια των Υπεραγορών ΑΛΦΑΜΕΓΑ και του Καραϊσκάκειου Ιδρύματος, για έναν κόσμο γεμάτο παιδικά χαμόγελα.

NICOSIA BOOK FEST

Ερχεται στις 5 Οκτωβρίου

Το Nicosia Book Fest 2024 μπήκε σε γοργούς ρυθμούς οργάνωσης του επόμενου φεστιβάλ βιβλίου, το οποίο θα πραγματοποιηθεί στο Πάρκο Ακρόπολης, στις 5-6 Οκτωβρίου 2024. Πολλές συναρπαστικές δράσεις περιλαμβάνει το Φεστιβάλ Βιβλίου Λευκωσίας 2024 ειδικά για το φιλαναγνωστικό κοινό. Με πολλούς συγγραφείς, πολλά βιβλία, παρουσιάσεις, διαδράσεις επιστρέφει και φέτος, που θα αφήσουν ικανοποιημένους και τους πιο απαιτητικούς λάτρεις του βιβλίου. Μείνετε συνδεδεμένοι με την ιστοσελίδα του Φεστιβάλ www.nicosiabookfest.com για περισσότερες πληροφορίες και νέα του Φεστιβάλ, ενώ μπορείτε να επισκεφθείτε και το nbf store για αγαπημένα προϊόντα για βιβλιοφάγους.

Θα τοποθετηθούν επίσης και 239 λευκές φιγούρες που συμβολίζουν τα άτομα που δυστυχώς έχουμε χάσει κατά το 2023.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

προτείνει

3

ΠΕΜ 20:30 (60')
Graces – Silvia Gribaudi
15th Open House Festival

Η παράσταση είναι εμπνευσμένη από το γλυπτό του Αντώνιο Κανόβα «Τρεις Χάριτες» και αντλεί έμπνευση από τη μυθολογία: τις τρεις κόρες του Δία —Ευφροσύνη, Αγλαΐα και Θάλεια— οι οποίες ακτινοβολούσαν λαμπρότητα, χαρά και ευημερία. Τρεις αρσενικές φιγούρες σε έναν χώρο και χρόνο που αιωρείται μεταξύ του ανθρώπινου και του αφηρημένου: ένα σημείο όπου αρσενικό και θηλυκό συναντιούνται χωρίς προκαθορισμένους ρόλους και χορεύουν στον ρυθμό της φύσης. Χορογραφία: Silvia Gribaudi. Δραματολογία: Silvia Gribaudi και Matteo Maffesanti. Ερμηνευτές: Silvia Gribaudi, Siro Guglielmi, Matteo Marchesi, Andrea Rampazzo. Η παράσταση παρουσιάζεται στο πλαίσιο του 15ου Open House Festival της Στέγης Χορού Λεμεσού, σε συνεργασία με το Θέατρο Ριάλτο. €10/8

12 – 18

ΣΑΒ – ΠΑΡ 20:00
Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Κύπρου (18+)

Ένα πανόραμα από επιλεγμένες ταινίες μυθοπλασίας, animation, πειραματικές και ντοκιμαντέρ θα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν οι σινεφίλ, σε μια διοργάνωση που αναδεικνύει τον πολυδιάστατο χαρακτήρα της τοπικής και διεθνούς κινηματογραφικής κοινότητας. Το ISFFC με δεκάδες ταινίες μικρού μήκους Κύπριων και ξένων σκηνοθετών, έρχεται στην οθόνη του Θεάτρου Ριάλτο για 14η συνεχή χρονιά, σε καλλιτεχνική διεύθυνση των Ιωακείμ Μυλωνά και Αλεξίας Roider. Παράλληλες δράσεις, εργαστήρια και προβολές πλαισιώνουν και φέτος το Φεστιβάλ, το οποίο αποτελεί ετήσιο θεσμό του Υφυπουργείου Πολιτισμού (Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού) και συνδιοργανώνεται με το Θέατρο Ριάλτο. Με ελληνικούς και αγγλικούς υπότιτλους. **Είσοδος ελεύθερη.** (Απαραίτητη η εξασφάλιση θέσεων).

21

ΔΕΥ 20:30 (87')
Σκάμματα (CY, 2024) | Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου

Πενήντα χρόνια μετά το πραξικόπημα και την Τουρκική εισβολή στην Κύπρο, Κύπριοι και ξένοι αρχαιολόγοι, καθώς και μέλη του τότε προσωπικού του Τμήματος Αρχαιοτήτων, ανασκάπτουν την προσωπική μνήμη, ψηλαφούν το συλλογικό τραύμα του πολέμου και σκιαγραφούν τις συνέπειές του στην κυπριακή αρχαιολογία. Ένα ντοκιμαντέρ του Τμήματος Αρχαιοτήτων με αφορμή την επέτειο των 50 χρόνων από το πραξικόπημα και την Τουρκική εισβολή στην Κύπρο. Σκηνοθεσία: Δανάη Στυλιανού. Γλώσσες διαλόγων: Ελληνικά, Αγγλικά, Γαλλικά. Υπότιτλοι: Ελληνικά, Αγγλικά. **Είσοδος Ελεύθερη** (Απαραίτητη η εξασφάλιση θέσεων).

26 – 27

ΣΑΒ – ΚΥΡ 11:30 & 16:00 (50')
Επί Σκηνής
88 Μικρές Συμφωνίες
Στέφανος Δρουσιώτης | Πρόγραμμα Συνεργαζόμενος Καλλιτέχνης 2024

Μια αξέχαστη παράσταση για ένα πιάνο με ουρά, δύο ουράνια σώματα και μια αόρατη ορχήστρα. Ο Στέφανος Δρουσιώτης επιστρέφει στο Θέατρο Ριάλτο με μια πρωτότυπη παράσταση-συναυλία που συστήνει στους νεαρούς θεατές την κλασική μουσική και τα χιλιάδες μυστικά της. Μέσα από μια σειρά μαγευτικών σκηνικών εικόνων, η συναρπαστική αυτή εμπειρία καλεί τα παιδιά να εξερευνήσουν έναν κόσμο γεμάτο σκέψεις και ερωτήματα: τι είναι η μουσική, πώς δημιουργείται, γιατί συνεχίζουμε να τη φτιάχνουμε και να την απολαμβάνουμε; Σύλληψη, σκηνοθεσία, φωτισμοί, ερμηνεία: Στέφανος Δρουσιώτης. Το έργο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Συνεργαζόμενος Καλλιτέχνης του Θεάτρου Ριάλτο 2024. €12/10

Οκτώβριος 2024

30

ΤΕΤ 20:30 (70')
Γυναίκες σε κάδρο... 50 χρόνια | Πολιτιστική Κίνηση Επιλογή & Θεατρική Ομάδα Παρασκήνιο

Βασισμένη σε πραγματικές, προσωπικές ιστορίες γυναικών του 1974, η μουσικοθεατρική αυτή παράσταση παρουσιάζει την αθέατη ιστορία των γυναικών της Κύπρου. Μια ολόκληρη κοινωνία γυναικών με μια πράσινη ταυτότητα στο χέρι, την προσφυγική, συνεχίζουν μια άλλη ζωή απ' αυτήν που ονειρεύτηκαν, χωρίς να ρωτηθούν. Συγγραφή κειμένων: Γεωργία Ιορδάνου. Σκηνοθεσία: Ξένιος Ξενοφώντος. Μουσική επιμέλεια, πρωτότυπη σύνθεση και διδασκαλία: Μιχάλης Γρηγορίου. Παίζουν οι ηθοποιοί: Ιωάννα Σιαφάκη και Γαλάτεια Ζήνωνος. Συνοδεύει πολυμελής ορχήστρα και το Φωνητικό Σύνολο της Πολιτιστικής Κίνησης Επιλογή. €15/12

Εισιτήρια:

Στο ταμείο του Θεάτρου:
Δευτέρα -Παρασκευή 10:00 - 15:00 & 90' πριν την έναρξη των παραστάσεων
Ηλεκτρονικά www.rialto.com.cy
Τηλεφωνικά 7777745
Κρατήσεις θέσεων γίνονται τηλεφωνικά και ισχύουν μέχρι και πέντε μέρες πριν από κάθε παράσταση.
*Το κοινό παρακαλείται όπως προσέρχεται έγκαιρα.

Ταμείο Θεάτρου:

7777745, boxoffice@rialto.com.cy

7777745
rialto.com.cy

Θέατρο Ριάλτο

Ανοδος με ώθηση από τράπεζες και επιλεγμένα blue chips

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.454,10 μονάδες με κέρδη 0,80%

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Οι αγοραστές πήραν τα ντρία της συνεδρίασης στο Χρηματιστήριο Αθηνών για δεύτερη συνεχή ημέρα, με το θετικό διεθνές κλίμα έπαιτα από τα νέα ρεκόρ στη Wall Street και το αυξημένο ενδιαφέρον για τον τραπεζικό κλάδο να στηρίζουν την άνοδο του Γενικού Δείκτη πάνω από τις 1.450 μονάδες και στα υψηλότερα επίπεδα από την 1η Αυγούστου πριν ξεσπάσει το διεθνές sell-off.

Στο επίκεντρο βρέθηκαν οι εξελίξεις σχετικά με το placement της Εθνικής Τράπεζας, με το τοπίο να ξεκαθαρίζει, καθώς αναμένεται να ξεκινήσει και να ολοκληρωθεί την επόμενη εβδομάδα. Παράλληλα, ρευστότητα που είχε μείνει εκτός αγοράς το τελευταίο διάστημα και ήταν εν αναμονή των εξελίξεων, διοχετεύθηκε στο ταμπλό στηρίζοντας και άλλα blue chips. Πλέον, σγκώριοι αναλυτές εκτιμούν ότι υπάρχουν αυξημένες πιθανότητες εισόδου του Γενικού Δείκτη στην κρίσιμη για τη μεσοπρόθεσμη τάση περιοχή αντίστασης των 1.470-1.500 μονάδων, αρκεί να παραμείνει υποστηρι-

Στο επίκεντρο βρέθηκαν οι εξελίξεις σκετικά με το placement της Εθνικής Τράπεζας, με το τοπίο να ξεκαθαρίζει, καθώς αναμένεται να ξεκινήσει και να ολοκληρωθεί την επόμενη εβδομάδα.

κτική και η εικόνα των διεθνών αγορών. Σημειώνεται ότι την τελευταία φορά που το Χ.Α. βρέθηκε στις 1.500 μονάδες ήταν στις 20 Μαΐου, που αποτέλεσαν και υψηλά 13 ετών, τις οποίες ωστόσο δεν κατάφερε να «κρατήσει» πάνω από μία συνεδρίαση. Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.454,10 μονάδες με κέρδη 0,80%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 147,27 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε στο +1,01% και στις

3.544,41 μονάδες, ενώ οριακές απώλειες 0,02% κατέγραψε ο δείκτης της μεσαίας κεφαλαιοποίησης, κλείνοντας στις 2.341,56 μονάδες. Στα μη τραπεζικά blue chips, με κέρδη άνω του 2% έκλεισαν οι Metlen και Titan, ενώ ακολούθησαν με άνοδο άνω του 1% οι Βιοχάλο, ΤΕΚ ΤΕΡ-ΝΑ, ΔΕΗ, Jumbo και Cenergy. Με απώλειες 0,86% έκλεισε η Coca-Cola και στο -0,71% η HELLENIQ ENERGY, ενώ ήπια πτώση σημείωσαν Autohellas, ΟΤΕ, ΕΛ-

λάκτωρ, Σαράντς και ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή. Ο τραπεζικός δείκτης υπεραπέδωσε με άνοδο 1,6% κλείνοντας στις 1.269,52 μονάδες, με την Εθνική Τράπεζα να ενισχύεται κατά 2,67%, την Alpha Bank να ακολουθεί στο +1,25% και τη Eurobank στο +1,22%, ενώ με κέρδη 1,01% έκλεισε η Τράπεζα Πειραιώς. Θετικά λειτουργήσε στην αγορά και νέα ανάλυση της UBS, η οποία βλέπει σημαντικά περιθώρια ανόδου για τις μετοχές των ελληνικών συστημικών τραπεζών, τονίζοντας πως οι ανταμοιβές προς τους μετόχους είναι ιδιαίτερα ελκυστικές.

Η τιμή-στόχος για την Alpha Bank τέθηκε από την ελβετική τράπεζα στα 2,32 ευρώ, για τη Eurobank στα 2,74 ευρώ, για την Εθνική στα 11,20 ευρώ και για την Τράπεζα Πειραιώς στα 5,70 ευρώ, οι οποίες υποδηλώνουν άνοδο 38% έως και 56% από τα τρέχοντα επίπεδα. Όπως σημείωσε η UBS, οι ελληνικές τράπεζες βρίσκονται σε καλή θέση για να επωφεληθούν από έναν επενδυτικό κύκλο που διευκολύνεται από τα ευρωπαϊκά κεφάλαια του RRF και μια ισχυρή μακροοικονομική ανάκαμψη.

Κέρδη λόγω Κίνας στις ευρωπαϊκές αγορές

Με κέρδη ολοκληρώθηκαν οι χθεσινές συναλλαγές στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, μέσα σε ένα ευνοϊκό κλίμα που διαμορφώθηκε κυρίως από το γενναιόδωρο πρόγραμμα τόνωσης της κινεζικής οικονομίας. Ειδικότερα, ενισχυμένοι αποδείχθηκαν κλάδοι που έχουν μεγάλη έκθεση στην αγορά της Κίνας (οίκoi μόδας, είδη πολυτελείας, πρώτες ύλες, αυτοκίνητα). Ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίαση με άνοδο 0,65%, ενώ τα σημαντικότερα κέρδη εμφάνισε ο CAC 40 στο Παρίσι με 1,28%, δεδομένου ότι η Γαλλία αποτελεί και τη βάση πολλών και μεγάλων ομίλων με οίκους μόδας και δραστηριότητες στα είδη πολυτελείας. Στο Λονδίνο, ο FTSE 100 έκλεισε με 0,28%, με 0,80% στη Φρανκφούρτη ο DAX, με 0,60% στο Μιλάνο ο FTSE MIB και με 0,33% ο IBEX στη Μαδρίτη. Το Πεκίνο παρουσίασε το μεγαλύτερο μετά την πανδημία οικονομικό του πρόγραμμα, εντός του οποίου συγκαταλέγεται μια μείωση σε βασικό επιτόκιο κατά 50 μ.β., καθώς και στο επιτόκιο στεγαστικών δανείων. Αργά χθες πριν από το κλείσιμο της αμερικανικής αγοράς, οι Dow Jones και Nasdaq είχαν κέρδη 0,04% και 0,52%, αντιστοίχως. Ο S&P 500 είχε υποχωρήσει, καθώς τα τελευταία στοιχεία έδειξαν απροσδόκητη κάμψη της καταναλωτικής εμπιστοσύνης τον Σεπτέμβριο στις ΗΠΑ κι ενώ οι ανησυχίες για την υγεία της αγοράς απασχόλησης εντείνονται, αλλά στη συνέχεια

ανάκαμψε με κέρδη 0,18%. Το επενδυτικό κοινό αναζητεί ενδείξεις για την επόμενη κίνηση της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ, αφού την περασμένη εβδομάδα εγκαινίασε τον κύκλο αποκλιμάκωσης του κόστους δανεισμού με δραστική περικοπή κατά 50 μονάδες βάσης. Ο κλαδικός δείκτης με τη σημαντικότερη ενίσχυση στην Ευρώπη χθες, κατά 2,5%, ήταν εκείνος των ειδών πολυτελείας λόγω εξάρτησής του από την Κίνα. Οι τιμές των μετοχών των ομίλων LVMH και Richemont είχαν κέρδη 3,2% και 4,1%, αντίστοιχως. Με ακόμη πιο εντυπωσιακή άνοδο, 4,4%, έκλεισε τη χθεσινή συνεδρίαση ο κλαδικός δείκτης των πρώτων υλών, εμφανίζοντας την καλύτερη επίδοση ημέρας των τελευταίων 22 μηνών χάρις στις προσδοκίες για αυξημένη ζήτηση από την Κίνα. Άλλοι κλάδοι με μεγάλη εξάρτηση από την αγορά αυτή είναι του αυτοκινήτου και η βαριά βιομηχανία, των οποίων οι δείκτες ενισχύθηκαν 1,1% και 0,6%, αντιστοίχως. Κατά τον Μπεν Λέντλερ, διευθυντή στρατηγικής μετοχών στην Bradesco BBI, «οι καταναλωτές και οι καταναλώτριες της Κίνας αποτελούν μακράν τη μεγαλύτερη αγορά των ευρωπαϊκών ομίλων ειδών πολυτελείας και αυτόν τον συσχετισμό κάνουν οι επενδυτές και έχουν πεποίθηση ότι τα μέτρα τόνωσης του Πεκίνου θα ενισχύσουν και την αγοραστική δύναμη των πρώτων».

REUTERS, BLOOMBERG

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Τι δείχνει η μείωση των επιτοκίων κατά 50 μ.β. από τη Fed

Σε συμφωνία με τις προσδοκίες των αγορών, ιδιαίτερα μετά τις πρόσφατες δηλώσεις του επικεφαλής Τζερόμι Πάουελ ότι «έφτασε η ώρα για αναπροσαρμογή της πολιτικής», η Fed ανακοίνωσε την έναρξη κύκλου υποστηρικτικής νομισματικής πολιτικής.

Τα στοιχεία των τελευταίων μηνών έχουν ενισχύσει την πεποίθηση της Fed ότι ο πληθωρισμός βρίσκεται σε σταθερή πτωτική πορεία προς τον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2%, ενώ η οικονομική δραστηριότητα διατηρεί τη δυναμική της. Ωστόσο τα στοιχεία για τις νέες θέσεις απασχόλησης εκτός γεωργικού τομέα αποδείχθηκαν, σε γενικές γραμμές, ασθενέστερα των προσδοκιών τους τελευταίους δύο μήνες, δημιουργώντας ανησυχίες για το ενδεχόμενο «απότομης προογείωσης» της οικονομίας. Η εξέλιξη αυτή άλλωστε ήταν και ο βασικός λόγος που η απόφαση της Fed για μείωση κατά 50 μ.β. (αντί 25 μ.β.) ήταν αναμενόμενη από το μεγαλύτερο μέρος της αγοράς. Και αυτό γιατί η πρόσφατη σημαντική αύξηση του ποσοστού ανεργίας, αν και οφείλεται εν μέρει στην αύξηση της συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό, ενεργοποίησε τον λεγόμενο κανόνα ύφεσης της Sahm, μιας οικονομολόγου με προώθηση στη Fed. Σύμφωνα με τον εν λόγω κανόνα, όταν η διαφορά μεταξύ του κινητού μέσου του ποσοστού ανεργίας τριών μηνών είναι τουλάχιστον 0,50 ποσοστιαίες μονάδες πάνω

από το χαμηλό των προηγούμενων 12 μηνών, χρησιμοποιώντας και πάλι τον κινητό μέσο όρο τριών μηνών, η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση (σύμφωνα με τη St. Louis Fed το συγκεκριμένο όριο ξεπεράστηκε τους τελευταίους δύο μήνες φθάνοντας τις 0,57 μονάδες τον Αύγουστο).

Εντούτοις, στη συνέντευξη Τύπου ο επικεφαλής Τζερόμι Πάουελ προσπάθησε να καθησυχάσει τις αγορές για το ενδεχόμενο απότομης προογείωσης της οικονομίας. Τόνισε ότι η απόφαση για 50 μ.β. αντικατοπτρίζει την ανάγκη αναπροσαρμογής των επιτοκίων στις νέες οικονομικές συνθήκες, υπογραμμίζοντας παράλληλα ότι η τράπεζα συνεχίζει να χαρακτηρίζει την αγορά εργασίας «συμπαγή». Υποστήριξε δε ότι η πορεία μείωσης των επιτοκίων βασίζεται στα εκάστοτε διαθέσιμα στοιχεία και η μείωση κατά 50 μ.β. δεν σηματοδοτεί ότι η τράπεζα θα συνεχίζει με αυτόν τον ρυθμό και στο μέλλον. Η εκτίμηση αυτή αποτυπώθηκε άλλωστε και στις αναθεωρημένες προβλέψεις της για την πορεία των επιτοκίων, σύμφωνα με τις οποίες αναμένεται περαιτέρω μείωση 50 μ.β. μέχρι το τέλος του έτους – απομένουν δύο συνεδριάσεις – 100 μ.β. το 2025 και 50 μ.β. το 2026. Παρά ταύτα, η προθεσμιακή αγορά προβλέπει πιο επιθετικό ρυθμό, τιμολογώντας μείωση 75 μ.β. μέχρι το τέλος του 2024 και επιπλέον 125 μ.β. το 2025.

EUROBANK RESEARCH

Με άνοδο έκλεισε το ΧΑΚ την Τρίτη

Με άνοδο ολοκληρώθηκε η διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου την Τρίτη, με τον Γενικό Δείκτη να κλείνει στις 190,80 μονάδες, καταγράφοντας κέρδη σε ποσοστό 0,55%

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 190,80 μονάδες, καταγράφοντας κέρδη σε ποσοστό 0,55%

Ανάλογη και η πορεία του Δείκτη FTSE/CySE 20, ο οποίος έκλεισε με άνοδο 0,53%, στις 116,13 μονάδες. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στο €1.109.282,87.

Μικτή η εικόνα για τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, με την Κύρια Αγορά

να κλείνει με άνοδο 0,58% την ώρα που Επενδυτικές, Εναλλακτική Αγορά και Ξενοδοχεία κατέγραψαν πτώση 1,85%, 0,28% και 1,49%, αντιστοίχα.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €700.970 (πτώση 0,20% - τιμή κλεισίματος €4,89), της Ελληνικής Τράπεζας με €311.201 (άνοδος 3,23% - τιμή κλεισίματος €3,84), της Σιμεντοποιίας Βασιλικού με €29.875 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €3,48), της Δήμητρα Επενδυτική με €24.556 (πτώση 1,88% - τιμή κλεισίματος €1,305) και της Atlantic Insurance με €18.503 (πτώση 2,65% - τιμή κλεισίματος €2,20).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 5 κινήθηκαν ανοδικά, 7 πτωτικά και 7 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 206.

Ποιες αδυναμίες «βλέπει» ο διεθνής οίκος Moody's στην Ελλάδα

Μέτρια η οικονομική ισχύς, δύσκολα αντιμετώπιση η διαφθορά, το χρέος παραμένει υψηλό

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Στους παράγοντες που διαμορφώνουν την αξιολόγηση της Ελλάδας και που ουσιαστικά εμποδίζουν ακόμη την απόδοση της επενδυτικής βαθμίδας αναφέρεται ο οίκος Moody's, λίγες ημέρες μετά την αναβάθμιση των προοπτικών της σε θετικές.

Το πιστωτικό προφίλ της Ελλάδας και η αξιολόγηση Ba1, όπως εξηγεί ο οίκος, καθορίζεται από τέσσερις παράγοντες – την οικονομική ισχύ, την ισχύ των θεσμών και της διακυβέρνησης, τη δημοσιονομική ισχύ και την ευαισθησία της χώρας στον κίνδυνο γεγονότων.

Το «σκορ» της ελληνικής οικονομίας βάσει των 4 κριτηρίων που έλαβε υπ' όψιν ο οίκος, δεν δίνει ακόμη την επενδυτική βαθμίδα.

1. Η οικονομική ισχύς. Σε ό,τι αφορά το κριτήριο της οικονομικής ισχύος, η Moody's επισημαίνει πως σε αυτό το μέτωπο η Ελλάδα σκοράρει μέτρια, καθώς η οικονομία της είναι λιγότερο διαφοροποιημένη σε σχέση με άλλες της Ε.Ε. και έχει ακόμη χαμηλό – αν και αυξανόμενο – δείκτη επενδύσεων. Η αποτελεσματική απορρόφηση των κεφαλαίων του Ταμείου Ανάκαμψης θα είναι κρίσιμη για την ενίσχυση των επενδύσεων και της μεσοπρόθεσμης ανάπτυξης, όπως σημειώνει.

Παράλληλα, επισημαίνει πως το ποσοστό ανεργίας έχει βελτιωθεί σημαντικά τα τελευταία δέκα χρόνια και είναι πλέον κάτω από το 10%. Ωστόσο, εξακολουθεί να είναι το δεύτερο υψηλότερο στην Ε.Ε., με την ανεργία των

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει ένα εξαιρετικά δυσμενές δημογραφικό προφίλ λόγω γήρανσης του πληθυσμού. Το μερίδιο του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας θα συρρικνωθεί κατά δέκα ποσοστιαίες μονάδες έως το 2050 και αυτός είναι ο βασικός λόγος πίσω από την αδύναμη μακροπρόθεσμη δυναμική ανάπτυξη, η οποία τοποθετείται στο 1,5% έως το 2070.

νέων και των γυναικών να αποτελούν «αγκάθια». Η εισοδηματική ανισότητα είναι πάνω από τον μέσο όρο της Ε.Ε., με το ποσοστό των ατόμων που κινδυνεύουν από τη φτώχεια να είναι συγκριτικά υψηλό.

Επίσης, η Ελλάδα αντιμετωπίζει ένα εξαιρετικά δυσμενές δημογραφικό προφίλ λόγω γήρανσης του πληθυσμού. Το μερίδιο του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας θα συρρικνωθεί κατά δέκα ποσοστιαίες μονάδες έως το 2050 και αυτός είναι ο βασικός λόγος πίσω από την αδύναμη μακροπρόθεσμη δυναμική ανάπτυξη, η οποία τοποθετείται στο 1,5% έως το 2070.

2. Η ισχύς των θεσμών και της διακυβέρνησης. Οσον αφορά την ισχύ των θεσμών και της διακυ-

βέρνησης, ο οίκος επισημαίνει ότι έχει βελτιωθεί, αλλά οι προκλήσεις παραμένουν. Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις έχουν ήδη επιφέρει απτή πρόοδο σε τομείς όπως η φορολογική διοίκηση και η συμμόρφωση. Αν και θα απαιτηθεί δέσμευση πολλών ετών για να αποκομιστούν πλήρως τα οφέλη των θεσμικών αλλαγών που είναι σε εξέλιξη για τη δημιουργία μιας σύγχρονης και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης, αυτές οι βελτιώσεις αρχίζουν να αντικατοπτρίζονται στους δείκτες διακυβέρνησης.

Επίσης, ο οίκος σημειώνει πως αν και έχει σημειωθεί πρόοδος και εκσυγχρονισμός του δικαστικού συστήματος, η βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητάς του και ο έλεγχος της

διαφθοράς θα παραμείνουν δύσκολοι τομείς με δυνητικά αρνητικές επιπτώσεις στο επιχειρηματικό και επενδυτικό περιβάλλον.

3. Η δημοσιονομική ισχύς. Οσον αφορά τη δημοσιονομική ισχύ, είναι αδύναμη και αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η Ελλάδα συνεχίζει να έχει έναν από τους υψηλότερους δείκτες χρέους διεθνώς και αναμένεται να παραμείνει άνω του 120% του ΑΕΠ στο μεγαλύτερο μέρος της δεκαετίας του 2030. Πάντως η Moody's αναγνωρίζει ότι έχει μειωθεί από 207% το 2020 στο περίπου 162% στα τέλη του 2023 και έως το 2025 προβλέπει περαιτέρω σημαντική μείωση κατά περισσότερο από 15%.

Επιπλέον, η Ελλάδα έχει υψη-

λές ενδεχόμενες υποχρεώσεις, κυρίως από φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τη δημοσιονομική ισχύ εάν αποκρυσταλλωθούν στον ισολογισμό της κυβέρνησης.

4. Η ευαισθησία της Ελλάδας στον κίνδυνο γεγονότων. Σε ό,τι αφορά τον τέταρτο παράγοντα, την ευαισθησία της Ελλάδας στον κίνδυνο γεγονότων, διαμορφώνεται από τέσσερα κριτήρια: τον πολιτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο του τραπεζικού συστήματος, τον κίνδυνο ρευστότητας και το μέγεθος της ευαισθησίας της οικονομίας σε εξωτερικά οικονομικά σοκ.

Στο πολιτικό μέτωπο, αν και εγχώρια επικρατεί σταθερότητα, που είναι πιστωτικά θετικό, ο κίνδυνος αφορά κυρίως τη γεωπολιτική έκθεση της χώρας, καθώς ως μέλος του ΝΑΤΟ είναι εκτεθειμένη στην αλλαγή της γεωπολιτικής κατάστασης στην Ευρώπη υπό το φως του πολέμου στην Ουκρανία.

Για τις τράπεζες, αν και αρκετές προκλήσεις παραμένουν, ωστόσο τα πράγματα έχουν βελτιωθεί σημαντικά με αποτέλεσμα ο κίνδυνος μιας νέας τραπεζικής κρίσης, η οποία θα μπορούσε να απαιτήσει κρατική στήριξη, έχει υποχωρήσει.

Ο κίνδυνος μιας κρίσης ρευστότητας είναι χαμηλός χάρη στην ευνοϊκή δομή δημοσίου χρέους και τα πολύ υψηλά ταιριαστά διαθέσιμα, τη στιγμή που οι ανάγκες αναχρηματοδότησης χρέους είναι χαμηλές.

Επίσης, η Ελλάδα έχει βελτιώσει την ευαισθησία της στα εξωτερικά οικονομικά σοκ, καθώς έχει μειώσει το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών και η Moody's εκτιμά ότι το 2025-2026 θα μειωθεί περαιτέρω στο 5% και 4,4% του ΑΕΠ, αντιστοίχως, από 6,3% το 2023.

Αυξήθηκε στο 3% ο πληθωρισμός τον Αύγουστο από 2,7% τον Ιούλιο

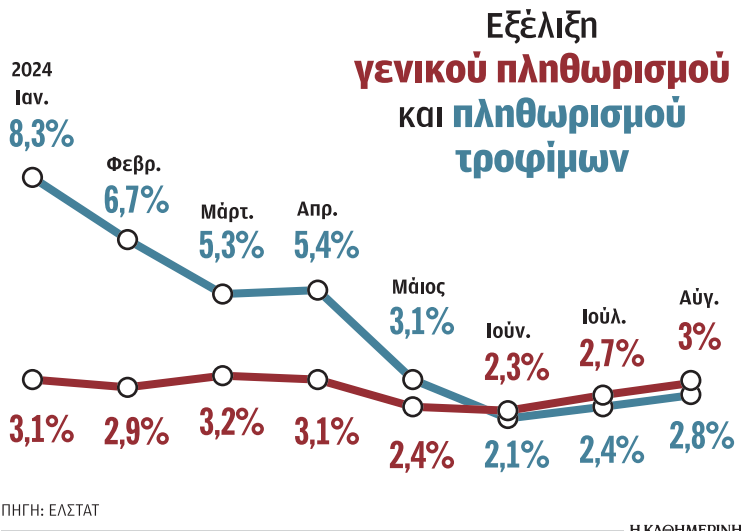
Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Στα επίπεδα του 3% επανήλθε τον Αύγουστο, έπειτα από τρεις συνεχείς μήνες διαμόρφωσης κάτω από το «φράγμα» αυτό, ο ετήσιος πληθωρισμός, επηρεασμένος τόσο από τις συνεχιζόμενες αυξήσεις

Ανατιμήσεις σε τρόφιμα – κυρίως νωπά-, ρεύμα, φάρμακα, αλλά και σε σειρά υπηρεσιών από τα αεροπορικά εισιτήρια έως τα διδάκτρα.

σε τρόφιμα –κυρίως νωπά– όσο και από τις ανατιμήσεις σε ηλεκτρικό ρεύμα, φάρμακα, αλλά και σε σειρά υπηρεσιών, από τα αεροπορικά εισιτήρια έως τα ασφάλιστρα υγείας και τα διδάκτρα. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι νέες αυξήσεις, ακόμη και σε μηνιαία βάση, καταγράφονται και στα ενοίκια των κατοικιών.

Σύμφωνα λοιπόν με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), ο γε-

νικός δείκτης τιμών καταναλωτή διαμορφώθηκε τον Αύγουστο σε 3% από 2,7% τον Ιούλιο. Υπενθυμίζεται ότι ο γενικός δείκτης τιμών καταναλωτή είχε υποχωρήσει κάτω από το 3% τον Μάιο, όταν διαμορφώθηκε σε 2,4%, κάτι που συνεχίστηκε τον Ιούνιο (2,3%) και τον Ιούλιο (2,7%).

Ενδιαφέρον έχει επίσης το γεγονός ότι αύξηση του γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή καταγράφηκε και σε μηνιαία βάση, κατά

0,3% τον Αύγουστο του 2024 σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2024.

Σε υψηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με το προηγούμενο διάστημα διαμορφώθηκε ο λεγόμενος πληθωρισμός τροφίμων, καταγράφοντας αύξηση σε ετήσια και μηνιαία βάση 2,8% και 0,2% αντίστοιχως. Αν και η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως σε ανατιμήσεις νωπών τροφίμων, οι τιμές των οποίων είναι πιο ευμετάβλητες, δεν λείπουν και οι ανατιμήσεις σε τυ-

ποποιημένα τρόφιμα. Το στοιχείο αυτό της ΕΛΣΤΑΤ δείχνει στην πραγματικότητα ότι η μείωση που καταγράφει το Ινστιτούτο Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ) στις τιμές των μεγάλων σούπερ μάρκετ (με τον σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται τον Αύγουστο σε -1,08%, στοιχείο το οποίο δεν παρέλειψε να προβάλει το υπουργείο Ανάπτυξης) οφείλεται κυρίως στην υποχώρηση των τιμών των μη τροφίμων.

Ο πληθωρισμός των τροφίμων, από την άλλη, εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερος επίμονος. Ετσι, ανατιμήσεις σε ετήσια βάση παρατηρούνται στο ψωμί (1%), στα δημητριακά (11,2%), στα κρέατα (1,4%), στα νωπά ψάρια (11,3%), στα νωπά λαχανικά (3,1%), στα σοκολατοειδή (4,8%), στα αναψυκτικά-χυμούς (6,9%). Σε μηνιαία βάση παρατηρήθηκαν αυξήσεις τιμών σε νωπά ψάρια (1,4%), τυριά (1,1%), νωπά φρούτα (1,2%), νωπά λαχανικά (2,8%). Η τιμή του ελαιολάδου εξακολουθεί να είναι πολύ υψηλότερη σε σχέση με πέρυσι (49,1%), καταγράφοντας ωστόσο μικρή μείωση 1,2% σε σύγκριση με τον Ιούλιο.

Η άνοδος στα τιμολόγια του π-

λεκτρικού ρεύματος τον Αύγουστο αποτυπώθηκε και στα στοιχεία του πληθωρισμού, καθώς καταγράφεται αύξηση σε σύγκριση με τον Ιούλιο 10,9%. Στα φαρμακευτικά προϊόντα η αύξηση των τιμών ήταν 5,1% σε σύγκριση με πέρυσι και 3,9% σε σύγκριση με τον Ιούλιο. Υπενθυμίζεται ότι οι αυξήσεις τιμών σε 850 φάρμακα ξεκίνησαν να ισχύουν από τις 26 Αυγούστου, κάτι που σημαίνει ότι η επίδραση της αλλαγής αυτής θα αποτυπωθεί στα στοιχεία του πληθωρισμού και τους επόμενους μήνες, ίσως μάλιστα ακόμη πιο έντονα.

Σημαντικές αυξήσεις σε σχέση με πέρυσι καταγράφονται στα διδάκτρα, από 2,8% στη τριτοβάθμια εκπαίδευση έως 4% στην προσχολική εκπαίδευση. Ενόψει της έναρξης σήμερα της νέας σχολικής χρονιάς η Ενώση Εργαζομένων Καταναλωτών Ελλάδας και η Ομοσπονδία Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Λειτουργών Ελλάδας ζητούν με κοινή επιστολή προς τους υπουργούς Ανάπτυξης και Παιδείας να επαναλειτουργήσει το ηλεκτρονικό παρατηρητήριο διδάκτρων, στο οποίο σταμάτησε η δημοσιοποίηση των διδάκτρων από τον Αύγουστο του 2020.

Deloitte.

Connect to what is possible

www.deloitte.com/cy

MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS
since 1845

PROUD TO
CELEBRATE
65 YEARS
IN CYPRUS